

**RIDE
BIKE**

Interreg
SLOVENIJA – HRVAŠKA
SLOVENIJA – HRVATSKA
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Evropska unija | Evropski fond za regionalni razvoj

RIDE & BIKE II:

PRAVILNIK RIDE&BIKE STANDARDA

Fakultet za menadžmentu u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišta u Rijeci

Naručitelj:

Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije

Izvršitelj:

**Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišta u Rijeci**

**Voditelj projekta
za Izvršitelja:**

Doc.dr.sc. Nataša Slavić

POPIS TABLICA.....	2
UVOD	3
1. „RIDE“ STANDARDIZACIJA	5
1.1. FIZIČKI SADRŽAJI I USLUGE UGOSTITELJSKIH OBJEKATA ZA SMJEŠTAJ U PONUDI KONJIČKOG TURIZMA.....	6
1.2. FIZIČKI SADRŽAJI I USLUGE UGOSTITELJSKIH OBJEKATA PREHRANE I TOČENJA PIĆA U PONUDI KONJIČKOG TURIZMA	14
1.3. FIZIČKI SADRŽAJI I USLUGE OBJEKATA, INSTITUCIJA I USTANOVA PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE U PONUDI KONJIČKOG TURIZMA	16
1.4. FIZIČKI SADRŽAJI I USLUGE OBJEKATA SPECIFIČNIH USLUGA U PONUDI KONJIČKOG TURIZMA	17
1.5. POSTUPAK UTVRĐIVANJA ZADOVOLJAVANJA UVJETA RIDE STANDARDIZACIJE	18
2. „BIKE“ STANDARDIZACIJA	20
2.1. FIZIČKI SADRŽAJI I USLUGE UGOSTITELJSKIH OBJEKATA ZA SMJEŠTAJ U PONUDI BICIKLISTIČKOG TURIZMA	20
2.1.1. <i>Skupina „Hoteli“</i>	21
2.1.2. <i>Skupina „Kampovi“</i>	32
2.1.3. <i>Skupina „Ostali ugostiteljski objekti za smještaj“</i>	39
2.1.4. <i>Skupina „Objekti u domaćinstvu“</i>	45
2.1.5. <i>Skupina „Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“</i>	45
2.2. FIZIČKI SADRŽAJI I USLUGE UGOSTITELJSKIH OBJEKATA PREHRANE I TOČENJA PIĆA U PONUDI BICIKLISTIČKOG TURIZMA	52
2.3. FIZIČKI SADRŽAJI I USLUGE OBJEKATA, INSTITUCIJA I USTANOVA PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE U PONUDI BICIKLISTIČKOG TURIZMA	54
2.4. FIZIČKI SADRŽAJI I USLUGE OBJEKATA SPECIFIČNIH USLUGA U PONUDI BICIKLISTIČKOG TURIZMA	55
2.5. POSTUPAK UTVRĐIVANJA ZADOVOLJAVANJA UVJETA BIKE STANDARDIZACIJE	56
PRILOG 1. POPISI ZA PROVJERU PONUDE (CHECK LISTE) USLUGA KONJIČKOG TURIZMA.....	58
PRILOG 2. POPISI ZA PROVJERU PONUDE (CHECK LISTE) USLUGA BICIKLISTIČKOG TURIZMA.....	67

POPIS TABLICA

<i>Tablica 1: Standardi ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja .....</i>	<i>7</i>
<i>Tablica 2: Standardi ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića .....</i>	<i>14</i>
<i>Tablica 3: Standardi ponude usluga konjičkog turizma ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine .....</i>	<i>16</i>
<i>Tablica 4: Standardi ponude usluga konjičkog turizma objekata koji pružaju specifične usluge u turizmu .....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 5: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina HOTELI.</i>	<i>21</i>
<i>Tablica 6: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina KAMPOVI .....</i>	<i>32</i>
<i>Tablica 7: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OSTALI OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ .....</i>	<i>39</i>
<i>Tablica 8: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU .....</i>	<i>46</i>
<i>Tablica 9: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića .....</i>	<i>52</i>
<i>Tablica 10: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine .....</i>	<i>54</i>
<i>Tablica 11: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma objekata koji pružaju specifične usluge u turizmu ..</i>	<i>55</i>

UVOD

Projekt **Interpretacija prirodne i kulturne baštine za aktivan odmor**, akronima **RIDE&BIKE II**, razvijen je u okviru Programa suradnje Interreg V-A Slovenija-Hrvatska te sufinanciran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj. Na projektu sudjeluje šest projektnih partnera iz Slovenije i Hrvatske, uz dva pridružena partnera. Uz vodećeg partnera, Zagorsku razvojnu agenciju, ostali partneri su Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije, Turistička zajednica „Savsko-sutlanska dolina i brigi“, Razvojna agencija Kozjansko, Razvojna agencija Sotla te Javni zavod za kulturo, šport, turizam in mladinske dejavnosti Sevnica.

Projekt RIDE&BIKE II predstavlja nadogradnju rezultata prethodnih projekata u prekograničnom području usmjerenih na unaprjeđenje turističke ponude prekogranične destinacije. Projekt je fokusiran na **očuvanje, valorizaciju i interpretaciju prirodne i kulturne baštine kroz ponudu aktivnog – konjičkog i biciklističkog turizma**. Glavni cilj projekta RIDE&BIKE II je kohezija prekograničnog područja kroz razvoj selektivnih turističkih proizvoda temeljenih na interpretaciji prirodne i kulturne baštine i sustavno upravljanje razvojem održivog aktivnog turizma. Specifični ciljevi projekta su:

- razvoj novih RIDE&BIKE turističkih proizvoda,
- standardizacija RIDE&BIKE ponude,
- inovativna promocija RIDE&BIKE proizvoda.

Na osnovu Ugovora o pružanju usluga izrade RIDE&BIKE standarda (klasa: 600-01/19-01/15; ur. broj: 2156/24-19-01-01) između Turističke zajednice Krapinsko-zagorske županije (naručitelja) i Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci (izvršitelja), regulirana je izrada **Pravilnika RIDE&BIKE standarda**, odnosno definiranih uvjeta koje objekti turističke ponude moraju zadovoljiti kako bi dobili oznaku tog standarda. **RIDE&BIKE standarde**, koji su predmet Pravilnika čini **set uvjeta (fizičkih sadržaja i usluga) koje ciljne skupine objekata moraju zadovoljiti u kontekstu profiliranja prekograničnog područja za konjičko, odnosno biciklističko tržište turističke potražnje**.

Standardi definirani Pravilnikom, osim specifičnosti biciklističkog i konjičkog turizma te važeće regulative, uvažavaju i interpretaciju prirodne i kulturne baštine te su usmjereni na održivost područja obuhvaćenog projektom RIDE&BIKE II - područje cijele Krapinsko-zagorske županije, općine Brdovec, Dubravica i Marija Gorica u Zagrebačkoj županiji, te regije Obstelja i Kozjanskog, Šentjura te Sevnice i Posavja u Republici Sloveniji. Dakle, osim popisa sadržaja i usluga koje standardizirani objekti trebaju pružiti ciljnom tržištu, **standardima su obuhvaćeni i baštinsko-interpretativni sadržaji, kao integralni dio ponude konjičkog i biciklističkog turizma**.

Standardi koji su predmet RIDE&BIKE pravilnika definirani su na osnovu postojećih setova standarda i primjera nacionalne i međunarodne dobre prakse, odnosno *desk* i terenskog istraživanja poduzetog u svrhu identificiranja nužnih i dodatnih uvjeta za pojedine segmente ponude konjičkog i biciklističkog turizma. Uzimajući u obzir zakonodavni okvir ugostiteljske djelatnosti Hrvatske i Slovenije¹ i postojeće

---

¹ U Republici Hrvatskoj: Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, NN 85/2015; Zakon o izmjenama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti NN 121/2016, NN 25/2019, NN 98/2019; Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, NN 99/2018; Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli, NN 56/2016; Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, NN 54/2016; Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, NN 68/2019; Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine ostali ugostiteljski objekti za smještaj, NN 54/2016; Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, NN 9/2016; Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, NN 54/2016. U Republici Sloveniji: Zakon o gostinstvu, Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečišćeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16; Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov, Uradni list RS, št. 22/18 in 5/19.

razlike među njima izvršeno je logičko poravnanje skupina i vrsta ugostiteljskih objekata². Navedeno je najviše evidentno u dijelu koji se odnosi na biciklističke standarde za ugostiteljske objekte smještaja, koji su u tom kontekstu raščlanjeni na skupine. To je potrebno zbog obvezujućih uvjeta za objekte biciklističke ponude u Sloveniji (*Kolesarski trženjski standardi*) – koji su brojni i prepoznaju pet razina klasifikacije, kao i zbog posebnog standarda „BIKE“ u Republici Hrvatskoj, koji je primjenjiv isključivo na ugostiteljske objekte skupine „Hoteli“³. S ciljem omogućavanja standardizacije usluge za biciklističko tržište svim skupinama smještajnih objekata u prekograničnom području, za skupine „kampovi“ i „ostali ugostiteljski objekti za smještaj“ definirani su prilagođeni setovi standarda, koji osim potreba biciklističkog turističkog tržišta uvažavaju i specifičnosti njihova poslovanja.

Pri standardizaciji usluga konjičkog turizma ugostiteljskim objektima smještaja pristupilo se sumarno (nema raščlanjivanja na pojedinačne skupine ugostiteljskih objekata smještaja, kako je to učinjeno pri biciklističkim standardima) jer nema obvezujuće regulative u domeni konjičkog turizma ni postojećih standarda koje je potrebno uvažiti. Također, zbog specifičnosti konjičkog turizma, jednako važna usluga onoj ugostiteljskih objekata je usluga za konja. Stoga, standardi propisani za ugostiteljske objekte smještaja definirani su na način koji omogućuje standardizaciju usluga svih skupina smještajnih objekata kroz tri razine specijalizacije. Neizostavni uvjet za ugostiteljske objekte smještaja je osiguranje smještaja/pansiona za konja, što je u većini slučajeva zadovoljivo ugovorom s ponuđačem takvih specifičnih usluga u okruženju.

Pri definiranju konjičkih i biciklističkih standarda za objekte prehrane i točenja pića, standardi predviđaju jednu razinu prilagođavanja usluga ugostiteljskih objekata specifičnostima ciljnih segmenata potražnje. Propisanu razinu sadržaja i usluga trebaju zadovoljiti svi ugostiteljski objekti koji pružaju usluge prehrane i točenja pića, neovisno o vrsti, kojoj prema nacionalnom zakonodavstvu Hrvatske, odnosno Slovenije pripadaju. Isti princip (definiranje jednog obvezujućeg seta standarda za sve predstavnike ponude) primijenjen je u dijelu RIDE&BIKE pravilnika koji se odnosi na ustanove, objekte i institucije zaštićene prirodne baštine, odnosno ustanove, objekte i institucije kulturne baštine, jednako kao i dio koji adresira objekte specifičnih usluga karakterističnih za prekogranično područje obuhvaćeno projektom RIDE&BIKE II.

Sumarno, Pravilnikom RIDE&BIKE definirani su standardi konjičkog i biciklističkog turizma za:

- ugostiteljske objekte za smještaj,
- ugostiteljske objekte prehrane i točenja pića,
- ustanove, objekte i institucije zaštite prirodne baštine,
- ustanove, objekte i institucije (zaštite) kulturne baštine, te
- ostale objekte, koji pružaju specifične usluge u turizmu, a namijenjeni su kraćem zadržavanju turista.

Pravilnik je podijeljen u tri velika dijela, prvi od kojih se odnosi na standarde konjičkog turizma (RIDE standardizacija), drugi je orijentiran na standarde biciklističkog turizma (BIKE standardizacija), a treći (Prilog 1 i Prilog 2) donosi popise za provjeru udovoljavanja RIDE, odnosno BIKE standardima prilikom evaluacije objekata.

---

² Između dvaju nacionalnih zakonodavstava postoje manja odstupanja. „Sobe“ su u Sloveniji izdvojena skupina prema Pravilniku o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 22/18 in 5/19), no u Hrvatskoj su dio nekoliko skupina ugostiteljskih objekata („Objekti u domaćinstvu“, „Ostali ugostiteljski objekti za smještaj“ i „Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“) stoga su RIDE&BIKE pravilnikom adresirane u okviru navedenih skupina ugostiteljskih objekata smještaja. Također, objekti vrste „Motel“ su u Sloveniji dio iste skupine objekata s hotelima. Unatoč činjenici da ih hrvatska regulativa trenutno prepoznaje samo kao posebni standard za hotele, moteli su obuhvaćeni skupinom „Hoteli“, odnosno trebaju zadovoljiti jednu od razina standardizacije, propisanih za tu skupinu objekata. „Pansioni“ su u Hrvatskoj dio skupine hotela, jednako kao i u Sloveniji, no valja istaknuti kako za njih hrvatsko zakonodavstvo ne predviđa mogućnost dobivanja oznake posebnog standarda (time trenutno ni standarda „BIKE (za bicikliste)“, kao ni eventualnog posebnog standarda koji bi uvažio orijentaciju na konjički turizam.

³ Za razvrstavanje u vrstu Hotel posebnog standarda, koji nema kategorije, moraju biti ispunjeni obvezni i izborni uvjeti za vrstu Hotel kategorije 4 zvjezdice te uvjeti za određeni posebni standard sukladno Prilogu VI. Pravilnika o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli, NN 56/2016, čl. 28.

1. „RIDE“ STANDARDIZACIJA

Stručna i znanstvena literatura ne daju jedinstvenu definiciju konjičkog turizma. Ipak, moguće je nedvojbeno utvrditi da se radi o dijelu turizma posebnih interesa, koji se konceptualno zasniva na odnosu jahača (turista), konja, ponuđača specijaliziranih usluga vezanih uz konje, te prostora (destinacije) specifične prirode i kulture u kojem se realizira iskustvo, odnosno doživljaj. Konjičke turiste motivira bavljenje aktivnošću, odnosno mogućnost jahanja. Postojanje konjičkih klubova i udruga u području omogućava istovremeno adekvatni smještaj i skrb za konja, dok s druge strane jahačima jamči željenu razinu iskustva (od tečaja ili škole jahanja u „manježu“, treninga sportskog jahanja, do vođenih tura područjem).

Specifičnim potrebama konjičkih turista prilikom boravka u destinaciji različite vrste ugostiteljskih objekata sposobne su udovoljiti na različite načine. Smještajni kapaciteti, koji uvažavaju potrebe potražnje konjičkog turizma, zaokružuju destinacijsku ponudu, kao i ponuda autentičnih jela i pića te mogućnost učenja o lokalnoj/regionalnoj baštini. Osim koristi za ljudsko fizičko i mentalno zdravlje, konjički turizam oživljava ruralna područja, doprinosi obnovi i očuvanju kulturoloških i prirodnih vrijednosti, te potiče lokalnu ekonomiju u formi povratka tradicionalnoj poljoprivredi i proizvodnji autohtonih proizvoda. Navedeno argumentira potrebu donošenja seta standarda, koji će omogućiti razlikovanje i adekvatnu i tržišnu valorizaciju ponude konjičkog turizma.

S obzirom na postojeći izostanak propisa i akata, te sustavnog adresiranja konjičkog turizma na nacionalnoj razini kroz programe obuke konjičkih (turističkih) vodiča – u Hrvatskoj i Sloveniji, termin „konjički vodič“ upotrebljava se RIDE&BIKE pravilnikom kao supstitut za sve osobe licencirane nekim oblikom licence pri nacionalnim konjičkim savezima, jednako kao i posjednike certifikate ENGEA-e⁴. U Republici Hrvatskoj Hrvatski konjički savez (HKS) provodi edukaciju voditelja i trenera jahanja u sklopu Hrvatske olimpijske akademije i program edukacije i certificiranja trenera međunarodne konjičke federacije (FEI), no dobivene licence i certifikati ne educiraju njihove posjednike o turističkom aspektu. Također, u Hrvatskoj je moguće završiti edukaciju ENGEA-e za konjičke turističke vodiče, no ni ti certifikati nemaju službenu vrijednost u okviru nacionalne regulative, iako su prepoznati u praksi kao rješenje za postojeći jaz regulative između konjičkog sporta i konjičkog turizma. U Republici Sloveniji pandan HKS-a, Konjeniška zveza Slovenije (KZS) realizira vrlo slične aktivnosti te omogućava dobivanje licenci za „jahač 1“ i „jahač 2“, no kao i one vezane uz trenersku razinu, iste ne adresiraju konjički turizam. Navedeno ukazuje na potrebu regulacije uvjeta na tržištu konjičkog turizma i otežava standardizaciju usluga za taj tržišni segment.

Ugostiteljski objekti obuhvaćeni projektom RIDE&BIKE II - u Sloveniji, kao i oni u Hrvatskoj, ne podliježu obvezi zadovoljavanja nekog oblika standardizacije usluga konjičkog turizma jer takvi standardi trenutno ne postoje. Isto vrijedi i za objekte prirodne i kulturne baštine, odnosno javne ustanove zaštite prirode, te muzeje i galerije, koji su također obuhvaćeni ovim pravilnikom, neovisno o pružanju ugostiteljskih usluga. Za iste je predviđeno da budu dio *equestrian friendly* ponude, odnosno da zadovolje osnovne uvjete za prihvata konja i jahača, kao i objekti specifične ponude u području, a koji također impliciraju kratkotrajno zadržavanje turista.

Standardizaciji ponude za konjičke turiste mogu pristupiti samo prethodno kategorizirani ugostiteljski objekti, odnosno svi tipovi ugostiteljskih objekata koji posluju na osnovu udovoljavanja postojeće nacionalne regulative⁵. Ugostiteljski objekt koji zadovolji određeni set kriterija pojedine

⁴ ENGEA je akronim *Ente Nazionale Guide Equestri Ambientali*, međunarodne udruge građana usmjerene na konjički turizam.

⁵ Sukladno uvjetima Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 85/2015) za svoju skupinu, odnosno uvjetima prema pravilnicima za razvrstavanje i kategorizaciju pojedine skupine objekata – u Hrvatskoj, dok slovenski ekvivalent čine Zakon o gostinstvu

razine *equestrian* standardizacije, **čitavo vrijeme poslovanja (do ponovne redovite evaluacije) mora ispunjavati propisane uvjete standardizacije ponude konjičkog turizma**. Objekti prirodne i kulturne baštine samostalno odlučuju o standardizaciji svoje ponude sukladno parametrima RIDE&BIKE pravilnika za te skupine, bez preduvjeta. Isto vrijedi i za objekte specifične ponude u području.

1.1. Fizički sadržaji i usluge ugostiteljskih objekata za smještaj u ponudi konjičkog turizma

U regionalnoj ponudi smještaja valja adresirati segment konjičkih turista imajući na umu njegove posebnosti (ponajviše zbog toga što neizostavno uključuje konja, kao živo biće), no jednako tako vodeći brigu o razlikovanju pojedinih skupina potražnje. Razlike u pristupu i sposobnost odgovora na zahtjeve potražnje konjičkog turizma, ugostiteljski objekti smještaja prema tržištu će komunicirati prema ostvarenoj razini *equestrian* standardizacije. Standardi definirani RIDE&BIKE pravilnikom ne postavljaju restrikcije vezane uz vrstu, odnosno kategoriju objekta smještaja (prema nacionalnoj regulativi) u odnosu na razinu *equestrian* specijalizacije, već su fokusirani na ponudu za konjičke turiste (i neizostavno, konje) i kriterije koje pojedini objekt mora zadovoljiti u tom segmentu.

Standardi za utvrđivanje razine usluge za konjičke turiste (u nastavku) RIDE&BIKE pravilnik propisuje sumarno za sve skupine (vrste) ugostiteljskih objekata smještaja. Izostanak razlikovanja standarda po pojedinim skupinama (hoteli, kampovi, ostali ugostiteljski objekti za smještaj) argumentira činjenica kako je kroz definirane tri razine *equestrian* standarda objektima svih skupina omogućeno uključivanje u ponudu konjičkog turizma. Također, s obzirom da se radi o vrlo specifičnom obliku turizma pri čemu je ključan dio ponude onaj usmjeren na konja, definirani setovi kriterija po razinama standardizacije uvažavaju tu činjenicu. Intencija je omogućiti standardizaciju usluga konjičkog turizma svim tipovima smještajnih objekata⁶, ukoliko zadovoljavaju osnovni preduvjet bavljenja konjičkim turizmom, a to je zbrinjavanje konja – samostalno na lokaciji smještajnog objekta ili u suradnji s konjičkim klubom, konjogojcem ili vlasnikom konja sposobnim zadovoljiti uvjete za smještaj (pansion) konja.

Standardizacija konjičkog turizma predviđa **tri razine usluge** – od najosnovnijeg proizvoda, baziranog na jednostavnoj nadogradnji na postojeće usluge objekta (*equestrian friendly*), preko kompleksnijeg proizvoda, kojim su adresirane i specifičnosti konjičkog turizma (*equestrian professional*), do potpune orijentacije na ciljno tržište ponudom profiliranog proizvoda (*equestrian specialist*). Razina najviše specijalizacije prvenstveno uključuje subjekte koji se primarno bave konjima i konjičkim sportom, a u sklopu te djelatnosti paralelno nude i ugostiteljske usluge smještaja.

Svaka *equestrian* razina standardizacije ugostiteljskih objekata smještaja integrira četiri skupine zahtjeva (*Fizički sadržaji i oprema objekta, Usluge objekta prilagođene konjičkom turizmu, Konjičke kompetencije objekta – usluge za jahače, te Regija i turističke informacije - konjičko okruženje objekta*), dok su petom - *Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge*, istaknuti standardi obuhvaćeni

---

(Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečišćeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16) te Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 22/18 in 5/19) i Pravilnik o minimalnih tehničkih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 21/14 in 35/17).

⁶ Sukladno hrvatskom Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 85/2015) skupine ugostiteljskih objekata koje pružaju usluge smještaja su: hoteli, kampovi i ostali ugostiteljski objekti za smještaj (čl. 8). Slovenskim Zakonom o gostinstvu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečišćeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16) vrste "gostinskih obratov" koji pružaju usluge smještaja su: „hoteli, moteli, penzioni, prenočišća, gostišća, hotelska in apartmajska naselja, planinski in drugi domovi“, te „kampi“ (čl. 4).

prethodnim četirima skupinama, a odnose se na informiranje turista i interpretaciju vezanu uz elemente ponude prirodne i kulturne baštine. Navedeno je prikazano tablicom 1 i nakon toga opisano.

Tablica 1: Standardi ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja

Konjički (RIDE) standardi	<i>Equestrian friendly</i>	<i>Equestrian professional</i>	<i>Equestrian specialist</i>
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA OBJEKTA			
Info punkt za konjičke turiste	X	X	X
Smještaj za konja	X	X	X
Sigurna prostorija za odlaganje jahače opreme		X	X
Smještaj za konja osiguran na lokaciji smještajnog objekta			X
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE KONJIČKOM TURIZMU (usluge za jahače)			
Pranje i čišćenje odjeće za jahanje	X	X	X
Mogućnost sušenja odjeće, obuće i opreme za jahanje	X	X	X
Posebna ponuda (paket aranžmani) za konjičke turiste		X	X
Razvijena ponuda konjičkog turizma za sve goste objekta			X
Omogućeno kraće zadržavanje	X	X	X
Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača			
- nutritivno prilagođeni <i>buffet</i> doručak	X	X	X
- dostupnost <i>lunch</i> paketa		X	X
- manji obrok nakon jahanja		X	X
- mogućnost nutritivno prilagođene večere		X	X
Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela (uz interpretaciju)			X
Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	X	X	X
Wellness sadržaji – masaža na zahtjev		X	X
Wellness sadržaji – sauna ili parna kupelj u objektu			X
KONJIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za jahače)			
Konjičke kompetencije „u kući“	X	X	X
Konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela, na raspolaganju u području (na zahtjev gosta)	X		
Konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela, na raspolaganju u objektu (na licu mjesta)		X	X
Konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela, zaposlen u objektu			X
Razrađena ponuda konjičkih tura u području s propisanim elementima		X	X
Vođene (tematske) ture:			
- 4 dana u tjednu		X	
- 7 dana u tjednu			X
Satovi (trening) jahanja			X
<i>Horse taxi</i> na zahtjev:			
- transfer osoba do smještajnog objekta,		X	X
- transfer konja do ugovorenog smještaja za konja		X	X
- vlastiti prijevoz jahača i konjska prikolica			X
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE - KONJIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA⁷			
Označena konjička infrastruktura u području	X	X	X
GPS podaci o rutama u području		X	X
Stručna pomoć pri planiranju odmora i rezervaciji adekvatnih usluga			X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom ponudom (konjičkog turizma) područja		X	X
Događaji konjičkog sporta u području			X

⁷ Set standarda obuhvaćen ovim naslovom ukazuje na okruženje u okviru kojeg ugostiteljski objekt posluje. Navedeni standardi su većinom u domeni tijela zaduženog za upravljanje destinacijom, ali važni za nositelje ponude jer ukazuju na percepciju konjičkog turizma kao ključnog segmenta potražnje za regiju.

INFORMATIVNO – INTERPRETACIJSKI SADRŽAJI I USLUGE			
Info punkt za konjičke turiste	X	X	X
Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela (uz interpretaciju)			X
Razrađena ponuda konjičkih tura u području s propisanim elementima (s min. jednom tematskom turom vezanom uz specifična obilježja područja)		X	X
Vođene (tematske) ture		X	X
Označena konjička infrastruktura (staze/rute) u području	X	X	X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom ponudom (konjičkog turizma) područja		X	X

Fizički sadržaji i oprema objekta

- **Info punkt za konjičke turiste** je kutak s važnim informacijama vezanim uz aktivnost jahanja s kartom područja, prikazom konjičkih ruta i ažuriranim ostalim informacijama (uključujući i opće turističke informacije o području). Info punkt je obaveza objekata svih razina *equestrian* standardizacije. Uključuje stalno uređeni postav s:
  - podacima o ponudi za konjičke turiste objekta u pitanju, s navedenim cijenama,
  - podacima o konjičkim klubovima, rančevima i udrugama u području (lokacija, radno vrijeme, *web* stranica, telefon),
  - informacijama o ostalim *equestrian friendly* ugostiteljskim objektima, objektima prirodne i kulturne baštine u području (lokacija, telefon),
  - podacima o mogućnostima jahanja u području (o rutama/konjičkim stazama i drugoj infrastrukturi (npr. manježima) u području, u blizini hotela ili konjičkim klubovima; o kulturno-povijesnim baštinskim sadržajima u području, koje je moguće obići jašući; o mogućnostima/preduvjetima samostalnog jahanja (*self-guided rides*))
  - podacima o mogućnostima transfera (*horse taxi*),
  - podacima o organiziranim konjičkim turama i događajima u području,
  - podacima o licenciranim konjičkim vodičima u području,
  - podacima o veterinarima za konje u području,
  - dostupnim promotivnim materijalima konjičkog turizma.

Info punkt nalazi se na vidnom mjestu u objektu. Svi navedeni sadržaji info punkta mogu biti u formi mape (registratora) sa spektrom tematskih kataloga.

- Osiguran siguran (natkriveni) **smještaj za konja**. Ugostiteljski objekt smještaja u iznimnim okolnostima može na istoj lokaciji pružiti smještaj za konja⁸. U većini slučajeva ključna je **suradnja ugostitelja** s konjičkim klubom, rančem, farmom i sl. u ponudi za ovaj segment potražnje s obzirom na životinju koju konjički turizam neizostavno uključuje. Zadovoljavanje standarda potvrđuje se predočavanjem ugovora s ponuđačem specifičnih konjičkih usluga s precizno definiranim elementima, koji se odnose na:
  - uvjete prihvata konja, to jest definirane postavke bio-sigurnosti u odnosu na gostujuće konje – predočavanje identifikacijskog dokumenta (putovnice za registrirane kopitare) i potvrda o zdravlju konja (primarno IKA dokaz o cijepljenju)⁹;

⁸ U situaciji kada su usluge smještaja (u skladu s važećim pravilnicima o razvrstavanju i kategorizaciji) dio ponude na lokaciji konjičkog kluba ili sličnog dionika ponude konjičkog sporta.

⁹ Vlasnik pansiona za konje ima pravo tražiti dodatne certifikate i evidencije o zdravlju konja (unaprijed, po rezervaciji) i/li odbiti konja koji po dolasku pokazuje simptome bolesti. Također, vlasnik pansiona za konje treba osigurati da su ostali konji (rezidentni i konji posjetitelja) zdravi.

- obuhvat (razina kvalitete) usluge za konja (smještaj – boksovi¹⁰ ili ispust¹¹, hrana za konja – u cijeni ili hrana vlasnika konja, timarenje, čišćenje¹², dnevno izvođenje i sl.);
- obuhvat ostalih usluga (odlaganje opreme jahača na lokaciji pansiona za konja, parkiranje konjske prikolice gosta, usluge za vlasnike konja (škola jahanja, treninzi sportskog jahanja i dr.).

Obuhvat usluge koje pruža treća strana treba biti potpuno transparentan konjičkim turistima. Ugostiteljski objekt smještaja prodaje i naplaćuje uslugu za jahača i uslugu za konja (neovisno o eksternalizaciji pružanja) jedinstvenom tarifom.

- **Sigurna prostorija za odlaganje jahaće opreme.** Ukoliko odlaganje opreme jahača nije omogućeno kod pružatelja usluga smještaja (pansiona) za konje, smještajni objekti trebaju omogućiti pohranjivanje opreme u vrijeme kada gosti nisu na jahanju. Radi se o prostoriji u sastavu glavnog objekta ili u neposrednoj blizini, koja mora sigurna, odnosno zaključana¹³. Ako ne raspolažu video nadzorom, objektima se savjetuje evidentiranje osnovnih podataka o ostavljenoj opremi gostiju, kako bi se izbjegli eventualni pokušaji zloporabe. Tome je moguće doskočiti pojedinačnim ormarićima pod ključem, koji se za vrijeme boravka u objektu daju gostima na korištenje. U tom slučaju, prostorija za odlaganje jahaće opreme treba biti opremljena razmjernim brojem ormarića. Pojedinačnim ključem za vrijeme boravka raspolažu jedino gosti, kojima je stavljen na raspolaganje. Dimenzije prostorije (kada je ista dio smještajnog objekta) nisu precizirane, no ista mora omogućiti prihvata opreme (jahača zaštitna kaciga, obuća, bič, mamuze, sedlo) za minimalno 10 gostiju.
- **Smještaj za konja osiguran na lokaciji smještajnog objekta.** Od objekata razine *equestrian specialist* očekuje se da osiguraju smještaj za konja na lokaciji ugostiteljskog objekta, odnosno smještaja za goste. Razina najviše specijalizacije prvenstveno uključuje subjekte koji se primarno bave konjima i konjičkim sportom, a u sklopu te djelatnosti paralelno nude i ugostiteljske usluge smještaja.

Usluge objekta prilagođene konjičkom turizmu

- **Pranje i čišćenje odjeće za jahanje** treba biti svakodnevno dostupno. Postupak predaje odjeće jahača na pranje jednak je uhodanoj proceduri u objektu ili je u objektima jednostavnije ponude gostima omogućeno da samostalno peru odjeću koristeći postojeće resurse (prostor, perilica za rublje i sl.). Ključna za evaluaciju zadovoljavanja ovog standarda je sama dostupnost usluge. Mogućnost pranja i čišćenja odjeće za jahanje je uvjet za sve razine *equestrian* standardizacije objekata. Uslugu je moguće naplatiti posebno.
- **Mogućnost sušenja odjeće, obuće i opreme za jahanje.** Gostima objekta treba omogućiti sušenje obuće i odjeće za jahanje na za to odgovarajućem mjestu. Informacija o usluzi mora biti poznata gostima objekta, a jednako kao i kod pranja, naglasak je na dostupnosti usluge, odnosno mogućnosti da se ista realizira, neovisno o načinu. Ukoliko sušenje specifične odjeće, obuće i opreme za jahanje (jahača zaštitna kaciga, zaštitni prsluk, bič, mamuze, čeps, jahaće cipele, jahaće

¹⁰ Dostatne veličine te čistog prostora za ležanje - bez plijesni (osnovno), uz mogućnost odabira podloge za ležanje (opcionarno, uz doplata).

¹¹ Konji gostiju iznimno mogu biti smješteni u štali, u montažnom boksu ili na prirodnoj površini ograđenoj (pastirom). Štale trebaju biti adekvatnih dimenzija (inozemna praksa preporuča minimum 3,05mx3,66m, visine 2,44m), dobre drenaže podloge, redovito čišćene te sigurne, odnosno pod nadzorom.

¹² Hranjenje konja osigurava se suhom/čvrstom hranom koju donosi gost, odnosno usluga je dio pansionske usluge za konja – obavezno dogovoriti prilikom rezervacije. Ako čišćenje prostora za konja obavlja sam gost, potrebno mu je osigurati alat. Po pitanju timarenja, poticati korištenje vlastitog seta (u vlasništvu gosta) za timarenje.

¹³ U smještajnim objektima u kojima su klasični ključevi smještajnih jedinica zamijenjeni karticom (*smart card*), istu je moguće koristiti za otvaranje prostorije za pohranu, odnosno pojedinačnog ormarića - ukoliko je gost ugovorio takvu uslugu. U protivnom, prostorija treba imati jedan ključ, koji se nalazi na recepciji i dostupan je na zahtjev.

hlače, čizme i dr.) nije obuhvaćeno uslugama ugovorenim kod pružatelja usluga smještaja za konja, potrebno ga je omogućiti u smještajnom objektu. Mogućnost sušenja odjeće i obuće za jahanje je uvjet za sve razine *equestrian* standardizacije objekata.

- **Posebna ponuda (paket aranžmani) za konjičke turiste**, s istaknutim cijenama. U privlačenju konjičkih turista ponudu objekata mora biti prilagođena njihovim potrebama (i onima njihovih konja). Tzv. pakete, paušale ili posebnu ponudu kupnjom kojih konjički turisti osiguravaju boravak u destinaciji po izboru posvećen njihovom interesu sa svim potrebnim i željenim sadržajima i aktivnostima, ugostiteljski objekti smještaja mogu realizirati u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za konjičke turiste ili specifičnih znanja vezanih uz konjički sport¹⁴. Takva ponuda treba biti dio *web* stranica objekta. Prilikom evaluacije objekti trebaju predložiti ugovor sa specijaliziranim ponuđačem konjičkih usluga. Ukupni sadržaj usluge za konja i usluge za turista mora biti jasno prezentiran prilikom plasiranja paket aranžmana na tržište. Stvaranje posebne ponude, odnosno paket aranžmana za konjičke turiste je uvjet koji trebaju zadovoljiti objekti razina *equestrian professional* i *specialist*.
- **Razvijena ponuda konjičkog turizma za sve goste** objekta. Orijentacijom na tržište potražnje konjičkog turizma potrebno je uvažiti i potrebe osoba čiji primarni interes i motivacija za turističko putovanje nisu nužno vezani uz jahanje i konje, ali se u danim okolnostima – pod utjecajem ponude konjičkog turizma u destinaciji, odlučuju uključiti u neku od s time povezanih aktivnosti u destinaciji. Za osobe koje nisu jahači i/li ne posjeduju jahaču dozvolu, moguće je organizirati aktivnosti kojima dolaze u doticaj s konjima, unaprjeđuju svoje sposobnosti ili se educiraju o ovom vidu sporta i turizma. Razvijena ponuda konjičkog turizma za sve goste smještajnog objekta¹⁵ uvjet je koji moraju zadovoljiti *equestrian specialist* objekti. Navedeni kriterij ugostiteljski objekt smještaja zadovoljava prezentiranjem ponude na *web* stranicama objekta, u info kutku za konjičke turiste te eventualno predočavanjem ugovora o suradnji s drugim ponuđačem specifičnih usluga.
- **Omogućeno kraće zadržavanje**. Omogućiti kraće zadržavanje za goste u smještajnom objektu, ali i za konje tranzitnih gostiju, ključno je za privlačenje konjičkih turista, koji se bave daljinskim jahanjem ili su vezani uz konjičke događaje čije je trajanje relativno kratko. Zbog toga je važno da svi objekti unutar *equestrian* standardizacije prihvaćaju goste i na samo jednu noć, što potvrđuju cjenikom, odnosno objavljenom ponudom kroz službene kanale prodaje. Navedeno je uvjet za objekte svih razina standardizacije.
- **Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača, ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja**. Jahanje je outdoor aktivnost, stoga je potrebno omogućiti adekvatan unos energije jahačima, kao i rehidraciju. U objektima svih razina *equestrian* standardizacije standard uključuje nutritivno bogati *buffet* doručak, dok *equestrian professional* i *equestrian specialist* objekti također trebaju omogućiti *lunch* pakete, dostupnost manjeg obroka nakon jahanja, odnosno nutritivno bogate večere, kojima se jahači rekupeiraju nakon dnevne aktivnosti – u skladu s ugovorenim pansionerskim uslugama.

---

¹⁴ Posebni „konjički“ programi u suradnji s adekvatnim ponuđačima mogu obuhvatiti široki raspon usluga i uključiti variranje ugostiteljskog aspekta, no naglasak je prije svega na „konjičkom“ dijelu u okviru kojeg je ponudu moguće razlikovati sukladno predispozicijama i preferencijama potražnje. Raspon nije limitiran na: vođene izlete i ture različitog trajanja (turističko jahanje), školu jahanja, treninge sportskog jahanja, edukativne programe, programe terapijskog jahanja, hipoterapiju i dr. oblike ponude za koje postoje preduvjeti kod ponuđača tih specifičnih usluga, sukladno ugovoru o suradnji s ugostiteljskim objektom smještaja.

¹⁵ Takva ponuda može uključivati: edukativne programe, programe za obitelji s djecom (obilazak staje, hranjenje, jahanje ponija, šetnja konja, druženje s konjima i sl.), programe terapijskog jahanja, hipoterapiju, početne satove jahanja/školu jahanja pod vodstvom stručno osposobljenih trenera, kampove jahanja i sl.

- **Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela i/li pića (uz interpretaciju)** standard je za objekte razine *equestrian specialist*, **ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja**. Uključivanje tradicijskih i autentičnih jela u ponudu omogućava dodatno osjetilno upoznavanje područja u kojem se boravi i upotpunjuje iskustvo destinacije. Preporuka je tradicijske specijalitete u ponudi popratiti istaknutim kratkim natpisom, koji tumači o čemu se radi. Kod *a la carte* ponude uslužno osoblje treba kratkom (usmenom) interpretativnom crticom popratiti stavljanje jela na stol.
- **Sportski sadržaji** u nekom obliku trebaju biti prisutni u ponudi *equestrian friendly* smještajnih objekata. Uz postojanje ponude sportskih sadržaja (u bilo kojem obliku), *equestrian professional* objekti obvezni su osigurati i masažu na zahtjev, dok objekti *equestrian specialist* razine u objektu trebaju raspolagati wellness sadržajima masaže na zahtjev, te u objektu imati saunu ili parnu kupelj.

Konjičke kompetencije objekta (usluge za jahače)

- **Konjičke kompetencije „u kući“** u pravilu osigurava zaposlenik ugostiteljskog objekta ili član obitelji vlasnika ugostiteljskog objekta s adekvatnim kompetencijama, znanjima i vještinama (poznavanje terminologije, potreba konja i jahača, procedure ulaska konja iz inozemstva, potrebne dokumentacija konja za prelazak granice i za prihvata u pansion za konja, poznavanje konjičkih ruta u području, poznavanje konjičke ponude u području) ili konjički vodič¹⁶. Radi se o osobi koja sama posjeduje konja ili se bavi jahanjem, sposobnoj dati savjet i na raspolaganju gostima za kontinuirano pružanje specifičnih informacija. Ime i fotografija nositelja konjičkih kompetencija „u kući“ trebaju biti istaknuti na info punktu za konjičke turiste.

Teško je dokazati posjedovanje specifičnih znanja za zaposlenike objekta pa se preporuča (ali ne uvjetuje) da konjičke kompetencije objekta osiguraju osobe licencirane pri Hrvatskom konjičkom savezu – licencirani voditelji jahanja ili licencirani treneri, ili od ENGEA-e certificirani vodiči turističkog jahanja – dostupni gostima sukladno parametrima standarda *Konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području*. Prilikom evaluacije zadovoljavanja standarda potrebno je priložiti ugovor kojim se definiran odnos s vodičem i presliku njegova certifikata/licence, ukoliko ugostiteljski objekt ne posluje u sklopu konjičkog kluba, kada je potrebno priložiti potvrdu o zaposlenju i presliku važeće licence.

- **Konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela¹⁷ na raspolaganju u području** standard je koji trebaju zadovoljiti objekti svih razina *equestrian* specijalizacije. Pri tome, od objekata *equestrian friendly* razine očekuje se da konjičke kompetencije osiguraju ugovornim odnosom s kompetentnom osobom, na osnovu kojeg bi ista bila na raspolaganju gostima objekta isključivo na njihov zahtjev. Od objekata dviju viših razina (*equestrian professional* i *equestrian specialist*) očekuje se da **konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela bude na raspolaganju u objektu (na licu mjesta)**. S obzirom na očekivanu razinu specijalizacije u objektima *equestrian professional* takva osoba obvezna je biti na raspolaganju u određenim satima za vrijeme realizacije paket aranžmana za konjičke turiste, dok se u objektima *equestrian specialist* očekuje stalna prisutnost konjičkog vodiča, budući je zaposlenik objekta ili konjičkog kluba u sklopu kojeg se objekt nalazi. Zadovoljavanje standarda potvrđuje se ugovorom koji definira odnos objekta s vodičem i preslikom njegova certifikata/licence, odnosno potvrdom o zaposlenju i preslikom važeće licence u *equestrian specialist* objektima.

¹⁶ Termin se upotrebljava u skladu s kontekstom danim naslovom „*RIDE*“ standardizacija.

¹⁷ HKS-a, KZS-a, ENGEA-e

- **Razrađena ponuda konjičkih tura u području s propisanim elementima** olakšava pojedincima izbor primjerene ture. Kriteriji za izradu tura istovjetni su onima koje je potrebno prezentirati gostima:
  - ime ture, te detaljni opis ture sa zemljovidom,
  - itinerar (opis kretanja, popis mjesta uz rutu kretanja),
  - dužina ture u kilometrima i oznaka zahtjevnosti,
  - procjena trajanja ture u satima,
  - turističke zanimljivosti uz rutu kretanja,
  - dodatno: informacije vezane uz objekte prehrane i točenja pića spremne prihvatiti konjičke turiste, te servisne informacije.

Objekti equestrian professional razine moraju raspolagati razrađenom ponudom 4-dnevnog programa tura u području. Na toj razini popis tura može biti istovjetan onima definiranim na razini turističke regije. *Equestrian specialist* objekti dužni su osim uključivanja regionalnih ruta u ponudu, razraditi i minimalno 2 vlastite, te raspolagati 7-dnevnim programom tura u području. Informacija o ponudi tura mora biti dostupna kroz info punkt u objektu (npr. mapa s popisom i opisom tura) i na *web* stranicama objekta (moguće u skraćenom obliku). Ponuda tura mora sadržavati minimalno jednu tematsku turu s uključenim prirodnim i kulturnim specifičnostima područja.

- **Vođene (tematske) ture.** Raspored vođenih tura treba biti objavljen na službenom *webu* objekta i u info punktu, po danima, te uz istaknutu cijenu po osobi i minimalni broj učesnika potreban za realizaciju¹⁸. Objekti *equestrian professional* trebaju osigurati vođene ture 4 dana u tjednu, dok u *equestrian specialist* objektima ta mogućnost treba biti raspoloživa svaki dan (7 dana tjedno). Konjičke ture trebaju voditi isključivo konjički vodiči. Standard je zadovoljen zapošljavanjem vodiča u objektu, odnosno ugovornim odnosom s vodičima (u formi opisanoj standardom *Konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području*). Sukladno standardu *Razrađena ponuda konjičkih tura u području s propisanim elementima* ponuda vođenih tematskih tura mora sadržavati minimalno jednu konjičku turu koja se bazira na prirodnim i kulturnim specifičnostima područja.
- **Satovi (trening) jahanja.** Pružanje usluga satova jahanja, odnosno treninga jahanja obveza je objekata *equestrian specialist* razine standardizacije. Ugostiteljski objekti informaciju trebaju komunicirati svojim gostima putem info punkta za konjičke turiste i *web* stranice objekta, čime zadovoljavaju propisani standard.
- **Horse taxi na zahtjev.** Više razine *equestrian* specijalizacije (*professional* i *specialist*) trebaju omogućiti **transfer osoba do smještajnog objekta** (povratak gostiju u smještajni objekt bez potrebe da jašu) prilikom daljinskog jahanja i dugih tura koje se svladavaju u etapama. Paralelno s time, potrebno je omogućiti **transfer konja do ugovorenog smještaja za konja**. Organizirani prijevoz osoba, konja i opreme u gostiteljski objekt *equestrian professional* razine može ugovoriti s trećom stranom – specijaliziranim prijevoznikom ili pružateljem podupirućih usluga u konjičkom turizmu (konjički klub, konjogojac, veterinar ili dr.), čiji je vozni park za to opremljen (kombi, prikolica za prijevoz konja) i na raspolaganju gostima na zahtjev. Prilikom utvrđivanja zadovoljavanja standarda, objekt treba priložiti ugovor s prijevoznikom i fotografije vozila/prikolice. *Equestrian specialist* objekti uslugu pružaju **vlastitim prijevozom**.

---

¹⁸ Konjičke ture u turističkom kontekstu rijetko se poduzimaju u većim skupinama, preporuka je da minimalni broj sudionika koji u gostiteljski objekti odrede ne rezultira otkazivanjem tura u rasporedu, već da tome doskoče drugačijim uvjetima (cijenom) realizacije predviđenog programa. Informacije o navedenom trebaju gostima biti obznanjene uz program tura.

- **Označena konjička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da konjička infrastruktura regije (staze, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne prirodne površine te GPS zapisi. Preporuka je da infrastrukturu za kretanje konjičkih turista prati postojanje tzv. odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **GPS podaci o rutama u području** raspoloživi za preuzimanje (*download*) nužan su uvjet za objekte *equestrian professional* i *equestrian specialist* razine standardizacije. Takvi zapisi mogu biti dio *web* stranice ugostiteljskog objekta, odnosno istaknute ponude konjičkog turizma na istoj, no prihvatljivo je u pogledu zadovoljavanja standarda ukoliko su GPS zapisi konjičkih staza i ruta u području za preuzimanje raspoloživi sa stranice nadležne turističke zajednice (eventualno, drugog tijela za zaduženog za regionalni razvoj turizma).
- **Stručna pomoć pri planiranju odmora i rezervaciji adekvatnih usluga.** Osim osoba koje osiguravaju konjičke kompetencije ugostiteljskog objekta (standard *Konjičke kompetencije „u kući“*) i u nadležnoj bi turističkoj zajednici (eventualno, drugom tijelu koje upravlja regionalnim razvojem turizma) zaposlenici koji odgovaraju na upite potencijalnih turista o boravku u području trebali imati osnovno znanje o potrebama konja i jahača, terminologiji koja se upotrebljava te konjičkoj ponudi regije. Potrebno je obučiti zaposlenike tijela nadležnog za razvoj turizma u području o specifičnostima konjičkog turizma, proceduri ulaska konja preko državne granice ili specifičnim zahtjevima smještaja konja na pansion (konjska putovnica, IKA potvrda o cijepljenju u zadnjih godinu dana i sl.).
- **Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom ponudom (konjičkog turizma) područja** obveza je *equestrian professional* i *equestrian specialist* objekata. Kako je ponuda konjičkog turizma u fokusu potražnje ugostiteljskog objekta, *web* stranica treba ponuditi informacije o konjičkim sadržajima i mogućnostima u području, a navedeno poduprijeti video materijalima i/li GPS zapisima ruta u području raspoloživima za preuzimanje. Internetska stranica objekta, uz isticanje ponude konjičkog turizma, treba adresirati kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu područja u kontekstu bavljenja konjičkim sportom te na taj način doprinijeti komuniciranju vrijednosti regije njezinim posjetiteljima.
- **Događaji konjičkog sporta u području** impliciraju okruženje naklonjeno konjičkom sportu i destinaciju fokusiranu na konjički turizam. Događaje vezane uz konjički sport u području može inicirati sam ugostiteljski objekt ili mogu biti dio turističke ponude destinacije, no obvezni su uvjet za *equestrian specialist* razinu standardizacije ugostiteljskih objekata smještaja.

Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge

Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge vezani su uz prirodnu i kulturnu baštinu područja. Adresirani su kroz sljedeće ranije elaborirane standarde:

- *Info punkt za konjičke turiste*, prije svega dio koji se odnosi na informacije o kulturno-povijesnim baštinskim sadržajima u području, koje je moguće obići jašući, kao i informacije o sadržajima tog tipa općenito u području;
- *Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela (uz interpretaciju)*, budući interpretativni natpis ili usmena crtica uslužnog osoblja utječu na dodatno osjetilno upoznavanje područja u kojem se boravi i upotpunjuju iskustvo destinacije;

- *Razrađena ponuda konjičkih tura u području s propisanim elementima, s minimalno jednom tematskom turom vezanom uz specifična obilježja područja;*
- *Vođene (tematske) ture, pri čemu je obaveza (sukladno prethodno navedenom standardu) da ponuda sadržava minimalno jednu konjičku turu koja se bazira na prirodnim i kulturnim specifičnostima područja;*
- *Označena konjička infrastruktura (staze/rute) u području, ukoliko istu prati postojanje tzv. odmorišta te informativnih tabela koje zaokružuju priču o atraktivnostima destinacije;*
- *Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom ponudom (konjičkog turizma) područja, ako se uz isticanje ponude konjičkog turizma adresiraju kulturno-povijesna i prirodna baština područja u kontekstu bavljenja konjičkim sportom, te time doprinosi komuniciranju vrijednosti regije njezinim posjetiteljima.*

Ugostiteljski objekti smještaja sposobni su ih zadovoljiti u okviru razvoja ponude konjičkog turizma, a u kontekstu svoje redovite aktivnosti.

1.2. Fizički sadržaji i usluge ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića u ponudi konjičkog turizma

Sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 85/2015) ugostiteljski objekti koji pružaju usluge prehrane i točenja pića se dijele na vrste: restorani, barovi, *catering* objekti, te objekti jednostavnih usluga (čl. 8), obvezni udovoljiti pripadajućeg Pravilnika.¹⁹ Slovenski *Pravilnik o minimalnih tehničkih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti* (Uradni list RS, št. 21/14 in 35/17) indicira da su „prehrambni obrati“: „restavracija, gostilna, kavarna, slašičarna, okrepčevalnica, bar ter obrat za pripravo in dostavo jedi“ (čl. 3). Budući su *equestrian* standardi za ugostiteljske objekte prehrane i točenje pića propisani jednorazinski i obvezujući su za sve vrste objekata, manja odstupanja u nazivima vrsta između hrvatske i slovenske regulative ne utječu na evaluaciju udovoljavanja propisanim standardima.

„Catering objekti“/„obradi za pripravo in dostavo jedi“ zbog specifičnosti pružanja usluga u odnosu na krajnjeg korisnika nisu predmet standardizacije, kao ni objekti iz skupine „Barovi“ vrste noćni klub, noćni bar i disco klub, odnosno one vrste objekata koje se zbog specifičnog radnog vremena ne mogu vezati uz aktivnost konjičkog turizma i standardizirati u prema parametrima RIDE&BIKE pravilnika. Ugostiteljski objekti prehrane i točenja pića mogu ostvariti isključivo razinu *equestrian friendly*, ukoliko udovolje standardima danima tablicom 2 i opisanima u nastavku.

Tablica 2: Standardi ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića

Konjički (RIDE) standardi – skupine "Restorani", "Barovi" i "Objekti jednostavnih usluga"	<i>Equestrian friendly</i>
Označena konjička infrastruktura u području	X
Ugostiteljski objekt je na konjičkoj ruti	X
Vez za konja, ispust ili boks na lokaciji nositelja ponude	X
Hrana i voda za konje	X
Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela i/li pića uz interpretaciju	X
Upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije	X
<i>Informativno interpretacijski sadržaji i usluge</i>	

- **Označena konjička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da konjička infrastruktura regije (staze, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u

¹⁹ Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupina "Restorani", "Barovi", "Catering objekti" i "Objekti jednostavnih usluga" (NN 82/2007) te izmjene i dopune istog.

prostoru, već dostaju i adekvatne prirodne površine te GPS zapisi. Preporučeno je da infrastrukturu za kretanje konjičkih turista prati postojanje tzv. odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).

- **Ugostiteljski objekt je na konjičkoj ruti.** Zbog specifičnosti kretanja na konju važno je da su *equestrian friendly* ugostiteljski objekti prehrane i točenja pića pozicionirani neposredno uz službene konjičke rute, odnosno staze u području (najviše udaljeni do 500 m). Na taj način konjičkim turistima je omogućeno kraće zaustavljanje u tijeku aktivnosti, te zadovoljavanje vlastitih potreba i potreba konja bez velikih odstupanja od planirane aktivnosti. Ugostiteljski objekt treba postaviti putokaze (kako bi turistima olakšao povratak na rutu kretanja) ukoliko nije direktno na stazi. Izuzetak su objekti uz koje je postavljeno odmorište za konjičke turiste opremljeno kartom područja s ucrtanim konjičkim rutama u području. Alternativno, smatra se da je objekt zadovoljio ovaj kriterij ukoliko posluje u sastavu konjičkog kluba.
- **Vež za konja, ispušt ili boks** na lokaciji nositelja ponude pripreme i usluživanja hrane i pića. Ugostiteljski objekti obvezni su osigurati sigurno mjesto za ostavljanje konja dok gosti objekta konzumiraju ugostiteljske usluge. Ugostiteljski objekti mogu zadovoljiti standard u pitanju na dva načina - osiguravanjem veza za konja ili ograđenom travnatom površinom za ispušt konja. U oba slučaja važno je da se radi o rješenju u okruženju objekta kojem je isključiva namjena trenutno zbrinjavanje konja te, ako je potrebno, omogućava i odvajanje konja u slučaju više posjetitelja na konjima. Alternativna rješenja su montažni boksovi ili prijenosni električni pastir.
- **Hrana i voda za konje.** Ugostiteljski objekti obvezni su na lokaciji zbrinjavanja konja (vez, ispušt, boks) gostima staviti na raspolaganje čistu svježvu vodu (najjednostavnije osiguranjem kante za vodu te slavine u blizini). O pojenju i hranjenju konja odlučuje njegov vlasnik. Ukoliko konj nije u ispuštu, sijeno na raspolaganju preduvjet je zadovoljavanja standarda.
- **Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela i/li pića uz interpretaciju.** Uključivanje tradicijskih i autentičnih jela u ponudu omogućava dodatno osjetilno upoznavanje područja u kojem se boravi i upotpunjuje iskustvo destinacije. Preporuka je tradicijske specijalitete u ponudi popratiti istaknutim kratkim natpisom u karti jela, koji tumači o čemu se radi. Također, kod *a la carte* ponude ili organizirane degustacije uslužno osoblje treba kratkom (usmenom) interpretativnom crticom popratiti stavljanje jela i/li vina i drugih autohtonih pića za regiju na stol.
- **Upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije.** Ugostiteljski objekt treba s gostima pružiti informacije o ostalim turističkim i ugostiteljskim uslugama u području te kulturnim i prirodnim atraktivnim elementima ponude. Navedeni kriterij zadovoljava postojanje informativnog kutka s promotivnim materijalima (u formi panoa, distributera letaka, mape ili registratora) i osobljem na raspolaganju za davanje savjeta i sugestija. Uz to, turističkom ponudom regije ugostiteljski objekti prehrane i točenja pića trebaju sadržajno obogatiti vlastite *web* stranice. Naglasak treba biti na elementima baštine.
- **Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge** vezani su uz prirodnu i kulturnu baštinu područja. Adresirani su kroz sljedeće ranije elaborirane standarde:
  - *Ponuda autohtonih jela i pića uz interpretaciju*, budući uključivanje tradicijskih autentičnih jela i pića u ponudu omogućava dodatno osjetilno upoznavanje područja u kojem se boravi i upotpunjuje iskustvo destinacije, ukoliko interpretirani gostu na adekvatan način;
  - *Upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije*, pružanjem informacija o ostalim turističkim i ugostiteljskim uslugama u području, s naglaskom na baštinu.

Ugostiteljski objekti pružanja usluga prehrane i točenja pića sposobni su ih zadovoljiti u okviru razvoja ponude konjičkog turizma, a u kontekstu svoje redovite aktivnosti.

1.3. Fizički sadržaji i usluge objekata, institucija i ustanova prirodne i kulturne baštine u ponudi konjičkog turizma

Iako javne ustanove zaštićene prirodne baštine, odnosno muzeji i galerije koji reprezentiraju kulturnu ponudu određenog područja mogu u svojim prostorima pružati i ugostiteljske usluge (Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, NN 85/2015, čl. 5), Pravilnikom RIDE&BIKE standarda ti su dionici ponude obuhvaćeni neovisno o pružanju istih.

Standardi za utvrđivanje razine usluge za konjičke turiste u ustanovama, objektima i institucijama zaštićene prirode te onima kulturne baštine su tablicom 3 navedeni sumarno. Zbog specifičnih obilježja i karakteristika takvih lokacija, odnosno ustanova, objekata i institucija, RIDE&BIKE pravilnik propisuje isključivo razinu *equestrian friendly*. Takav pristup podupire činjenica da je ponuda prirodne i kulturne baštine dopuna primarnim motivima konjičkih turista za dolazak u destinaciju.

Tablica 3: Standardi ponude usluga konjičkog turizma ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine

Konjički (RIDE) standardi ponude ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine	<i>Equestrian friendly</i>
Označena konjička infrastruktura u području	X
Ustanova, objekt ili institucija prirodne ili kulturne baštine je na konjičkoj ruti	X
Vez za konja, ispust ili boks na lokaciji nositelja ponude	X
Hrana i voda za konje	X
<i>Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge</i>	

- **Označena konjička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da konjička infrastruktura regije (staze, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne prirodne površine te GPS zapisi. Preporučeno je da infrastrukturu za kretanje konjičkih turista prati postojanje tzv. odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **Ustanova, objekt ili institucija prirodne ili kulturne baštine je na konjičkoj ruti.** Zbog specifičnosti kretanja na konju važno je da su *equestrian friendly* ustanove, objekti ili institucije prirodne ili kulturne baštine pozicionirani neposredno uz službene konjičke rute, odnosno staze u području (najviše udaljeni do 500 m). Na taj način konjičkim turistima je omogućeno kraće zaustavljanje u tijeku aktivnosti, odnosno zadovoljavanje vlastitih (turističkih) potreba i potreba konja bez velikih odstupanja od planirane aktivnosti. Ustanove, objekti ili institucije trebaju postaviti putokaze (kako bi turistima olakšali povratak na rutu kretanja) ukoliko nisu direktno na konjičkoj stazi. Izuzetak su ustanove, objekti ili institucije uz koje su odmorišta za konjičke turiste opremljena kartom područja s ucrtanim konjičkim rutama u području.
- **Vez za konja, ispust ili boks na lokaciji nositelja ponude.** Ustanove, objekti i institucije prirodne ili kulturne baštine obvezni su osigurati sigurno mjesto za ostavljanje konja dok gosti objekta zadovoljavaju turističke potrebe (razgledavanje, fotografiranje, korištenje interpretacijskih sadržaja i dr.). Ustanove, objekti i institucije prirodne ili kulturne baštine trebaju zadovoljiti standard u pitanju na dva načina - osiguravanjem veza za konja ili ograđenom travnatom površinom za ispust konja. U oba slučaja važno je da se radi o rješenju u okruženju objekta kojem je isključiva namjena trenutno zbrinjavanje konja, a koje, ako je potrebno, omogućava odvajanje konja u slučaju više posjetitelja na konjima. Alternativna rješenja su montažni boksovi ili prijenosni električni

pastir. Standard je moguće zadovoljiti ukoliko se na lokaciji nalazi odmorište za konjičke turiste, koje omogućava vezanje konja.

- **Hrana i voda za konje.** Ustanove, objekti i institucije prirodne ili kulturne baštine obvezni su na lokaciji zbrinjavanja konja (vez, ispust, boks) gostima staviti na raspolaganje čistu svježu vodu (najjednostavnije osiguranjem kante za vodu te slavine u blizini). O pojenju i hranjenju konja odlučuje njegov vlasnik. Ukoliko konj nije u ispustu, sijeno na raspolaganju preduvjet je zadovoljavanja standarda.
- **Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge** sastavni su dio uobičajene djelatnosti ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine, kojima isti doprinose dodatnoj ponudi područja za konjičke turiste. S obzirom na individualne različitosti, odnosno specifičnost ponude pojedinih predstavnika prirodne i kulturne baštine, ovim standardom nije propisan obvezujući element informativnog i interpretativnog karaktera, već se navodi popis mogućih elemenata, kojima objekti *equestrian friendly* razine trebaju udovoljiti u minimalno jednom segmentu. Popis čine sljedeći elementi:
  - *tabela s kartografskim prikazom konjičkih ruta u području - na lokaciji nositelja ponude,*
  - *interpretativno vođenje,*
  - *interpretacijski centar,*
  - *centar za posjetitelje,*
  - *interaktivna izložba.*

1.4. Fizički sadržaji i usluge objekata specifičnih usluga u ponudi konjičkog turizma

Uz prethodno obuhvaćene različite dionike ponude konjičkog turizma, ovim dijelom RIDE&BIKE pravilnika zahvaćaju se specifični ponuđači usluga, čija ponuda implicira kraće zadržavanje posjetitelja, no neizostavno obogaćuje turističku ponudu područja. Popis standarda u nastavku (tablica 4) uvažava činjenicu da neki od postojećih dionika nisu primarno orijentirani na turizam, budući se njihova djelatnost, uz vodene parkove kupališnih (topličkih) kompleksa i izletničkih promatračnica, realizira i u formi parka znanosti, interaktivnog multimedijalnog centra o energiji i simulacije leta helikopterom. Za ponudu ovog tipa obvezujući je set standarda za dobivanje oznake *equestrian friendly*.

Tablica 4: Standardi ponude usluga konjičkog turizma objekata koji pružaju specifične usluge u turizmu

Konjički (RIDE) standardi – objekti koji pružaju specifične usluge važne za turističku ponudu područja	<i>Equestrian friendly</i>
Označena konjička infrastruktura u području	X
Nositelj ponude je lociran na konjičkoj ruti ili dostupan konjem prirodnim površinama	X
Vez za konja, ispust ili boks na lokaciji nositelja ponude	X
Hrana i voda za konje	X
Upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije	X
<i>Informativno interpretacijski sadržaji i usluge</i>	

- **Označena konjička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da konjička infrastruktura regije (staze, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne prirodne površine te GPS zapisi. Preporučeno je da infrastrukturu za kretanje konjičkih turista prati postojanje tzv. odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **Nositelj ponude je lociran na konjičkoj ruti.** Zbog specifičnosti kretanja na konju važno je da su *equestrian friendly* objekti pozicionirani neposredno uz službene konjičke rute, odnosno staze u

području (najviše udaljeni do 500 m). Na taj način konjičkim turistima je omogućeno kraće zaustavljanje u tijeku aktivnosti, odnosno zadovoljavanje vlastitih (turističkih) potreba i potreba konja bez velikih odstupanja od planirane aktivnosti. Izuzetak su jedinstveni objekti ponude, pozicionirani u prirodnom području zbog specifične funkcije ili svrhe koju ostvaruju (npr. turistička promatračnica na planinskom vrhu) za koje je uvjet da su dostupni konjem prirodnim površinama. Nositelj ponude treba postaviti putokaze (kako bi turistima olakšao povratak na rutu kretanja) ukoliko nije lociran direktno na stazi. Izuzetak su predstavnici ponude na lokaciji kojih su odmorišta za konjičke turiste opremljena kartom područja s ucrtanim konjičkim rutama u području.

- **Vez za konja, isпуст ili boks na lokaciji nositelja ponude.** Nositelj specifične ponude u području treba osigurati sigurno mjesto za konja, na kojem će biti zbrinut dok gosti objekta zadovoljavaju svoje turističke potrebe (razgledavanje, fotografiranje, korištenje interpretacijskih sadržaja i dr.). Standard je moguće zadovoljiti na dva načina - osiguravanjem veza za konja ili ograđenom travnatom površinom za isпуст konja. U oba slučaja važno je da se radi o rješenju u okruženju objekta (na lokaciji nositelja ponude) kojem je isključiva namjena trenutno zbrinjavanje konja, a koje po potrebi omogućava odvajanje konja u slučaju više posjetitelja na konjima. Alternativna rješenja su montažni boksovi ili prijenosni električni pastir. Standard je zadovoljen i ukoliko se na lokaciji nalazi odmorište za konjičke turiste, koje omogućava vezanje konja.
- **Hrana i voda za konje.** Nositelji specifične ponude područja obvezni su na lokaciji zbrinjavanja konja (vez, isпуст, boks) gostima staviti na raspolaganje čistu svježvu vodu (najjednostavnije osiguranjem kante za vodu te slavine u blizini). O pojenju i hranjenju konja odlučuje njegov vlasnik. Ukoliko konj nije u isпустu, sijeno na raspolaganju preduvjet je zadovoljavanja standarda.
- **Upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije.** Dionici specifične ponude u području trebaju gostima pružiti informacije o ostalim turističkim i ugostiteljskim uslugama, kao i kulturnim i prirodnim atraktivnim elementima ponude. Navedeni kriterij moguće je zadovoljiti kutkom s informativnim materijalima (u formi panoa, distributera letaka, mape ili registratora) i osobljem na raspolaganju za davanje savjeta i sugestija. Uz to, informacijama o turističkoj ponudi regije, nositelji specifične ponude trebaju sadržajno obogatiti vlastite *web* stranice, s naglaskom na elementima baštine.
- **Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge.** S obzirom na individualne različitosti, odnosno specifičnost ponude pojedinih predstavnika ponude, ovim standardom nije propisan obvezujući element informativnog i interpretativnog karaktera, već se navodi popis mogućih elemenata, kojima objekti *equestrian friendly* razine trebaju udovoljiti u minimalno jednom segmentu. Elementi informativnog i interpretativnog karaktera uključuju sljedeće:
  - *tabela s kartografskim prikazom konjičkih ruta u području - na lokaciji nositelja ponude,*
  - *interpretativno vođenje,*
  - *interpretacijski centar,*
  - *interaktivni znanstveni i edukativni sadržaji,*
  - *centar za posjetitelje,*
  - *interaktivna izložba.*

1.5. Postupak utvrđivanja zadovoljavanja uvjeta RIDE standardizacije

U skladu s kategorijama ponuđača obuhvaćenih RIDE&BIKE pravilnikom, bilo koji pružatelj usluga u turizmu (ugostiteljski objekti smještaja, ugostiteljski objekti pružanja usluga prehrane i točenja pića, ustanove, objekti i institucije zaštite prirodne baštine, ustanove, objekti i institucije (zaštite) kulturne

baštine, te ostali objekti, koji pružaju specifične usluge u turizmu, a namijenjeni su kraćem zadržavanju turista) može iskazati interes za uvrštavanje u sustav RIDE standardizacije, ukoliko smatra da može zadovoljiti postavljene kriterije.

Nakon iskazanog interesa, objekt posjećuje i evaluira „savjetnik za RIDE standardizaciju“. Moguće je dogovoriti preliminarni posjet savjetnika, koji će pregledati objekt i savjetovati o najboljem i najefikasnijem načinu prilagodbe definiranom setu kriterija, kako bi objekt u ponudi konjičkog turizma iskoristio maksimalno svoj raspoloživi potencijal. Savjetnik za RIDE standardizaciju će izvršiti pregled objekta, ali i kasnije kontrolne obilaski sa svrhom zadržavanja iste razine kvalitete usluga za konjičke turiste ili njihova unapređenja. Savjetnik za RIDE standardizaciju je osoba koja dobro poznaje područje u kojem se objekt nalazi, poznaje specifičnosti konjičkog turizma, kao i uvjete poslovanja svakog pojedinog objekta.

Savjetnik za standardizaciju objekte evaluira na osnovu popisa za provjeru (*check list*) - u Prilogu 1 RIDE&BIKE pravilnika. Za svaku razinu standardizacije usluga za konjičke turiste (*equestrian friendly*, *professional* ili *specialist*) potrebno ispuniti čitav set propisanih uvjeta sadržanih u odgovarajućoj tablici Priloga 1 – prema vrsti objekta, odnosno željenoj razini standardizacije. Ukoliko objekt koji je predmet evaluacije ne zadovoljava **sve uvjete** za određenu (višu) razinu standardizacije sukladno tablicama i opisu standarda za odgovarajuću skupinu objekata, isti može ostvariti oznaku niže razine RIDE standardizacije usluga ili odgoditi dobivanje oznake i pristupiti procesu prilagodbe uz vodstvo savjetnika za standardizaciju. Prilikom evaluacije objekta, savjetnik za standardizaciju ispunjava *Zapisnik evaluacije udovoljavanja RIDE standardima*, sastavni dio kojeg je i popis za provjeru.

Ulaskom u sustav RIDE standardizacije, odnosno ponude konjičkog turizma područja, pružatelju se usluga za konjičke turiste dodjeljuju certifikat i pripadajuća tabela, koja ukazuje uvrštenost u sustav. Tabela koja ukazuje na RIDE standardizaciju te odgovarajuću razinu usluga unutar standardizacije (*equestrian friendly*, *equestrian professional*, *equestrian specialist*) ističe se na glavnom ulazu u objekt. Certifikat traje dvije godine, nakon čega je potrebno izvršiti ponovnu evaluaciju zadovoljavanja definiranih kriterija RIDE standardizacije. Objekti su podložni periodičkim provjerama (kontrolnim obilascima) s ciljem održavanja razine kvalitete.

Objektima, za koje se prilikom ponovne evaluacije po isteku 2 godine od dodjeljivanja certifikata, ili prilikom periodičkog (kontrolnog) obilaska, utvrdi odstupanje od propisanog seta kriterija za dodijeljenu razinu RIDE standardizacije (preciznije, nezadovoljavanje jednog ili više propisanih standarda), savjetnik za standardizaciju odobrava rok prilagodbe u trajanju od 14 do najviše 30 dana. Nakon isteka roka za prilagodbu savjetnik vrši kontrolu udovoljavanja svih uvjeta za dodijeljenu razinu standardizacije objekta. Za vrijeme trajanja roka za prilagodbu objekti trebaju ukloniti tabelu s oznakom RIDE standardizacije s glavnog ulaza u objekt. Sukladno utvrđenom stanju po isteku roka za prilagodbu savjetnik za standardizaciju svojim izvještajem (*Zapisnikom evaluacije udovoljavanja BIKE standardima*) može preporučiti zadržavanje postojeće oznake (razine standarda), dodjeljivanje oznake niže razine RIDE standarda od prethodno dodijeljene ili izlazak objekta iz RIDE standardizacije.

2. „BIKE“ STANDARDIZACIJA

U rasponu smještajne ponude pojedinog područja, posebnu vrstu čine objekti prilagođeni potrebama biciklista. Specifičnim potrebama biciklističkih turista prilikom boravka u destinaciji različiti objekti sposobni su udovoljiti na različite načine, no standardizacija čini osnovu tržišne valorizacije ovog specifičnog oblika ponude. S ciljem promicanja biciklističkog turizma u destinaciji, smještajni objekti kao dionici - kako bi pridobili i ovaj tip gosta, trebaju prilagoditi svoje smještajne kapacitete. U tu svrhu, a i za poslovni interes, istražene su potrebe današnjeg biciklističkog turista, te su uobličene u Standarde u nastavku. Standarde treba uzeti kao smjernice za prilagodbu gostima cikloturistima, na osnovu čega objektima ostaje samo implementirati gotova idejna rješenja u svrhu prilagodbe ciljnom tržištu.

Bike standardi propisani su za ugostiteljske objekte smještaja, i za skupine objekata koji poslužuju hranu i pića, te ustanove, objekte i institucije prirodne i kulturne baštine, kao i skupinu nositelja specifične ponude, koji vežu kratkotrajne posjetitelje. Za ugostiteljske objekte smještaja propisane su tri razine moguće *bike* standardizacije (*friendly*, *professional* i *specialist*), dok je za ostale navedene skupine predstavnika ponude predviđena isključivo *bike friendly* razina standardizacije, sukladno njihovom karakterističnom djelovanju, odnosno značaju za biciklističke turiste.

Standardizaciji ponude za biciklističke turiste mogu pristupiti samo prethodno kategorizirani ugostiteljski objekti, odnosno svi tipovi ugostiteljskih objekata koji posluju na osnovu udovoljavanja postojeće nacionalne regulative²⁰. Ugostiteljski objekt koji zadovolji određeni set kriterija pojedine razine *bike* standardizacije, **čitavo vrijeme poslovanja (do ponovne redovite evaluacije) mora ispunjavati propisane uvjete standardizacije ponude biciklističkog turizma**. Objekti prirodne i kulturne baštine samostalno odlučuju o standardizaciji svoje ponude sukladno parametrima RIDE&BIKE pravilnika za te skupine, bez preduvjeta. Isto vrijedi i za objekte specifične ponude u području.

2.1. Fizički sadržaji i usluge ugostiteljskih objekata za smještaj u ponudi biciklističkog turizma

Standardi definirani RIDE&BIKE pravilnikom ne postavljaju restrikcije vezane uz vrstu, odnosno kategoriju objekta smještaja prema nacionalnoj regulativi u odnosu na razinu *bike* standardizacije, već su fokusirani na ponudu za biciklističke turiste i kriterije koje pojedini objekt želi i može zadovoljiti. Ipak, sukladno kompleksnosti usluge te obuhvata sadržaja i usluga koje nude u redovitom poslovanju, objekti iz skupine „Hoteli“ smatraju se sposobnima realizirati kompleksniju uslugu za bicikliste različitih niša od objekata skupina „Objekti u domaćinstvu“, „Ostali ugostiteljski objekti za smještaj“ ili „Objekti na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima“. Sukladno tome *bike* standardi propisani su u tri razine kompleksnosti za objekte iz skupine „Hoteli“, te u dvije razine kompleksnosti za ostale skupine ugostiteljskih objekata za smještaj.

Smještajni objekti u Sloveniji podliježu obvezi zadovoljavanja *Kolesarskih trženjskih standarda* ukoliko se žele profilirati ponudom usluga za biciklističko turističko tržište. Regulativa u Hrvatskoj prepoznaje

---

²⁰ Sukladno uvjetima Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 85/2015) za svoju skupinu, odnosno uvjetima prema pravilnicima za razvrstavanje i kategorizaciju pojedine skupine objekata – u Hrvatskoj, dok slovenski ekvivalent čine Zakon o gostinstvu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečišćeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16) te Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 22/18 in 5/19) i Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 21/14 in 35/17).

isključivo posebni standard „BIKE (za bicikliste)“, no postoje primjeri regionalnih sustava vrednovanja ponude za biciklističke turiste. Obvezujuće su postavke adekvatno inkorporirane u standarde.

Pri razvoju biciklističkih standarda primijenjeno je razlikovanje standarda po skupinama smještajnih objekata, odnosno prema svrstavanju ugostiteljskih objekata smještaja u skupine koje provodi Ministarstvo turizma Republike Hrvatske²¹, ali uz uvažavanje odstupanja među zakonima o ugostiteljstvu, odnosno važećih pravilnika Hrvatske i Slovenije. Navedeno je omogućeno sličnim osnovnim postavkama važeće regulative. Standardi za utvrđivanje razine biciklističke usluge u ugostiteljskim objektima smještaja su u nastavku navedeni po skupinama objekata. Manja odstupanja u razvrstavanju smještajnih objekata između hrvatske i slovenske regulative objašnjena su u uvodnom dijelu RIDE&BIKE pravilnika, gdje je opisano izvršeno logičko poravnanje dvaju popisa.

2.1.1. Skupina „Hoteli“

Pravilnikom o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli (NN 56/2016) objekti te skupine razvrstavaju se u vrste: Hotel baština (*heritage*), Difuzni hotel, Hotel, Aparthotel, Turističko naselje, Turistički apartmani, Pansion, Integralni hotel (udruženi), Lječilišne vrste, te Hoteli posebnog standarda (čl. 27). Posebni standard može se utvrditi za vrste: Hotel baština (*heritage*), Difuzni hotel, Hotel, Aparthotel, Turističko naselje, Turistički apartmani i Integralni hotel (udruženi) (čl. 46) stoga su potonje vrste (uz pansion i motele, što je obrazloženo u uvodnom dijelu RIDE&BIKE pravilnika) obuhvaćene *bike* standardima definiranim za skupinu „Hoteli“.

Za objekte skupine Hoteli propisane su **tri razine *bike* standarda** – od najosnovnijeg seta, baziranog na nadogradnji na postojeću infrastrukturu i usluge, do potpune orijentacije na ciljno biciklističko tržište ponudom profiliranog proizvoda. Sukladno zadovoljavanju određenog seta kriterija, pojedini objekt može steći oznaku *bike friendly*, *bike professional* ili *bike specialist*.

Svaka razina *bike* standardizacije ugostiteljskih objekata smještaja integrira četiri skupine zahtjeva (*Fizički sadržaji i oprema objekta*, *Usluge objekta prilagođene biciklistima*, *Biciklističke kompetencije objekta*, te *Regija i turističke informacije - biciklističko okruženje objekta*), dok su petom - *Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge*, istaknuti standardi obuhvaćeni prethodnim četirima skupinama, a odnose se na informiranje turista i interpretaciju vezanu uz elemente ponude prirodne i kulturne baštine. Navedeno je prikazano tablicom 5 u nastavku i u nakon toga opisano.

Tablica 5: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina HOTELI

Biciklistički (BIKE) standardi – skupina Hoteli	<i>Bike friendly</i>	<i>Bike professional</i>	<i>Bike specialist</i>
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA OBJEKTA			
Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana)	X	X	X
Prostorija za pohranu bicikala i opreme s alarmom ili pod video nadzorom			X

²¹ Skupine su: Hoteli, Kampovi, Ostali ugostiteljski objekti za smještaj, Objekti u domaćinstvu, te Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, NN 85/2015; Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli, NN 56/2016; Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, NN 54/2016; Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, NN 68/2019; Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine ostali ugostiteljski objekti za smještaj, NN 54/2016; Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, NN 9/2016; Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (NN 54/2016)).

Individualno zaključavanje pojedinačnog bicikla		X	X
Prostor za pohranu bicikala i opreme osiguran je od krađe pri osiguravajućoj kući			X
Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu ispred objekta	X	X	X
Info punkt za bicikliste	X	X	X
Kutak za okupljanje biciklista	X	X	X
Radionica za popravke bicikala	X	X	X
Servis za bicikle u objektu ili na prihvatljivoj udaljenosti	X	X	X
Prostor i oprema za pranje bicikla	X	X	X
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BICIKLISTIMA			
Pranje i čišćenje biciklističke odjeće	X	X	X
Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	X	X	X
Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste	X	X	X
Omogućeno kraće zadržavanje	X	X	X
Kasni <i>check out</i>	X	X	X
Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista:			
- nutritivno prilagođeni <i>buffet</i> doručak	X	X	X
- dostupnost <i>lunch</i> paketa	X	X	X
- manji obrok nakon vožnje		X	X
- mogućnost nutritivno prilagođene večere		X	X
Dnevni "energetski paket" u cijeni biciklističkog paket aranžmana		X	X
Prodaja energetskih pločica i izotoničnih pića u objektu		X	X
Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela i pića (uz interpretaciju)			X
Ponuda jela na osnovi ekološki uzgojenih namirnica			X
SOS telefon	X	X	X
Mogućnost pružanja medicinske pomoći	X	X	X
Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	X	X	X
Wellness sadržaji – masaža na zahtjev		X	X
Wellness sadržaji – sauna u objektu			X
Sportski sadržaji – alternativni programi			X
BICIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)			
Biciklističke kompetencije „u kući“	X	X	X
Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta)	X	X	X
2 biciklistička vodiča s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta)		X	X
Zaposlen biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela			X
Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima:			
- min. 4-dnevni program	X		
- min. 6-dnevni program		X	
- 7-dnevni program			X
- min. 20 prijedloga biciklističkih tura			X
Mogućnost vođenih tura:			
- 4 dana u tjednu	X		
- 6 dana u tjednu		X	
- 7 dana u tjednu			X
Vođene ture u manjim skupinama	X	X	X
Vođene ture u svim vremenskim uvjetima		X	X
Vođene ture u različitim jakosnim skupinama		X	X
Mogućnost rezervacije ture unaprijed		X	X
Insajderske informacije i savjeti na turama		X	X
Trening tehnike vožnje			X
Vođene tematske ture	X	X	X
Planiranje individualnih tura na zahtjev:			
- 6 dana u tjednu		X	
- 7 dana u tjednu			X

Bike taxi na zahtjev:			
- transfer prtljage među smještajnim objektima,	X	X	X
- transfer do objekta od stanice javnog prijevoza, i obrnuto,	X	X	X
- prijevoz do objekta u slučaju kvara na biciklu tijekom vožnje,	X	X	X
- min. 1 put tjedno raspoloživa prikolica za prijevoz bicikala (<i>shuttle</i>) za duge ture			X
- vlastiti prijevoz biciklista i bicikala			X
Osnovni popravci bicikla u objektu		X	X
Zajamčen prijevoz bicikla do najbližeg servisa			X
Prodaja različitih zračnica i dostupnost standardnih rezervnih dijelova u objektu			X
Punjenje baterije za e-bicikle		X	X
Iznajmljivanje bicikala:			
- samostalno (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) ILI dostupno u području (do maksimalne udaljenosti 10 km od objekta ili isporučivih u objektu	X		
- min. 5 bicikala srednjeg razreda ILI 3 e-bicikla		X	
- min. 10 bicikala višeg razreda, različitih veličina, uz dodatno 2 bicikla primjerena za djecu (16") ILI 7 e-bicikala			X
Iznajmljivanje GPS uređaja			X
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE - BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA²²			
Označena biciklistička infrastruktura u području	X	X	X
GPS podaci o rutama u području		X	X
Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga	X	X	X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja		X	X
Tjedni program sa svim uslugama biciklističke ponude		X	X
Biciklistički događaji u području			X
Digitalna topografska karta s mogućnošću prilagodbe ruta			X
QR kod s informacijama o biciklističkoj ponudi			X
INFORMATIVNO – INTERPRETACIJSKI SADRŽAJI I USLUGE			
Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela			X
Razrađena ponuda bike tura u području	X	X	X
Vođene tematske ture	X	X	X
Označena biciklistička infrastruktura u području	X	X	X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja		X	X
Tjedni program sa svim uslugama biciklističke ponude		X	X
QR kod s informacijama o biciklističkoj ponudi			X

Fizički sadržaji i oprema objekta iz skupine „Hoteli“

- **Prostorija za pohranu bicikala i opreme** je prostorija u sastavu glavnog objekta ili u neposrednoj blizini. Prostorija mora omogućiti sigurno ostavljanje bicikala u vrijeme kada se ne koriste, odnosno biti zaključana²³, s alarmom ili pod video nadzorom, ovisno o željenoj razini biciklističke standardizacije. Ako ne raspolažu video nadzorom, objekti trebaju voditi evidenciju osnovnih

²² Set standarda obuhvaćen ovim naslovom ukazuje na okruženje u okviru kojeg ugostiteljski objekt posluje. Navedeni standardi su većinom u domeni tijela zaduženog za upravljanje destinacijom, ali važni za nositelje ponude jer ukazuju na percepciju biciklističkog turizma kao ključnog segmenta potražnje za regiju.

²³ U smještajnim objektima u kojima su klasični ključevi smještajnih jedinica zamijenjeni karticom (*smart card*), istu je moguće koristiti za otvaranje prostorije za pohranu bicikala, ukoliko je gost ugovorio takvu uslugu. U protivnom, prostorija treba imati jedan ključ, koji se nalazi na recepciji i dostupan je na zahtjev.

podataka o biciklima gostiju, kako bi izbjegli zlorabu situacije. Dimenzije prostorije nisu precizirane, no ista mora omogućiti prihvati minimalno 10 bicikala što implicira površinu od 10 m². Prostorija mora biti opremljena nosačima za bicikle, bilo kojom od tržišno dostupnih vrsta koje odgovaraju različitim vrstama bicikala i verzijama kotača. Ukoliko se nastoji omogućiti pohrana i druge opreme biciklista, u prostoru treba biti razmjerni broj ormarića s ključem. Ista prostorija ujedno može služiti i kao radionica za popravke na biciklima (opremljena kompletno osnovnih alata i pomagala).

- **Individualno zaključavanje svakog pojedinog bicikla** u prostoriji ne trebaju omogućiti samo objekti ponude *bike friendly*.
- **Prostor za pohranu bicikala i opreme osiguran od krađe pri osiguravajućoj kući** je obaveza isključivo razine *bike specialist*. Zadovoljavanje standarda dokazuje važeća polica osiguranja.
- **Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu (ispred objekta)**. Svaki stalak mora omogućavati vezanje oba kotača, a sukladno preferencijama objekta, isti mogu imati i estetsku funkciju. Min. broj stalaka pred objektom određuje se prema razini biciklističke standardizacije usluge objekta – za *bike friendly*: stalci za minimalno 5 bicikala, za *bike professional*: stalci za minimalno 10 bicikala, te za *bike specialist* stalci za minimalno 15 bicikala. Za objekte s manje od 15 kreveta minimalni broj stalaka za bicikle iznosi 70% od broja kreveta. Spiralni stalci ne zadovoljavaju standard.
- **Info punkt za bicikliste** je kutak s važnim informacijama za bicikliste na vidnom mjestu u objektu. Uz kartu područja i ažurirane informacijama - uključujući i opće turističke informacije o području, uključuje stalno uređeni postav s:
  - podacima o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama,
  - podacima o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, *web* stranica, telefon),
  - informacijama o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), ali i u zemlji,
  - voznim redovima sredstava javnog prijevoza u području i/li brojem taksi službe,
  - brojem SOS telefona,
  - podacima o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl.,
  - besplatnim biciklističkim kartama (zemljovidima) – za uzeti, dostupnim biciklističkim kartama – za pogledati,
  - podacima o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni).

Svi navedeni sadržaji info punkta mogu biti u formi mape (registratora) sa spektrom tematskih kataloga. Info punkt također može biti dio definiranog kutka za okupljanje biciklista. Info punkt obaveza je za objekte svih razina *bike* standardizacije.

- **Kutak za okupljanje biciklista** obaveza je za objekte svih razina *bike* standardizacije. To je mjesto gdje se biciklisti nalaze za odlazak na ture i izlete – samostalno ili s vodičem. To može biti i postojeća dvorana za sastanke, te je moguće da je dio tog prostora i info punkt. Bitno je da uz informacije, prostor za okupljanje biciklista omogućava pristup internetu ili je pokriven *WiFi* mrežom objekta u pitanju, te da je označen kao kutak za bicikliste.
- **Radionica za popravke bicikala** može biti ista prostorija kao ona za pohranu bicikala, ili posebna prostorija. Mora biti opremljena:
  - stolkom za popravke bicikala, te
  - kompletno osnovnih alata i pomagala, koji uključuju, ali nisu ograničeni na: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica.

Radionica za popravke bicikala obvezna je na svim razinama standardizacije usluga za bicikliste.

- **Servis za bicikle** u objektu ili na prihvatljivoj udaljenosti od objekta uvjet je za sve razine standardizacije usluga za bicikliste. Ukoliko ugostitelj ne raspolaže s prostorom, niti interesom da u sastavu objekta ima servis za bicikle, ovaj je uvjet moguće zadovoljiti postojanjem servisa (trgovine bicikala koja pruža usluge servisa) u području, odnosno na max. 30 km udaljenosti od objekta.
- **Prostor i opremu za pranje bicikla** potrebno je osigurati u blizini odvoda i dovoda vode, najčešće na otvorenom (u blizini prostora za sigurno ostavljanje bicikala ili radionice za popravke na biciklima). Prostor i oprema za pranje bicikala su obvezni uvjet za sve razine *bike* standardizacije objekata. Osim označenog prostora za pranje, s dovodom i odvodom vode, preporuka je imati četku za pranje bicikala i držač/stalak, prema mogućnosti i tzv. *mini wash*.

Usluge objekta iz skupine „Hoteli“ prilagođene biciklistima

- Svakodnevno dostupno **pranje i čišćenje biciklističke odjeće**. Usluga pranja obavezno je prilagođena specifičnostima materijala biciklističke odjeće, koji imaju tehničku ulogu (zaštite od vjetrova, vode, hladnoće i sl.). Postupak predaje biciklističke odjeće na pranje jednak je uhodanoj proceduri u objektu ili je u „jednostavnijim“ objektima ove skupine gostima omogućeno da samostalno peru biciklističku odjeću koristeći postojeće resurse (prostor, perilica za rublje i sl.). Ključna za evaluaciju zadovoljavanja ovog standarda je sama dostupnost usluge, odnosno mogućnost pranja biciklističke odjeće. Uslugu je moguće naplatiti posebno.
- **Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće**. Čak i ukoliko se ne radi o odjeći predanoj u praonicu na pranje i čišćenje, gostima objekta treba omogućiti sušenje obuće, kaciga, šušlavaca i ostale odjeće na za to odgovarajućem mjestu. Informacija o usluzi mora biti poznata gostima objekta, a jednako kao i kod pranja, naglasak je na dostupnosti usluge, odnosno mogućnosti da se ista realizira, neovisno o načinu. Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće je uvjet za sve razine *bike* standardizacije objekata.
- **Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste**, s istaknutim cijenama. Objekti koji nastoje privući bicikliste moraju svoju ponudu prilagoditi njihovim potrebama plasiranjem na tržište tzv. paketa, paušala ili posebne ponude u okviru koje će kupnjom jedinstvenog spleta usluga biciklisti osigurati boravak posvećen njihovom interesu sa svim potrebnim i željenim sadržajima i aktivnostima. Cjelovitu ponudu koja se na tržište plasira u formi paket aranžmana, ugostiteljski objekti smještaja mogu realizirati u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste ili specifičnih znanja. U tom slučaju, osim što takva ponuda treba biti obznanjena na *web* stranicama objekta, objekti prilikom evaluacije trebaju predložiti ugovor sa specijaliziranim ponuđačem usluga za bicikliste.
- **Omogućeno kraće zadržavanje** ključno je za privlačenje predanih biciklističkih turista, dijela koji su izrazito mobilni i iz perspektive destinacije tranzitni. Objekti su obvezni prihvaćati goste i na samo jednu noć, što potvrđuju cjenikom, odnosno objavljenom ponudom kroz službene kanale prodaje. Mogućnost kratkog boravka uvjet je za sve razine *bike* standardizacije usluga.
- **Kasni *check out*** važan je za bicikliste, koji na dan odlaska žele poduzeti još poneku vožnju ili izlet, odnosno sudjelovati u događaju u destinaciji. Takvu opciju potrebno je obznaniti tržištu te gostima na zahtjev omogućiti sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska, ukoliko kasni *check out* nije opcija. Navedeno je uvjet za objekte svih razina *bike* standardizacije.

- **Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista** (polupansion ili *à la carte*) – **ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja**, a ne i prehrane i točenja pića. Biciklizam je energetske intenzivna aktivnost zbog čega je gostima potrebno omogućiti nadoknadu energije i rehidraciju. Pri tome fokus treba biti na nutritivno izbalansiranim obrocima. Sve razine *bike* standardizacije uključuju *buffet* doručak i dostupnost putne hrane (tzv. *lunch paketa*) – prilagođene potrebama biciklista. Za objekte *bike professional* i *bike specialist* razine obvezna je i ponuda manjeg obroka nakon vožnje, a ako ugovorena usluga uključuje večeru, ista mora biti nutritivno izbalansirana.
- **Dnevni “energetski paket” u cijeni biciklističkog paket aranžmana** nije obveza *bike friendly* razine standardizacije. Za osiguranje potrebne energije i svježine biciklisti koriste izotonike, energetske gelove i pločice. Bitno je da se gostima objekta u okviru kupljenog biciklističkog paketa usluga omogući tzv. energetski paket, u kojem će biti sadržani izotonik, gel i/li energetska pločica. „Energetski“ paketi mogu preuzeti na recepciji, svaki dan prije vožnje, za vrijeme trajanja plaćenog boravka – ukoliko objekt ne raspolaže adekvatnijim načinom distribucije.
- **Prodaja energetske pločice i izotoničnih pića u objektu.** S obzirom na važnost održavanja adekvatne razine energije i hidracije biciklista, objekti su obvezni jednostavne proizvode tog tipa imati u ponudi. Preporuka je da se prodaju po istim cijenama kao u trgovinama. Ovaj kriterij nije obvezni uvjet za razinu *bike friendly*, no obvezujući je za preostale dvije razine.
- **Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela i/li pića (uz interpretaciju)** obvezna je isključivo za *bike specialist* razinu. Uključivanjem tradicijskih i autentičnih jela u ponudu apelira se na čitav spektar gostiju (ne samo bicikliste) i omogućava dodatno osjetilno upoznavanje područja u kojem se boravi i upotpunjuje iskustvo destinacije. Tradicijske specijalitete u ponudi treba popratiti istaknutim kratkim opisom koji tumači o čemu se radi. Kod *a la carte* ponude uslužno osoblje treba kratkom crticom popratiti stavljanje jela na stol.
- **Ponuda jela na osnovi ekološki uzgojenih namirnica** apelira na dio potražnje biciklističkog turizma čiji životni stil uključuje brigu o vlastitom zdravlju i ekološku osviještenost. Isticanje korištenja ekoloških namirnica u stvaranju ponude hrane apelira na sve ekološki osviještene i na zdravi životni stil orijentirane goste objekta i dodatno opravdava takav pristup. Ovaj *bike* standard moraju zadovoljiti objekti najviše razine (*bike specialist*).
- **SOS telefon**, informacija o kojem se gostima plasira kroz *web* sadržaje objekta za bicikliste i kroz info punkt u objektu, najčešće je broj recepcije objekta. Moguće je da se gostima distribuira i tzv. *bike service card*²⁴, dio kojeg je i broj SOS telefona. Taj broj gosti mogu nazvati za pomoć u slučaju poteškoća (problemi s biciklom, lakše ozlijede, umor i dr.), koje im onemogućavaju samostalni povratak u objekt. Objekt treba imati napisanu proceduru ponašanja za zaposlene koji se javljaju na broj u pitanju, kako bi se osigurala adekvatna reakcija. Ta je usluga u pravilu besplatna. Uvjet je obaveza objekata svih razina *bike* standardizacije.
- **Mogućnost pružanja medicinske pomoći.** Standard je osim provjerom dostupnosti seta za prvu pomoć, moguće zadovoljiti dokazivanjem provedene obuke zaposlenih (o sigurnosti na radnom mjestu, pružanju prve pomoći, završeni tečaj za biciklističkog vodiča koji neizostavno uključuje i znanja prve pomoći). Standard je obvezujući za sve razine biciklističke specijalizacije.
- **Sportski ili wellness sadržaji** u nekom obliku trebaju biti prisutni u ponudi *bike friendly* objekta. Uz postojanje ponude sportskih sadržaja (u bilo kojem obliku), masažu na zahtjev obvezni su osigurati

²⁴ Servisne informacije moguće je gostima ponuditi u formi tzv. servisne kartice (*bike service card-a*), odnosno popisa važnih telefonskih brojeva u području.

bike professional i *bike specialist* objekti, dok su samo *bike specialist* objekti nužni u objektu imati saunu. Objekti *bike specialist* razine obvezni su dokazati postojanje alternativnih oblika ponude, odnosno postojanje alternativnih programa za komplementarne niše specifičnih interesa²⁵ (poput *wellness-a*, *outdoor-a*, pješačenja i dr.).

Biciklističke kompetencije objekta iz skupine „Hoteli“

- **Biciklističke kompetencije „u kući“** osigurava zaposlenik objekta koji posjeduje odgovarajuće kompetencije (poznavanje potreba biciklista, poznavanje terminologije, osnove održavanja bicikla, poznavanje staza u području, znanje upotrebe GPS uređaja)²⁶. Ime i fotografija te osobe trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste. Radi se o osobi koja se i sama bavi biciklizmom, sposobnoj dati savjet o turama u području i izboru adekvatne ture u individualnom slučaju, a na raspolaganju je gostima za kontinuirano pružanje usmenih informacija i savjeta o biciklističkoj ponudi. Teško je dokazati posjedovanje specifičnih znanja za zaposlenike objekta pa se preporuča da biciklističke kompetencije objekta osiguraju certificirani biciklistički vodiči – dostupni gostima na zahtjev (uvjet za *bike friendly*), određeni broj sati za vrijeme izvođenja biciklističkih programa (uvjet za *bike professional*), odnosno zaposleni u objektu (uvjet za *bike specialist*). Prilikom evaluacije zadovoljavanja standarda potrebno je priložiti ugovor kojim je definiran odnos objekta i vodiča te presliku certifikata/licence vodiča.
- **Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela²⁷, lociran u području**, treba biti na raspolaganju (na zahtjev) u objektima *bike friendly*. Minimalno 2 biciklistička vodiča **iz područja**, s certifikatom nadležnog tijela trebaju na raspolaganju (na zahtjev) u objektima *bike professional* razine, dok su *bike specialist* objekti obvezni (uz 2 vodiča na raspolaganju) imati zaposlenog biciklističkog vodiča s certifikatom nadležnog tijela²⁸. Prilikom utvrđivanja zadovoljavanja standarda, objekt treba priložiti preslike certifikata biciklističkih vodiča (licence) i ugovora s njima.
- **Razrađena ponuda bike tura** omogućava izbor ture primjerene za pojedinca. Kriteriji za izradu bike tura, jednako kao i njihov opis uključuju:
  - ime ture, te detaljni opis ture sa zemljovidom,
  - itinerar (opis kretanja, popis mjesta uz rutu kretanja),
  - dužina ture i visinska razlika u metrima (eventualno i oznaka težine/zahtjevnosti),
  - procjena trajanja ture u satima (za prosječnog biciklista),
  - tip terena (ravnicu, brdski, riječna dolina...) te tip staze (biciklistička staza, makadam, šumska cesta, asfalt i dr.) i preporučeni tip bicikla (MTB, cestovni, trekking),
  - turističke zanimljivosti uz rutu kretanja,
  - dodatno: informacije vezane uz objekte prehrane i točenja pića spremne prihvatiti bicikliste, te servisne informacije²⁹.

Bike friendly objekti moraju raspolagati s najmanje 4-dnevnim programom biciklističkih tura u području, razina *bike professional* implicira raspolaganje najmanje 6-dnevnim programom, dok

²⁵ Kako to u Sloveniji nalažu *Kolesarski trženjski standardi*, dok se u Hrvatskoj za potvrdu može koristiti neki od posebnih standarda, poput Health & Fitness (Zdravlje i fitness), Wellness, Diving Club (Ronilački klub), Motel (Motel), Ski (Ski).

²⁶ Ukoliko nositelj biciklističkih kompetencija „u kući“ nije biciklistički vodič, ista osoba ne može voditi ture u ime objekta.

²⁷ Biciklistički vodiči certificirani su prema nacionalnom programu za biciklističkog vodiča (u Hrvatskoj), odnosno za vođe programa biciklizma po programu *Pohodništvo in kolesarjenje* (Slovenija). Redovitost osposobljavanja (godišnje) potrebno je provjeravati kroz godišnje kontrole udovoljavanja objekta standardima.

²⁸ U Republici Hrvatskoj licencu biciklističkog vodiča izdaje Hrvatski biciklistički savez (HBS) po uspješno završenom tečaju za biciklističkog vodiča u realizaciji Istarske razvojne turističke agencije (IRTA-e). U Sloveniji, uvjet je da „kolesarski vodnici“ imaju međunarodno priznati certifikat „učitelj gorskoga kolesarjenja“ stečen u Bike park Kranjska gora ili „turno kolesarski vodnik“ kojeg izdaje Planinska zveza Slovenije.

²⁹ Servisne informacije moguće je gostima ponuditi u formi tzv. *bike service card-a*.

objekti *bike specialist* razine trebaju imati 7-dnevni program biciklističkih tura u (širem) području i raspolagati s najmanje 20 prijedloga biciklističkih tura u široj regiji. Informacija o ponudi tura mora biti dostupna kroz info punkt u objektu (npr. mapa s popisom i opisom tura) i na *web* stranicama objekta (moguće u skraćenom obliku). Ponuda tura mora sadržavati minimalno jednu tematsku turu vezanu uz specifična prirodna i kulturna obilježja područja (baštinu regije) i minimalno jednu turu za e-bicikle, koja jednako tako može biti vezana uz prirodnu ili kulturnu baštinu područja.

- **Mogućnost vođenih tura**, uz zadovoljeni uvjet minimalnog broja prijavljenih sudionika. Tjedni raspored vođenih tura treba biti objavljen na službenom *webu* objekta, te u info punktu - uz istaknutu cijenu po osobi. Od *bike friendly* razine objekata očekuje se mogućnost vođenih tura 4 dana u tjednu, *bike professional* objekti moraju ponuditi mogućnost vođenih tura 6 dana u tjednu, dok u *bike specialist* objektima ta mogućnost treba biti raspoloživa svaki dan (7 dana tjedno). Kako biciklističke ture mogu voditi isključivo certificirani biciklistički vodiči, zadovoljavanje standarda omogućava zapošljavanje istog u objektu, odnosno ugovorni odnos vodičem/vodičima.
- **Vođene ture u manjim skupinama (do 10 osoba)**. Standard koji moraju zadovoljiti objekti *bike professional* te *bike specialist* razine implicira da na jednog biciklističkog vodiča ne dolazi više od 10 osoba. Jednako tako, broj sudionika ne bi trebao biti faktor otkazivanja zakazane ture u objektima svih razina biciklističke specijalizacije, već je moguće odrediti drugačiju cijenu za individualno ili vođenje u skupinama manjim od 10 osoba.
- **Vođene ture u svim vremenskim uvjetima** je kriterij vrednovanja *bike professional* i *bike specialist* objekata. Vremenski uvjeti ne bi trebali biti razlog otkazivanja vođenih tura, izuzev iznimno loših i opasnih uvjeta. Tu bi odluku trebalo prepustiti sudionicima prijavljenima za vođenu turu, no nikako inicirati jednostrano otkazivanje ukoliko to nije nužno.
- **Vođene ture u različitim jakosnim skupinama**. Biciklistički vodič ima stručno znanje i iskustvo koje omogućava procjenu je li prijavljeni sudionik ture sposoban u istoj sudjelovati u obliku u kojem je zamišljena. Intencija je da iskustvo vođenom turom rezultira zadovoljstvom sudionika, a to se neće dogoditi ukoliko se sam sudionik precijeni/podcijeni u zdravstvenom stanju, fizičkoj kondiciji i/ili tehničkim sposobnostima. Osoba odgovorna za vođenje ture treba savjetovati sudionike i eventualno sugerirati sudjelovanje na istoj turi, ali u skupini približnih sposobnosti (prema tehničkim ili fizičkim zahtjevima). Te se ture mogu realizirati u isto vrijeme, ukoliko razina biciklističke specijalizacije objekta i/ili broj prijavljenih sudionika omogućavaju angažiranje više od jednog vodiča. Navedeno je kriterij vrednovanja *bike professional* i *bike specialist* razina objekata.
- **Mogućnost rezervacije ture unaprijed** (uz prijave u objektu). S obzirom na obvezu razrađene ponude biciklističkih tura kao dijela ponude objekta za biciklističke turiste, gostima koji su rezervirali paket usluga ili posebni program u objektu valja omogućiti da se unaprijed prijave za turu planiranu u tom periodu, ukoliko to žele. Jednako tako, prijava na licu mjesta, najkasnije dan prije realizacije ture, mora se omogućiti na za to određeni način (informacija o čemu je obznanjena gostima na službenom *webu* objekta, u info kutku, odnosno prostoru za okupljanje biciklista). Navedeno je kriterij vrednovanja za objekte razina *bike professional* i *bike specialist*.
- **Insajderske informacije i savjeti na turama**. Angažiranjem certificiranih biciklističkih vodiča neupitno je da će oni svojim angažmanom prilikom realizacije vođenja turistima pružiti informacije o vožnji biciklom u području, dati savjet o specifičnostima vožnje u okruženju, sugerirati kako da iskustvo vožnje bude zanimljivije ili sigurnije, te pomoći pri unapređenju individualnih biciklističkih sposobnosti na nenametljiv i neuvredljiv način. Biciklistički vodiči su kvalificirani za navedeno, izvrsno poznaju područje u kojem se nude biciklistički sadržaji, znaju strane jezike, te su fizički spremni i kvalificirani ponuditi dodatne informacije, savjete, ali i biti društvo pri istraživanju

destinacije. *Bike professional* i *bike specialist* razine objekata obvezne su zadovoljiti standard, no i *bike friendly* objekti mogu angažiranjem biciklističkih vodiča ostvariti dodanu vrijednost.

- **Trening tehnike vožnje** nisu obvezni osigurati objekti svih razina standardizacije, već su sastavni dio ponude objekata najviše razine (*bike specialist*). Treninzi tehnike mogu se tržištu ponuditi samostalno – dostupni gostima objekta na zahtjev, ili kao dio unaprijed formiranih paketa usluga. Treninzi tehnike dobra su podloga za goste koji žele sudjelovati u zahtjevnijim turama, odnosno za goste koji žele unaprijediti vlastite sposobnosti općenito. Za treninge ovog tipa se koriste prirodne površine ili pripremljeni poligoni, a aktivnost realizira nositelj biciklističkih kompetencija u kući. Standard se dokazuje postojanjem ponude koja uključuje treninge tehnike.
- **Vođene tematske ture** omogućavaju povezivanje prirodne i kulturno-povijesne baštine s vožnjom biciklom područjem (što je za biciklističke turiste primarno) i doprinose dubljem percipiranju i pozitivnijem doživljaju destinacijskih posebnosti. Popis tematskih tura je istaknuti dio *razrađene ponude biciklističkih tura objekta*, informacija o kojima je gostima dostupna putem info punkta u objektu i *web* stranica objekta (moguće u skraćenom obliku). Potrebno je u ponudi imati minimalno jednu vođenu tematsku turu, te minimalno jedna od raspoloživih tematskih tura treba biti prilagođena e-biciklima.
- **Planiranje individualnih tura na zahtjev.** Individualne ture na zahtjev gosta planira nositelj biciklističkih kompetencija u „kući“, odnosno biciklistički vodič zadužen za realizaciju određenih programa. Standard uključuje planiranje individualnih tura većinu (6) dana u tjednu za *bike professional* razinu objekata, odnosno svakodnevno planiranje individualnih tura - na zahtjev, u *bike specialist* objektima. Individualno planiranje uvažava procjenu sposobnosti i fizičke pripremljenosti turista te *tailor made* pristup, kojim se takvim gostima omogućava najbolje moguće iskustvo prilagođeno njihovim individualnim potrebama i mogućnostima.
- **Bike taxi na zahtjev.** Organizirani prijevoz gosta, bicikla i opreme ugostiteljski objekt *bike friendly* i *bike professional* razine ugovara s trećom stranom – specijaliziranim prijevoznikom ili pružateljem usluga prijevoza biciklista (servis, trgovina, iznajmljivač bicikala i sl.), čiji je vozni park za to opremljen (kombi, prikolica za prijevoz bicikala i sl.) i na raspolaganju gostima na zahtjev. Prilikom utvrđivanja zadovoljavanja standarda, objekt treba priložiti ugovor sa prijevoznikom i fotografije vozila/prikolice, koji garantiraju pružanje usluga:
  - transfer prtljage među smještajnim objektima,
  - transfer do objekta od stanice javnog prijevoza, te
  - uslugu prijevoza do objekta u slučaju kvara na biciklu tijekom vožnje,dok se od *bike specialist* objekata još očekuje i:
  - minimalno 1 put tjedno raspoloživa prikolica za prijevoz bicikala (*shuttle*) za duge ture, te
  - samostalni/vlastiti prijevoz biciklista i bicikala.
- **Osnovni popravci bicikla u objektu.** Minimalno jedna osoba u *bike professional*, odnosno *bike specialist* objektu trebala bi biti osposobljena za osnovne popravke bicikla. To može biti nositelj biciklističkih kompetencija „u kući“ (ranije definirani standard). Ukoliko se radi o biciklističkom vodiču, takva su znanja dio svladane edukacije. U protivnom, potrebno je testirati znanje osobe zadužene za popravke bicikala u nekoliko osnovnih aktivnosti (krpanje ili zamjena zračnice, zatezanje žbica (balansiranje kotača), podešavanje mjenjača, zamjena ili popravak lanca, i sl.).
- **Zajamčen prijevoz bicikla do najbližeg servisa** implicira mogućnost besplatnog prijevoza bicikla gosta do najbližeg servisa u području, te raspolaganje zamjenskim kotačem kako bi se premostili neradni dani servisa ili drugi uvjeti koji bi gosta objekta onemogućili u vožnji biciklom. Objekt mora

raspolagati zamjenskim kotačem od 26“ i 29“ za brdske bicikle, 28“ za cestovne, 28“ za *trekking* bicikle. Standard se odnosi isključivo na *bike specialist* razinu objekata.

- **Prodaja različitih zračnica u objektu i dostupnost standardnih rezervnih dijelova** uvjet je za objekte *bike specialist* razine, **ukoliko u području u kojem se objekt nalazi (ili na udaljenosti do 30 km) nema biciklističkog servisa, odnosno trgovine bicikala**. Objekti *bike specialist* razine moraju raspolagati osnovnim setom zračnica, sukladno trenutnim preferencijama potražnje - zračnice za kotače 26“ i 29“ za brdske bicikle (u obje verzije ventila, tzv. auto-ventil i francuski), 700c za cestovne (u izvedbi s 42mm i 60mm dužine ventila), te 700c za *trekking* bicikle (obje verzije ventila, kao brdski). Set raspoloživih rezervnih dijelova treba uključiti „pakne“ za disk kočnice, te sajle mjenjača.
- **Punjenje baterije za e-bicikle** nije obvezni zahtjev za najnižu razinu standardizacije usluga (*bike friendly*), već je dio seta standarda za razine *bike professional* i *bike specialist*. Standard se zadovoljava osiguravanjem priključka za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla), ili punjačima za e-bicikle (branda odgovarajućeg brandu bicikla ili univerzalnim punjačem za više brandova).
- **Iznajmljivanje bicikala**. Za objekte *bike friendly* razine dostatna je mogućnost iznajmljivanja bicikala u području (do maksimalne udaljenosti 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača). Od objekata razine *bike professional* očekuje se da za iznajmljivanje raspolažu s vlastitih minimalno 5 bicikala srednjeg razreda, dok je uvjet za *bike specialist* objekte minimalno 10 bicikala višeg razreda i različitih veličina, uz dodatno 2 bicikla primjerena za djecu (16“)³⁰. Ukoliko objekti (*professional* i *specialist*) iznajmljuju e-bicikle, zbog njihove se cijene broj bicikala kojima je potrebno raspolagati smanjuje na obveznih 3 (*bike professional*), odnosno 7 bicikala (*bike specialist*). *Bike friendly* objekti zadovoljavanje standarda dokazuju ugovorom koji regulira odnose s vlasnikom (iznajmljivačem) bicikala, ukoliko ne raspolažu s vlastitim biciklima.
- **Iznajmljivanje GPS uređaja** je obveza *bike specialist* objekata, dok ostale dvije skupine ne trebaju raspolagati tom opcijom. Osoba u objektu koja posreduje iznajmljivanje GPS uređaja treba prilikom ustupanja uređaja, na zahtjev, gosta znati instruirati o korištenju istog.

Regija i turističke informacije - biciklističko okruženje objekta iz skupine „Hoteli“

- **Označena biciklistička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da biciklistička infrastruktura regije (staze, ceste, trake, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne (prirodne) površine te GPS zapisi. Preporučeno je da infrastrukturu za kretanje i mirovanje biciklista prati postojanje biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **GPS podaci o rutama u području** raspoloživi za preuzimanje (*download*) nužan su uvjet za objekte *bike professional* i *bike specialist* razine standardizacije. Takvi zapisi mogu biti dio internetske stranice ugostiteljskog objekta, odnosno istaknute biciklističke ponude na istoj, no prihvatljivo je u

³⁰ Vodilja pri određivanju ranga bicikala je tablica iz slovenskih *Kolesarskih trženjskih standarda - Cijene bicikala za iznajmljivanje srednjeg i višeg razreda (u EUR) u odnosu na vrstu bicikla*

	Trekking bicikl	Cestovni bicikl	Brdski bicikl
Srednji razred	350 €	800 €	450 €
Viši razred	500 €	1000 €	650 €

pogledu zadovoljavanja standarda ukoliko su GPS zapisi ruta u području za preuzimanje raspoloživi sa stranice nadležne turističke zajednice (eventualno, drugog tijela koje upravlja regionalnim razvojem turizma).

- **Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga** ključna je za goste koji ne poznaju turističku regiju i njezinu ponudu. Osim osoba koje osiguravaju *bike* kompetencije ugostiteljskog objekta (standard *Biciklističke kompetencije „u kući“*) i u nadležnoj bi turističkoj zajednici (eventualno, u drugom tijelu koje upravlja regionalnim razvojem turizma) zaposlenici koji odgovaraju na upite potencijalnih turista o boravku u području trebali imati osnovno znanje o potrebama biciklističkih turista, terminologiji koja se upotrebljava te ponudi regije za bicikliste. Potrebno je da su zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području educirani o specifičnostima biciklističkog turizma.
- **Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja** obveza je *bike professional* i *bike specialist* objekata. Kako je biciklistička ponuda u fokusu potražnje ugostiteljskog objekta, *web* stranica treba ponuditi informacije o biciklističkoj regiji i mogućim turama u području, a navedeno poduprijeti video materijalima i/li GPS zapisima ruta u području raspoloživima za preuzimanje. Internetska stranica objekta na istom mjestu uz isticanje biciklističke ponude treba adresirati kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu područja u kontekstu bavljenja biciklizmom te na taj način doprinijeti komuniciranju vrijednosti regije njezinim posjetiteljima.
- Imati **tjedni program sa svim uslugama biciklističke ponude**, koji objedinjuje ponudu objekta i ponudu područja, obavezan je standard za *bike professional* i *bike specialist* objekte. Tjedni program dio je info punkta ili kutka za bicikliste, a uključuje informacije o vođenim turama, biciklističkim događajima u području, aktivnostima za bicikliste te opcionalnim sadržajima. U tjednu biciklističku ponudu treba uključiti i autohtone vrijednosti područja, odnosno lokalno i regionalno obojene događaje, te prirodnu i kulturnu baštinu, koje je moguće posjetiti biciklom.
- **Postojanje biciklističkih događaja u području** implicira biciklistima naklonjeno okruženje i destinaciju fokusiranu na taj tržišni segment. Biciklističke događaje u području može inicirati sam objekt ili mogu biti dio turističke ponude destinacije, no obvezni su uvjet za *bike specialist* razinu standardizacije ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli.
- **Digitalna topografska karta** regije s mogućnošću prilagodbe ruta vlastitim potrebama treba biti stavljena na raspolaganje gostima *bike specialist* objekata. Pristup karti omogućen je putem *WiFi* mreže objekta, odnosno na gostima dostupnom računalu (u kutku za okupljanje biciklista).
- **QR kod s informacijama o biciklističkoj ponudi** treba biti vidljiv na lokacijama vezanima uz boravak biciklista u *bike specialist* objektu (minimalno u info punktu ili kutku za okupljanje). QR kod treba sadržavati podatke o rutama, turama, infrastrukturi i uslugama, koje su dio ponude za bicikliste u objektu i u regiji u kojoj se objekt nalazi. Istim je potrebno obuhvatiti i opće podatke o regionalnim specifičnostima prirodnog ili kulturnog karaktera, sugerirajući ključne dijelove identiteta područja koje valja posjetiti za potpuni doživljaj i dublje iskustvo biciklizma u destinaciji.

Informativno - interpretacijski sadržaji i usluge objekta iz skupine „Hoteli“

Informativno - interpretacijski sadržaji i usluge vezani su primarno uz prirodnu i kulturnu baštinu područja. Adresirani su kroz sljedeće ranije elaborirane obvezujuće standarde:

- *Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela i pića*, ako se tradicionalna i autentična jela i pića u ponudi poprate interpretativnom crticom – usmeno ili napisano, omogućava se i dodatno osjetilno upoznavanje područja u kojem se boravi i upotpunjuje iskustvo destinacije;

- *Razrađena ponuda bike tura u području*, koja mora sadržavati minimalno jednu tematsku turu s uključenim specifičnim prirodnim i kulturnim obilježjima baštine područja;
- *Vođene tematske ture*, koje omogućavaju povezivanje prirodne i kulturno-povijesne baštine područja s aktivnosti vožnje biciklom (što je za biciklističke turiste primarno) i doprinose dubljem percipiranju i pozitivnijem doživljaju destinacijskih posebnosti;
- *Označena biciklistička infrastruktura u području*, ukoliko infrastrukturu prate biciklistička odmorišta te informativne tabele kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu);
- *Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja*, jer uz isticanje biciklističke ponude adresira kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu područja u kontekstu bavljenja biciklizmom te na taj način doprinosi komuniciranju vrijednosti regije posjetiteljima;
- *Tjedni program sa svim uslugama biciklističke ponude*, budući objedinjuje ponudu objekta i autohtone vrijednosti područja, odnosno lokalno i regionalno obojene događaje, te prirodnu i kulturnu baštinu, koje je moguće posjetiti biciklom.
- *QR kod s informacijama o biciklističkoj ponudi*, koji osim informacija bitnih za aktivni odmor sugerira i ključne dijelove identiteta područja koje valja posjetiti za potpuni doživljaj i dublje iskustvo destinacije.

Ugostiteljski objekti smještaja sposobni su ih zadovoljiti u okviru razvoja ponude biciklističkog turizma, a u kontekstu svoje redovite aktivnosti.

2.1.2. Skupina „Kampovi“

Budući kampiranje podrazumijeva „boravak pod šatorom, u kamp-kućici, kamp-prikolici, pokretnoj kućici (*mobile home*), autodomu (kamper) i drugoj odgovarajućoj opremi za smještaj na otvorenom prostoru u vrstama ugostiteljskih objekata iz skupine „Kampovi“³¹ i u kampovima u domaćinstvu i na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, NN 85/2015, čl. 29), za objekte iz ove skupine definirane su **dvije razine bike standarda**. Osnovni set zasnovan je na obogaćivanju postojećih sadržaja i usluga objekata za kampiranje ponudom za biciklističke turiste – razina *bike friendly*, dok je *bike professional* razina nešto kompleksnija budući implicira ponudu pojedinog objekta za kampiranje više profiliranu prema potrebama biciklističkog turista.

Obje razine *bike* standardizacije ugostiteljskih objekata smještaja integriraju četiri skupine zahtjeva (*Fizički sadržaji i oprema objekta, Usluge objekta prilagođene biciklistima, Biciklističke kompetencije objekta, te Regija i turističke informacije - biciklističko okruženje objekta*), dok su petom - *Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge*, istaknuti standardi obuhvaćeni prethodnim četirima skupinama, a odnose se na informiranje turista i interpretaciju vezanu uz elemente ponude prirodne i kulturne baštine. Uz to, *Informativno-interpretacijskim sadržajima i uslugama* identificirane su i neke dodatne opcije, od kojih objekti iz skupine „Kampovi“ trebaju zadovoljiti minimalno jednu. Opći standardi za obje razine *bike* standardizacije predmet su tablice 6 u nastavku, nakon čega su opisani.

Tablica 6: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina KAMPOVI

Biciklistički (BIKE) standardi - skupina KAMPOVI	<i>Bike friendly</i>	<i>Bike professional</i>
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana)	X	X
Individualno zaključavanje bicikala		X

³¹ Skupina Kampovi obuhvaća vrste: Kamp, Glamping, te Kamp odmorište (Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi, NN 54/2016; Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, NN 68/2019, čl. 4).

Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu	X	X
Info punkt za bicikliste	X	X
Kutak za okupljanje biciklista		X
Radionica za popravke bicikala	X	X
Servis za bicikle u kampu ili na prihvatljivoj udaljenosti		X
Prostor i oprema za pranje bicikala	X	X
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
Pranje i čišćenje biciklističke odjeće	X	X
Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	X	X
Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste		X
Omogućeno kraće zadržavanje	X	X
Kasni <i>check out</i>	X	X
Ponuda jela, pića i napitaka u okruženju objekta (izvan prostora kampa, u destinaciji)	X	
Ponuda jela, pića i napitaka u objektu (na prostoru kampa)		X
Dnevni "energetski paket" u cijeni biciklističkog paket aranžmana		X
Prodaja energetskih pločica i izotoničnih pića u objektu		X
SOS telefon	X	X
Sportski sadržaji	X	X
Wellness sadržaji		X
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
Biciklističke kompetencije „u kući“	X	X
Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta)	X	X
Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program		X
Bike taxi - na zahtjev		X
Prodaja različitih zračnica		X
Punjenje baterije za e-bicikle		X
Iznajmljivanje bicikala u području	X	X
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE - BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA³²		
Označena biciklistička infrastruktura u području	X	X
GPS podaci o rutama u području		X
Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga	X	X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja		X
INFORMATIVNO – INTERPRETACIJSKI SADRŽAJI I USLUGE		
Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima		X
Označena biciklistička infrastruktura u području	X	X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja		X
Tabela s kartografskim prikazom biciklističkih ruta u području - na lokaciji objekta za kampiranje	Opcionalni uvjeti – potrebno zadovoljiti jedan	
Prirodne osobitosti kampa (očuvanje prirodne šume, drveća i dr.) koje reprezentiraju područje		
Autohtono hortikulturno uređenje kampa		
Autohtonost izgrađenih objekata u kampu (reprezentiranje tradicijskih objekata područja)		

³² Set standarda obuhvaćen ovim naslovom ukazuje na okruženje u okviru kojeg ugostiteljski objekt posluje. Navedeni standardi su većinom u domeni tijela zaduženog za upravljanje destinacijom, ali važni za nositelje ponude jer ukazuju na percepciju biciklističkog turizma kao ključnog segmenta potražnje za regiju.

- **Prostorija za pohranu bicikala i opreme** je prostorija u blizini recepcije objekta ili dio postojećih izgrađenih objekata u kampu, dostupnih svim gostima. Prostorija mora omogućiti sigurno ostavljanje bicikala u vrijeme kada se ne koriste - biti zaključana³³. Ako ne raspolažu video nadzorom, objekti trebaju voditi evidenciju osnovnih podataka o biciklima gostiju, kako bi se izbjegli eventualni pokušaji zlorabe. Dimenzije prostorije nisu precizirane, no ista mora omogućiti prihvati minimalno 10 bicikala što implicira površinu od 10 m². Prostorija mora biti opremljena nosačima za bicikle, bilo kojom od tržišno dostupnih vrsta koje odgovaraju različitim vrstama bicikala i verzijama kotača. Ukoliko se nastoji omogućiti pohrana i druge opreme biciklista, u prostoru treba biti razmjern broj ormarića s ključem. Ista prostorija ujedno može služiti i kao radionica za popravke na biciklima. Ovaj je kriterij obaveza obje razine *bike* standardizacije.
  - **Individualno zaključavanje svakog pojedinog bicikla** u prostoriji trebaju omogućiti samo objekti razine *bike professional*.
  - **Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu.** Svaki stalak mora omogućavati vezanje oba kotača, a sukladno preferencijama objekta, isti mogu imati i estetsku funkciju. Najmanji potrebni broj stalaka pred objektom određuje se prema razini biciklističke standardizacije usluge objekta – za *bike friendly*: stalci za najmanje 5 bicikala, za *bike professional*: stalci za najmanje 10 bicikala. Za objekte s manje od 15 smještajnih jedinica minimalni broj stalaka za bicikle iznosi 70% od broja jedinica. Spiralni stalci ne zadovoljavaju standard.
  - **Info punkt za bicikliste** je kutak s informacijama za bicikliste, uključujući i opće, turističke informacije o području u pitanju. Nalazi se na vidnom mjestu u kampu. Info punkt obaveza je za objekte obje razine standardizacije. Uključuje stalno uređeni postav s:
    - podacima o paket aranžmanima/ponudi objekta za bicikliste s navedenim cijenama,
    - podacima o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, *web* stranica, telefon),
    - informacijama o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), ali i u zemlji,
    - voznim redovima sredstava javnog prijevoza u području i/li brojem taksi službe,
    - brojem SOS telefona,
    - podacima o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl.,
    - besplatnim biciklističkim kartama (zemljoovidima) – za uzeti, dostupnim biciklističkim kartama – za pogledati,
    - podacima o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni).
- Svi navedeni sadržaji info punkta mogu biti u formi mape (registratora) sa spektrom tematskih kataloga. Info punkt također može biti dio definiranog kutka za okupljanje biciklista.
- **Kutak za okupljanje biciklista** obaveza je za razinu standardizacije *bike professional*. To je mjesto gdje se biciklisti nalaze za odlazak na ture i izlete – samostalno ili s vodičem. Moguće je da dio tog prostora čini info punkt. Prostor za okupljanje biciklista mora omogućiti pristup internetu ili biti pokriven *WiFi* mrežom objekta, te biti označen kao kutak za bicikliste.
  - **Radionica za popravke bicikala** može biti ista prostorija kao ona za pohranu bicikala, ili posebna prostorija. Obvezni je uvjet za obje razine *bike* standardizacije usluga kampova, a treba biti opremljena:
    - stolkom za popravke bicikala, te

---

³³ Za razliku od objekata u skupini Hoteli, kampovima osnovna smještajna jedinica nije soba, stoga ključ prostorije treba u svako vrijeme biti na recepciji, ako ne postoji adekvatno drugačije rješenje.

- kompletom osnovnih alata i pomagala, koji uključuju, ali nisu ograničeni na: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13-16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica.
- **Servis za bicikle** u kampu ili na prihvatljivoj udaljenosti od objekta uvjet je za *bike professional* razinu standardizacije usluga za bicikliste. Ukoliko ugostitelj ne raspolaže s prostorom ili interesom da u sastavu kampa ima servis za bicikle, ovaj je standard moguće zadovoljiti postojanjem servisa (trgovine bicikala koja pruža usluge servisa) u području, odnosno na max. 30 km udaljenosti od objekta.
- **Prostor i opremu za pranje bicikla** potrebno je osigurati u blizini odvoda i dovoda vode, u blizini prostora za sigurno ostavljanje bicikala ili radionice za popravke na biciklima. Prostor i oprema za pranje bicikala su obavezni uvjet obje razine standardizacije usluga za bicikliste. Osim označenog prostora za pranje s dovodom i odvodom vode, na raspolaganju se preporuča imati četku za pranje bicikala i držač/stalak, ili tzv. *mini wash*.

Usluge objekta iz skupine „Kampovi“ prilagođene biciklistima

- Svakodnevno dostupno **pranje i čišćenje biciklističke odjeće** objekti iz skupine Kampovi omogućavaju biciklistima jednako kao i drugim gostima – posjedovanjem praonika za rublje ili perilice za rublje u zajedničkim prostorima. O prilagođenosti načina pranja specifičnostima biciklističke odjeće, koja ima tehničku ulogu (zaštite od vjetra, vode, hladnoće i sl.) biciklisti samostalno vode brigu. Ključna za evaluaciju zadovoljavanja ovog standarda je sama dostupnost usluge, odnosno mogućnost pranja biciklističke odjeće.
- **Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće.** Standard se zadovoljava tako da se gostima omogući sušenje obuće, kaciga, šušlavaca i ostale odjeće na za to odgovarajućem mjestu. Informacija o takvoj usluzi mora biti poznata gostima objekta, a jednako kao kod usluge pranja, naglasak je na dostupnosti usluge, odnosno mogućnosti da se ista realizira, neovisno o načinu. Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće je uvjet za obje razine *bike* standardizacije.
- **Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste**, s istaknutim cijenama. Objekti koji nastoje privući bicikliste moraju svoju ponudu prilagoditi njihovim potrebama plasiranjem na tržište tzv. paketa, paušala ili posebne ponude u okviru koje će kupnjom jedinstvenog spleta usluga biciklisti osigurati boravak posvećen njihovom interesu sa odgovarajućim sadržajima kampa. Cjelovitu ponudu koja se na tržište plasira u formi paket aranžmana, ugostiteljski objekti smještaja mogu realizirati u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste ili specifičnih znanja. U tom slučaju, osim što treba biti obznanjena na *web* stranicama objekta, objekti prilikom evaluacije trebaju predočiti ugovor sa specijaliziranim ponuđačem. Stvaranje posebne ponude, odnosno paketa za biciklističke turiste je uvjet koji trebaju zadovoljiti objekti *bike professional* razine.
- **Omogućeno kraće zadržavanje** ključno je za privlačenje predanih biciklističkih turista, dijela koji su izrazito mobilni i iz perspektive destinacije tranzitni. Objekti su obvezni prihvaćati goste i na samo jednu noć, što potvrđuju cjenikom, odnosno objavljenom ponudom kroz službene kanale prodaje. Mogućnost kratkog boravka uvjet je za obje razine *bike* standardizacije usluga.
- **Kasni check out** važan je za bicikliste koji na dan odlaska žele poduzeti još poneku vožnju ili izlet, odnosno sudjelovati u događaju u destinaciji. Takvu opciju potrebno je obznaniti tržištu te gostima na zahtjev omogućiti sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska, ukoliko kasni *check out* nije opcija. Kasni *check out* je uvjet za objekte obje razine *bike* standardizacije.

- **Ponuda jela, pića i napitaka.** S obzirom na raspon usluga koje su objekti skupine Kampovi obvezni pružiti³⁴, standardom nije moguće zahtijevati raznovrsnu i nutritivno balansiranu ugostiteljsku uslugu pripremljenih i usluženih hrane i pića – prilagođenu potrebama biciklista, kao što je to u skupini Hoteli. Za razinu *bike friendly* standard određuje kako je dovoljno postojanje objekata prehrane razine odgovarajuće razini kvalitete kampa u **okruženju objekta** (izvan prostora kampa u destinaciji), a u kojima biciklistički turisti mogu zadovoljiti svoje dnevne prehrabene potrebe, počevši od doručka. Objekti koji zadovoljavaju razinu standarda *bike professional* trebaju usluge prehrane pružati u objektu (na prostoru kampa).
- **Dnevni “energetski paket” u cijeni biciklističkog paket aranžmana,** kao dio posebne ponude (paket aranžmana) za bicikliste uvjet je za *bike professional* razinu standardizacije. Za održavanje potrebne razine energije i svježine biciklisti koriste izotonike, energetske gelove i pločice. „Energetski“ paket gosti mogu preuzeti od predstavnika objekta svaki dan prije vožnje, ili im se pri dolasku na raspolaganje stavlja adekvatna količina izotonika i gelova/pločica – sukladno vremenu trajanja plaćenog boravka u objektu.
- **Prodaja energetskih pločica i izotoničnih pića u objektu.** S obzirom na važnost održavanja adekvatne razine energije i hidracije biciklista, objekti su obvezni jednostavne proizvode tog tipa imati u ponudi. Preporuka je da se prodaju po istim cijenama kao u trgovinama. Ovaj kriterij nije obvezni uvjet za razinu objekata *bike friendly*.
- **SOS telefon** za bicikliste, informacija o kojem se gostima plasira kroz *web* sadržaje objekta i kroz info punkt za bicikliste, najčešće je broj recepcije objekta. Moguće je da se gostima distribuira i tzv. *bike service card*³⁵, dio kojeg je i broj SOS telefona. Taj broj gosti mogu nazvati za pomoć u slučaju poteškoća (problemi s biciklom, lakše ozlijeđe, umor i dr.), koje im onemogućavaju samostalni povratak u objekt. Objekt treba imati napisanu proceduru ponašanja za zaposlene koji se javljaju na broj u pitanju, kako bi se osigurala uvijek adekvatna reakcija. Ta je usluga u pravilu besplatna. Standard je obavezan za obje razine standardizacije *bike* usluga.
- **Sportski sadržaji** u nekom obliku trebaju biti prisutni u ponudi objekata, neovisno o skupini biciklističke standardizacije usluga.
- **Wellness sadržaji.** Masažu – makar na zahtjev, obvezni su osigurati *bike professional* objekti, jednako kao i eventualne druge wellness sadržaje.

Biciklističke kompetencije objekta iz skupine „Kampovi“

- **Biciklističke kompetencije „u kući“** osigurava zaposlenik objekta Ili član obitelji vlasnika objekta koji posjeduje odgovarajuće kompetencije (poznavanje potreba biciklista, poznavanje terminologije, osnove održavanja bicikla, poznavanje staza u području, znanje upotrebe GPS uređaja)³⁶. Ime i fotografija te osobe trebaju biti istaknuti na info punktu ili u kutku za bicikliste. Radi se o osobi koja se i sama bavi biciklizmom, sposobnoj dati savjet o turama u području i izboru adekvatne ture u individualnom slučaju, a na raspolaganju je gostima za kontinuirano pružanje usmenih informacija i savjeta o biciklističkoj ponudi. Teško je dokazati posjedovanje specifičnih znanja za zaposlenike objekta pa je preporuka da biciklističke kompetencije objekta osiguraju

³⁴ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi, NN 54/2016; Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi, NN 68/2019, čl. 4.

³⁵ Servisne informacije moguće je gostima ponuditi u formi tzv. servisne kartice (*bike service card-a*), odnosno popisa važnih telefonskih brojeva u području.

³⁶ Ukoliko nositelj biciklističkih kompetencija „u kući“ nije biciklistički vodič, ista osoba ne može voditi ture u ime objekta.

certificirani biciklistički vođači³⁷ – dostupni gostima na zahtjev (uvjet za *bike friendly*), odnosno određeni broj sati za vrijeme izvođenja biciklističkih programa (uvjet za razinu *bike professional*). Prilikom evaluacije objekta potrebno je priložiti ugovor koji definira odnos vođača i objekta, te presliku certifikata/licence vođača.

- **Biciklistički vođač s certifikatom nadležnog tijela**³⁸, lociran u području, treba biti na raspolaganju (na zahtjev) u objektima obje razine *bike* standardizacije. Prilikom utvrđivanja zadovoljavanja standarda, objekt treba priložiti ugovor koji definira odnos vođača i objekta, te presliku certifikata/licence vođača.
- **Razrađena ponuda bike tura** omogućava izbor ture primjerene za pojedinca. Kriteriji za izradu bike tura, jednako kao i njihov opis uključuju:
  - ime ture, te detaljni opis ture sa zemljovidom,
  - itinerar (opis kretanja, popis mjesta uz rutu kretanja),
  - dužina ture i visinska razlika u metrima (eventualno i oznaka težine/zahtjevnosti),
  - procjena trajanja ture u satima (za prosječnog biciklista),
  - tip terena (ravnicu, brdski, riječna dolina...) te tip staze (biciklistička staza, makadam, šumska cesta, asfalt i dr.) i preporučeni tip bicikla (MTB, cestovni, trekking),
  - turističke zanimljivosti uz rutu kretanja,
  - dodatno: informacije vezane uz objekte prehrane i točenja pića spremne prihvatiti bicikliste, te servisne informacije³⁹.

Bike professional razina objekata treba raspolagati s najmanje 4-dnevnim programom biciklističkih tura u (širem) području. Informacija o ponudi tura mora biti dostupna kroz info punkt u objektu (npr. mapa s popisom i opisom tura) i na *web* stranicama objekta (moguće u skraćenom obliku). Ponuda tura mora sadržavati minimalno jednu tematsku turo sa specifičnim obilježjima područja (vezanu uz prirodnu i kulturnu baštinu regije) i minimalno jednu turo za e-bicikle, koja jednako tako može biti vezana uz posebnosti područja. Standard 4-dnevnog programa tura nije uvjet za *bike friendly* razinu standardizacije objekata, ali je preporuka da i ta razina objekata raspolože određenom ponudom bike tura.

- **Bike taxi na zahtjev.** Organizirani prijevoz gosta, bicikla i opreme obveza je za *bike professional* objekte. Takvu uslugu objekt može ugovoriti s trećom stranom – specijaliziranim prijevoznikom ili pružateljem podupirućih usluga biciklističkom turizmu (servis, trgovina, iznajmljivač i sl.), čiji je vozni park za to opremljen (kombi, prikolica za prijevoz bicikala i sl.) i na raspolaganju gostima na zahtjev. Prilikom utvrđivanja zadovoljavanja standarda objekt treba priložiti ugovor sa prijevoznikom i fotografije vozila/prikolice.
- **Prodaja različitih zračnica u objektu** obvezujući je standard za objekte *bike professional* razine, ukoliko u području u kojem se objekt nalazi nema biciklističkog servisa, odnosno trgovine bicikala. Objekt mora raspolagati osnovnim rasponom zračnica, sukladno preferencijama potražnje - zračnice za kotače 26" i 29" za brdske bicikle (u obje verzije ventila, tzv. auto-ventil i francuski), 700c za cestovne (u izvedbi s 42mm i 60mm dužine ventila), te 700c za *trekking* bicikle (obje verzije ventila, kao brdski).

---

³⁷ Biciklistički vođači certificirani su prema nacionalnom programu za biciklističkog vođača (u Hrvatskoj), odnosno za vođe programa biciklizma po programu *Pohodništvo in kolesarjenje* (Slovenija). Redovitost osposobljavanja (godišnje) potrebno je provjeravati kroz godišnje kontrole udovoljavanja objekta standardima.

³⁸ U Republici Hrvatskoj licencu biciklističkog vođača izdaje Hrvatski biciklistički savez (HBS) po uspješnom završenom tečaju za biciklističkog vođača u realizaciji Istarske razvojne turističke agencije (IRTA-e). U Sloveniji, uvjet je da „kolesarski vodnici“ imaju međunarodno priznati certifikat „učitelj gorskoga kolesarjenja“ stečen u Bike park Kranjska gora ili „turno kolesarski vodnik“ kojeg izdaje Planinska zveza Slovenije.

³⁹ Servisne informacije moguće je gostima ponuditi u formi tzv. *bike service card*-a.

- **Punjenje baterije za e-bicikle** nije obvezni zahtjev za *bike friendly* razinu usluga. Standard se zadovoljava osiguravanjem priključka za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla), ili punjačima za e-bicikle (branda odgovarajućeg brandu bicikla ili univerzalnim punjačem za više brandova).
- **Iznajmljivanje bicikala u području.** Za obje razine *bike* standardizacije – *bike friendly* i *bike professional*, dostatna je mogućnost iznajmljivanja bicikala u području (do maksimalne udaljenosti 10 km od objekta). Ukoliko nema iznajmljivača na takvoj udaljenosti, opcija je suradnja s iznajmljivačima koji nude isporuku unajmljenih bicikala u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača od objekta. Udovoljavanje standardu treba potvrditi ugovorom s ponuđačem usluga iznajmljivanja bicikala.

Regija i turističke informacije - biciklističko okruženje objekta iz skupine „Kampovi“

- **Označena biciklistička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da biciklistička infrastruktura regije (staze, ceste, trake, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne (prirodne) površine te GPS zapisi. Preporučeno je da infrastrukturu za kretanje i mirovanje biciklista prati postojanje biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **GPS podaci o rutama u području** raspoloživi za preuzimanje (*download*) nužan su uvjet za objekte *bike professional* razine standardizacije. Takvi zapisi mogu biti dio internetske stranice ugostiteljskog objekta, odnosno istaknute biciklističke ponude na istoj, no prihvatljivo je u pogledu zadovoljavanja standarda ukoliko su GPS zapisi ruta u području za preuzimanje raspoloživi sa stranice nadležne turističke zajednice (eventualno, drugog tijela koje upravlja regionalnim razvojem turizma).
- **Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga** ključna je za goste koji ne poznaju turističku regiju i njezinu ponudu. Osim osoba koje osiguravaju *bike* kompetencije ugostiteljskog objekta (standard *Biciklističke kompetencije „u kući“*) i u nadležnoj bi turističkoj zajednici (eventualno, u drugom tijelu koje upravlja regionalnim razvojem turizma) zaposlenici koji odgovaraju na upite potencijalnih turista o boravku u području trebali imati osnovno znanje o potrebama biciklističkih turista, terminologiji koja se upotrebljava te ponudi regije za bicikliste. Potrebno je da su zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području educirani o specifičnostima biciklističkog turizma.
- **Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja** obveza je *bike professional* razine standardizacije. Kako je biciklistička ponuda u fokusu potražnje ugostiteljskog objekta, *web* stranica treba ponuditi informacije o biciklističkoj regiji, te mogućim turama u području, a navedeno poduprijeti video materijalima i/li GPS zapisima ruta u području raspoloživima za preuzimanje. Internetska stranica objekta na istom mjestu uz isticanje biciklističke ponude treba adresirati kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu područja u kontekstu bavljenja biciklizmom prilikom posjeta području te tako doprinijeti komuniciranju vrijednosti regije njezinim posjetiteljima.

Informativno – interpretacijski sadržaji i usluge objekta iz skupine „Kampovi“

Informativno - interpretacijski sadržaji i usluge vezani su primarno uz prirodnu i kulturnu baštinu područja. Adresirani su kroz sljedeće ranije elaborirane **obvezujuće standarde**:

- *Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima*, koja mora sadržavati minimalno jednu tematsku turu sa specifičnim obilježjima područja (vezanu uz prirodnu i kulturnu baštinu regije);
- *Označena biciklistička infrastruktura u području*, praćena postojanjem biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu;
- *Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja*, kao i kulturno-povijesnom i prirodnom baštinom područja u kontekstu bavljenja biciklizmom;

kao i **opcionalne uvjete**, od kojih je potrebno zadovoljiti jedan:

- *tabela s kartografskim prikazom biciklističkih ruta u području* - na lokaciji objekta za kampiranje,
- *prirodne osobitosti kampa (očuvanje prirodne šume, drveća i dr.) koje reprezentiraju područje*,
- *autohtono hortikulturno uređenje kampa*,
- *autohtonost izgrađenih objekata u kampu (reprezentiranje tradicijskih objekata područja)*.

Ugostiteljski objekti skupine Kampovi sposobni su ih zadovoljiti u okviru razvoja ponude biciklističkog turizma, a u kontekstu svoje redovite aktivnosti.

2.1.3. Skupina „Ostali ugostiteljski objekti za smještaj“

Skupinom Ostali ugostiteljski objekti za smještaj su, sukladno obveznim ugostiteljskim uslugama, obuhvaćene vrste: Soba, Apartman, Studio apartman, Kuća za odmor, Prenočište, Odmaralište za djecu, Hostel, Planinarski dom, Lovački dom, Učenički dom ili Studentski dom ili Akademis, te Objekt za robinzonski smještaj⁴⁰ (Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine ostali ugostiteljski objekti za smještaj, NN 54/2016, čl. 30). S obzirom na raspon vrsta objekata i ostale uvjete sukladno važećoj regulativi za ugostiteljske objekte smještaja, za objekte iz ove skupine definirane su **dvije razine bike standarda** – osnovni set zasnovan nadogradnji na postojeću infrastrukturu i usluge objekta za biciklističke turiste – razina *bike friendly*, te *bike professional* razina, kojom je ponuda pojedinog objekta više profilirana prema potrebama biciklističkog turista.

Obje razine *bike* standardizacije ugostiteljskih objekata smještaja integriraju četiri skupine zahtjeva (*Fizički sadržaji i oprema objekta*, *Usluge objekta prilagođene biciklistima*, *Biciklističke kompetencije objekta*, te *Regija i turističke informacije - biciklističko okruženje objekta*), dok su petom - *Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge*, istaknuti standardi obuhvaćeni prethodnim četirima skupinama, a odnose se na informiranje turista i interpretaciju vezanu uz elemente ponude prirodne i kulturne baštine. Navedeno je prikazano tablicom 7 u nastavku i u nakon toga opisano.

Tablica 7: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OSTALI OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ

Biciklistički (BIKE) standardi - skupina OSTALI OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ	<i>Bike friendly</i>	<i>Bike professional</i>
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana)	X	X
Individualno zaključavanje bicikala		X
Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu	X	X
Info punkt za bicikliste	X	X
Kutak za okupljanje biciklista		X

⁴⁰ Iz biciklističke standardizacije izuzimaju se objekti specifične i ograničene ponude, vrsta: Prenočište, Odmaralište za djecu, Učenički dom/Studentski dom/Akademis, te Objekti za robinzonski smještaj, dok vrste Planinarski dom te Lovački dom mogu ostvariti isključivo *bike friendly* razinu.

Radionica za popravke bicikala	X	X
Servis za bicikle na prihvatljivoj udaljenosti od objekta		X
Prostor i oprema za pranje bicikala	X	X
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
Pranje i čišćenje biciklističke odjeće	X	X
Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće		X
Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste		X
Omogućeno kraće zadržavanje	X	X
Kasni <i>check out</i>	X	X
Dnevni "energetski paket" u cijeni biciklističkog paket aranžmana		X
SOS telefon	X	X
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
Biciklističke kompetencije „u kući“	X	X
Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta)		X
Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program		X
Bike taxi - na zahtjev		X
Punjenje baterije za e-bicikle		X
Iznajmljivanje bicikala u području	X	X
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE - BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA⁴¹		
Označena biciklistička infrastruktura u području	X	X
GPS podaci o rutama u području		X
Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga		X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja		X
INFORMATIVNO – INTERPRETACIJSKI SADRŽAJI I USLUGE		
Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program		X
Označena biciklistička infrastruktura u području	X	X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja		X

Fizički sadržaji i oprema objekta iz skupine „Ostali objekti za smještaj“

- **Prostorija za pohranu bicikala i opreme** je prostorija u sastavu objekta ili u neposrednoj blizini. Prostorija mora omogućiti sigurno ostavljanje bicikala u vrijeme kada se ne koriste. Prostorija mora biti čitavo vrijeme **zaključana**, a ključ - u skladu s praksom ugostitelja, gostima stavljen na raspolaganje. Objekti iz skupine ostalih objekata za smještaj mogu se odlučiti prostoriju dodatno osigurati alarmom ili video nadzorom, što nije predmet standardizacije. Ako ne raspolažu video nadzorom, objekti trebaju voditi evidenciju osnovnih podataka o biciklima gostiju, kako bi se izbjegli eventualni pokušaji zloporabe. Dimenzije prostorije nisu precizirane, no ista mora omogućiti prihvrat minimalno onog broja bicikala, koji odgovara 70% popunjenosti ukupnog kapaciteta objekta (prosječno 1 m²/bicikl). Prostorija mora biti opremljena nosačima za bicikle, bilo kojom od tržišno dostupnih vrsta koje odgovaraju različitim vrstama bicikala i verzijama kotača. Ukoliko se nastoji omogućiti pohrana i druge opreme biciklista, u prostoru treba biti razmjern broj polica obilježen oznakom smještajne jedinice. Ista prostorija ujedno može služiti i kao radionica za

⁴¹ Set standarda obuhvaćen ovim naslovom ukazuje na okruženje u okviru kojeg ugostiteljski objekt posluje. Navedeni standardi su većinom u domeni tijela zaduženog za upravljanje destinacijom, ali važni za nositelje ponude jer ukazuju na percepciju biciklističkog turizma kao ključnog segmenta potražnje za regiju.

popravke na biciklima. Standard su obvezni zadovoljiti svi objekti skupine. Alternativa postojanju prostorije za pohranu bicikala i opreme je omogućavanje gostima objekta unošenje bicikala u smještajnu jedinicu u kojoj borave.

- **Individualno zaključavanje svakog pojedinog bicikla** u prostoriji za pohranu bicikala ne trebaju omogućiti objekti ponude *bike friendly*, no obveza je za *bike professional* objekte.
- **Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu.** Svaki stalak mora omogućavati vezanje oba kotača, a sukladno preferencijama objekta, isti mogu imati i estetsku funkciju. Spiralni stalci ne zadovoljavaju standard. Najmanji dozvoljeni broj stalaka za pojedini objekt određuje se prema razini biciklističke standardizacije usluge objekta – *bike friendly* minimalno 5 stalaka za bicikle, dok je uvjet za *bike professional* 10 stalaka. Za objekte s manje od 15 kreveta minimalni broj stalaka za bicikle iznosi 70% od broja kreveta. Izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu s manje od 5 smještajnih jedinica.
- **Info punkt za bicikliste** je kutak s informacijama za bicikliste, uključujući i opće, turističke informacije o području u pitanju. Nalazi se na vidnom mjestu u objektu – u zajedničkim prostorijama. Info punkt obaveza je za objekte obje razine standardizacije. Uključuje stalno uređeni postav s:
  - podacima o paket aranžmanima/ponudi objekta za bicikliste s navedenim cijenama,
  - podacima o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, *web* stranica, telefon),
  - informacijama o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), ali i u zemlji,
  - voznim redovima sredstava javnog prijevoza u području i/li brojem taksi službe,
  - brojem SOS telefona,
  - podacima o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl.,
  - besplatnim biciklističkim kartama (zemljovidima) – za uzeti, dostupnim biciklističkim kartama – za pogledati,
  - podacima o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni).

Svi navedeni sadržaji info punkta mogu biti u formi mape (registratora) sa spektrom tematskih kataloga. Info punkt također može biti dio definiranog kutka za okupljanje biciklista.

- **Kutak za okupljanje biciklista** mjesto je gdje se biciklisti nalaze za odlazak na ture i izlete – samostalno ili s vodičem. To može biti i postojeći prostor za sastanke, te je moguće da je dio kutka i info punkt. Bitno je da uz informacije, prostor za okupljanje biciklista omogućava pristup internetu ili je pokriven *WiFi* mrežom objekta u pitanju, te da je označen kao kutak za bicikliste. Imati kutak za okupljanje biciklista je prema uvjetima standardizacije obveza *bike professional* objekata. Od obveze zadovoljavanja standarda izuzeti su objekti koje čini/koji raspolažu **samo jednom** smještajnom jedinicom, ukoliko udovoljavaju svim ostalim uvjetima razine „bike professional“.
- **Radionica za popravke bicikala** može biti ista prostorija kao ona za pohranu bicikala, ili posebna prostorija. U *bike friendly*, kao i u *bike professional* objektima mora biti opremljena:
  - stolkom za popravke bicikala, te
  - kompletom osnovnih alata i pomagala, a koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13-16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica.
- **Servis za bicikle na prihvatljivoj udaljenosti od objekta** uvjet je za *bike professional* razinu standardizacije usluga za bicikliste. Ovaj se standard zadovoljava postojanjem servisa (trgovine bicikala koja pruža usluge servisa) u području, odnosno na max. 30 km udaljenosti od objekta.

- **Prostor i oprema za pranje bicikala** uvjet su za obje razine *bike* standardizacije. Pranje bicikala treba omogućiti u blizini odvoda i dovoda vode, također i na otvorenom - u blizini prostora za sigurno ostavljanje bicikala ili radionice za popravke na biciklima. Osim označenog prostora za pranje s dovodom i odvodom vode, preporučljivo je imati četku za pranje bicikala i držač/stalak, ili tzv. *mini wash*, iako to nisu obvezni uvjeti.

Usluge objekta iz skupine „Ostali objekti za smještaj“ - prilagođene biciklistima

- **Dostupno pranje i čišćenje biciklističke odjeće.** Pranje i čišćenje treba biciklistima, jednako kao i drugim gostima, omogućiti raspoloživošću perilice za rublje u smještajnim jedinicama, odnosno zajedničkim prostorima. O prilagođenosti načina pranja specifičnostima materijala biciklističke odjeće, koji imaju tehničku ulogu (zaštite od vjetra, vode, hladnoće i sl.) biciklisti samostalno vode brigu. Uslugu je moguće naplatiti posebno. Standard je obvezujući uvjet za obje razine *bike* usluga.
- **Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće.** Objekt ne treba posjedovati sušilicu za potrebe biciklista. Gostima objekata razine *bike professional* razine treba omogućiti sušenje obuće, kaciga, šušlavaca i ostalog na za to odgovarajućem mjestu – o čemu odlučuje vlasnik ugostiteljskog objekta (zajednička prostorija ili u smještajnim jedinicama, opremljenima sušilom za robu, podmetačem za cipele i sl. jednostavnim pomagalicama). Informacija o takvoj usluzi mora biti poznata gostima objekta. Nije uvjet za standardizaciju *bike friendly* objekata.
- **Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste,** s istaknutim cijenama, dio je *bike professional* standardizacije. Objekti koji nastoje privući bicikliste moraju svoju ponudu prilagoditi njihovim potrebama plasiranjem na tržište tzv. paketa, paušala ili posebne ponude u okviru koje će kupnjom jedinstvenog spleta usluga biciklisti osigurati boravak posvećen njihovom interesu sa svim potrebnim i željenim sadržajima i aktivnostima. Cjelovitu ponudu koja se na tržište plasira u formi paket aranžmana, ugostiteljski objekti skupine ostalih ugostiteljskih objekata za smještaj mogu realizirati u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste ili specifičnih znanja. U tom slučaju, osim što takva ponuda treba biti obznanjena na *web* stranicama objekta, objekti prilikom evaluacije trebaju predočiti ugovor sa specijaliziranim ponuđačem.
- **Omogućeno kraće zadržavanje** ključno je za privlačenje predanih biciklističkih turista, dijela koji su izrazito mobilni i iz perspektive destinacije tranzitni. Objekti su obvezni prihvaćati goste i na samo jednu noć, što potvrđuju cjenikom, odnosno objavljenom ponudom kroz službene kanale prodaje. Mogućnost kratkog boravka uvjet je za obje razine *bike* standardizacije usluga.
- **Kasni *check out*** važan je za predane bicikliste, koji na dan odlaska žele poduzeti još poneku vožnju ili izlet, odnosno sudjelovati u događaju u destinaciji. Takvu opciju potrebno je obznaniti tržištu te gostima na zahtjev omogućiti sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska, ukoliko kasni *check out* nije opcija. Navedeni je uvjet obveza obje razine *bike* standardizacije. Od obveze zadovoljavanja standarda izuzeti su objekti koje čini/koji raspolažu **samo jednom** smještajnom jedinicom.
- **Dnevni „energetski paket“ u cijeni biciklističkog paket aranžmana,** kao dio posebne ponude (paket aranžmana) za bicikliste uvjet je za *bike professional* razinu standardizacije. Za održavanje potrebne razine energije i svježine biciklisti koriste izotonike, energetske gelove i pločice. „Energetski“ paket gosti mogu preuzeti od predstavnika objekta svaki dan prije vožnje, ili im se pri dolasku na raspolaganje stavlja adekvatna količina izotonika i gelova/pločica – sukladno vremenu trajanja plaćenog boravka u objektu.

- **SOS telefon**, informacija o kojem se gostima plasira kroz *web* sadržaje objekta za bicikliste i kroz info punkt u objektu (eventualno i *bike service card*⁴²), gosti mogu nazvati u slučaju poteškoća (problemi s biciklom, lakše ozlijede, umor i dr.), koje im onemogućavaju samostalni povratak u objekt. Objekt treba imati napisanu proceduru ponašanja za osobe koje se javljaju na broj u pitanju, kako bi se osigurala uvijek adekvatna reakcija. Usluga SOS telefona je u pravilu besplatna, a obveza je za *bike friendly* i *bike professional* razinu standardizacije.

Biciklističke kompetencije objekta iz skupine „Ostali objekti za smještaj“

- **Biciklističke kompetencije „u kući“** osigurava zaposlenik objekta koji posjeduje odgovarajuće kompetencije (poznavanje potreba biciklista, terminologije, osnove održavanja bicikla, poznavanje staza u području, znanje upotrebe GPS uređaja)⁴³. Ime i fotografija te osobe trebaju biti istaknuti na info punktu ili u kutku za bicikliste. Radi se o osobi koja se i sama bavi biciklizmom, sposobnoj dati savjet o turama u području i izboru adekvatne ture u individualnom slučaju, a na raspolaganju je gostima za kontinuirano pružanje usmenih informacija i savjeta o biciklističkoj ponudi. Teško je dokazati posjedovanje specifičnih znanja za zaposlenike objekta pa je preporuka da biciklističke kompetencije objekta osiguraju certificirani biciklistički vodiči⁴⁴ – dostupni gostima na zahtjev (uvjet za *bike friendly*), odnosno određeni broj sati za vrijeme izvođenja biciklističkih programa (uvjet *bike professional*). Prilikom evaluacije objekta potrebno je priložiti ugovor kojim je definiran odnos vodiča i objekta, te presliku certifikata/licence vodiča.
- **Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela**⁴⁵, lociran u području, treba biti na raspolaganju, na zahtjev gosta, u objektima *bike professional* razine. Prilikom utvrđivanja zadovoljavanja standarda, objekt treba priložiti ugovor koji definira odnos vodiča i objekta, te presliku certifikata/licence vodiča.
- **Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima** omogućava izbor ture primjerene za pojedinca. Kriteriji za izradu bike tura, jednako kao i njihov opis uključuju:
  - ime ture, te detaljni opis ture sa zemljovidom,
  - itinerar (opis kretanja, popis mjesta uz rutu kretanja),
  - dužina ture i visinska razlika u metrima (eventualno i oznaka težine/zahtjevnosti),
  - procjena trajanja ture u satima (za prosječnog biciklista),
  - tip terena (ravnicu, brdski, riječna dolina...) te tip staze (biciklistička staza, makadam, šumska cesta, asfalt i dr.) i preporučeni tip bicikla (MTB, cestovni, trekking),
  - turističke zanimljivosti uz rutu kretanja,
  - dodatno: informacije vezane uz objekte prehrane i točenja pića spremne prihvatiti bicikliste, te servisne informacije.⁴⁶

Standard je obvezujući za bike *professional* razinu objekata, od kojih se očekuje da raspolažu **minimalno 4-dnevnim programom** biciklističkih tura u (širem) području. Informacija o ponudi tura mora biti dostupna kroz info punkt u objektu (npr. mapa s popisom i opisom tura) i na *web*

⁴² Servisne informacije moguće je gostima ponuditi u formi tzv. servisne kartice (*bike service card-a*), odnosno popisa važnih telefonskih brojeva u području.

⁴³ Ako nositelj biciklističkih kompetencija „u kući“ nije biciklistički vodič, ista osoba ne može voditi ture u ime objekta.

⁴⁴ Biciklistički vodiči certificirani su prema nacionalnom programu za biciklističkog vodiča (u Hrvatskoj), odnosno za vođe programa biciklizma po programu *Pohodništvo in kolesarjenje* (Slovenija). Redovitost osposobljavanja (godišnje) potrebno je provjeravati kroz godišnje kontrole udovoljavanja objekta standardima.

⁴⁵ U Republici Hrvatskoj licencu biciklističkog vodiča izdaje Hrvatski biciklistički savez (HBS) po uspješno završenom tečaju za biciklističkog vodiča u realizaciji Istarske razvojne turističke agencije (IRTA-e). U Sloveniji, uvjet je da „kolesarski vodnici“ imaju međunarodno priznati certifikat „učitelj gorskoga kolesarjenja“ stečen u Bike park Kranjska gora ili „turno kolesarski vodnik“ kojeg izdaje Planinska zveza Slovenije.

⁴⁶ Servisne informacije moguće je gostima ponuditi u formi tzv. *bike service card-a*.

stranicama objekta (moguće u skraćenom obliku). Ponuda tura mora sadržavati **minimalno jednu tematsku turu sa specifičnim obilježjima područja** (vezanu uz prirodnu i kulturnu baštinu regije) i minimalno jednu turu za e-bicikle, koja jednako tako može biti vezana uz prirodnu ili kulturnu baštinu područja.

- **Bike taxi na zahtjev.** Organizirani prijevoz gosta, bicikla i opreme obveza je za *bike professional* objekte. Takvu uslugu objekt može ugovoriti s trećom stranom – specijaliziranim prijevoznikom ili pružateljem podupirućih usluga u bike turizmu (servis, trgovina, iznajmljivač i sl.), čiji je vozni park za to opremljen (kombi, prikolica za prijevoz bicikala i sl.) i na raspolaganju gostima na zahtjev. Prilikom utvrđivanja zadovoljavanja standarda objekt treba priložiti ugovor s prijevoznikom i fotografije vozila/prikolice.
- **Punjenje baterije za e-bicikle** nije obvezni zahtjev za *bike friendly* razinu usluga. Standard se zadovoljava osiguravanjem priključka za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla), ili punjačima za e-bicikle (branda odgovarajućeg brandu bicikla ili univerzalnim punjačem za više brandova).
- **Iznajmljivanje bicikala u području.** Za obje razine standardizacije – i *bike friendly*, ali i *bike professional*, dostatna je mogućnost iznajmljivanja bicikala u području (do maksimalne udaljenosti 10 km od objekta). Ukoliko nema iznajmljivača na takvoj udaljenosti, opcija je suradnja s iznajmljivačima koji nude isporuku unajmljenih bicikala u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača od objekta. Udobavljanje standardu treba potvrditi ugovorom s ponuđačem usluga iznajmljivanja bicikala.

Regija i turističke informacije - biciklističko okruženje objekta iz skupine „Ostali objekti za smještaj“

- **Označena biciklistička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da biciklistička infrastruktura regije (staze, ceste, trake, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne (prirodne) površine te GPS zapisi. Preporučeno je da infrastrukturu za kretanje i mirovanje biciklista prati postojanje biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **GPS podaci o rutama u području** raspoloživi za *download* nužan su uvjet za objekte *bike professional* razine standardizacije. Takvi zapisi mogu biti dio internetske stranice ugostiteljskog objekta, odnosno istaknute biciklističke ponude na istoj, no prihvatljivo je u pogledu zadovoljavanja standarda ukoliko su GPS zapisi ruta u području za preuzimanje raspoloživi sa stranice nadležne turističke zajednice (eventualno, drugog tijela koje upravlja regionalnim razvojem turizma).
- **Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga** ključna je za goste koji ne poznaju turističku regiju i njezinu ponudu. Osim osoba koje osiguravaju *bike* kompetencije ugostiteljskog objekta (standard *Biciklističke kompetencije „u kući“*) i u nadležnoj bi turističkoj zajednici (eventualno, u drugom tijelu koje upravlja regionalnim razvojem turizma) zaposlenici koji odgovaraju na upite potencijalnih turista o boravku u području trebali imati osnovno znanje o potrebama biciklističkih turista, terminologiji koja se upotrebljava te ponudi regije za bicikliste. Potrebno je da su zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području educirani o specifičnostima biciklističkog turizma.
- **Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja** obveza je *bike professional* razine standardizacije. Kako je biciklistička ponuda u fokusu potražnje ugostiteljskog objekta, *web* stranica treba ponuditi informacije o biciklističkoj regiji, te mogućim

turama u području, a navedeno poduprijeti video materijalima i/li GPS zapisima ruta u području raspoloživima za preuzimanje. Internetska stranica objekta na istom mjestu uz isticanje biciklističke ponude treba adresirati kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu područja u kontekstu bavljenja biciklizmom prilikom posjeta području te na taj način doprinijeti komuniciranju vrijednosti regije njezinim posjetiteljima.

Informativno – interpretacijski sadržaji i usluge objekta iz skupine “Ostali ugostiteljski objekti za smještaj”

Informativno - interpretacijski sadržaji i usluge vezani su ponajviše uz prirodnu i kulturnu baštinu područja. Adresirani su kroz sljedeće ranije elaborirane standarde:

- *Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima*, koja mora sadržavati minimalno jednu tematsku turu s uključenom prirodnom i kulturnom baštinom regije;
- *Označena biciklistička infrastruktura u području*, ukoliko ju prati postojanja biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije;
- *Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja*, paralelno s informacijama o kulturno-povijesnom i prirodnom naslijeđu područja u kontekstu vožnje biciklom.

Ugostiteljski objekti skupine „Ostali ugostiteljski objekti za smještaj“ sposobni su ih zadovoljiti u okviru razvoja ponude biciklističkog turizma, a u kontekstu svoje redovite aktivnosti.

2.1.4. Skupina „Objekti u domaćinstvu“

Sukladno ugostiteljskim uslugama koje pružaju, skupinu „Objekti u domaćinstvu“ čine vrste: Soba, Apartman, Studio apartman, Kuća za odmor, Kamp, Kamp odmorište (Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, NN 9/2016, čl. 16).

S obzirom da RIDE&BIKE pravilnik apelira na iste vrste objekata koje su obuhvaćene definiranim setovima standarda za skupine „Kampovi“ – Kamp, Kamp odmorište, odnosno „Ostali ugostiteljski objekti za smještaj“ - Soba, Apartman, Studio apartman, Kuća za odmor, **objekti skupine „Objekti u domaćinstvu“ evaluiraju se prema standardima odgovarajuće skupine ugostiteljskih objekata za smještaj.**

2.1.5. Skupina „Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“

Ugostiteljske objekte koji mogu nositi komercijalni naziv poput „turističko seljačko domaćinstvo“, „turističko seljačko gospodarstvo“, „agroturizam“ i slično, Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (NN 54/2016) razvrstava na sljedeće vrste: Vinotočje/Kušaonica, Izletišta, Soba, Apartman, Ruralna kuća za odmor, Kamp, Kamp odmorište (čl. 20).

Pri evaluaciji zadovoljavanja uvjeta biciklističke standardizacije za ovu skupinu, u nastavku definirani bike standardi odnose se na objekte vrste Soba, Apartman, te Ruralna kuća za odmor, dok su zbog specifičnosti pružanja usluga vrste Vinotočje/kušaonica i Izletišta obuhvaćeni standardima u dijelu 2.2. *Fizički sadržaji i usluge ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića u ponudi biciklističkog turizma.* Također, vrste Kamp i Kamp odmorište podliježu standardima za skupinu „Kampovi“.

S obzirom na raspon vrsta objekata i ostale uvjete sukladno važećoj regulativi za ugostiteljske objekte smještaja, za objekte iz ove skupine definirane su **dvije razine bike standarda** – osnovni set zasnovan nadogradnji na postojeću infrastrukturu i usluge objekta za biciklističke turiste – razina *bike friendly*, te *bike professional* razina, kojom je ponuda pojedinog objekta više profilirana prema potrebama biciklističkog turista.

Obje razine *bike* standardizacije ugostiteljskih objekata smještaja integriraju četiri skupine zahtjeva (*Fizički sadržaji i oprema objekta, Usluge objekta prilagođene biciklistima, Biciklističke kompetencije objekta, te Regija i turističke informacije - biciklističko okruženje objekta*), dok su petom - *Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge*, istaknuti standardi obuhvaćeni prethodnim četirima skupinama, a odnose se na informiranje turista i interpretaciju vezanu uz elemente ponude prirodne i kulturne baštine. *Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge* obuhvaćaju uz obvezujuće standarde i opcionalne uvjete, od kojih je potrebno zadovoljiti jedan. Setovi obvezujućih standarda za obje definirane razine *bike* standardizacije prikazani su tablicom 8 u nastavku i u nakon toga opisani.

Tablica 8: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU

Biciklistički (BIKE) standardi - skupina OBJEKATA NA OPG-u	<i>Bike friendly</i>	<i>Bike professional</i>
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana)	X	X
Individualno zaključavanje bicikala		X
Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu	X	X
Info punkt za bicikliste	X	X
Kutak za okupljanje biciklista		X
Radionica za popravke bicikala	X	X
Servis za bicikle na prihvatljivoj udaljenosti od objekta		X
Prostor i oprema za pranje bicikala	X	X
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BICIKLISTIMA		
Pranje i čišćenje biciklističke odjeće	X	X
Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće		X
Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste		X
Omogućeno kraće zadržavanje	X	X
Kasni <i>check out</i>	X	X
Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - vlastita proizvodnja, te hrana, pića i napici uobičajeni za kraj u kojem se OPG nalazi	X	X
SOS telefon	X	X
BICIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
Biciklističke kompetencije „u kući“	X	X
Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta)		X
Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program		X
Bike taxi - na zahtjev		X
Punjenje baterije za e-bicikle		X
Iznajmljivanje bicikala u području	X	X
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE - BICIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA⁴⁷		
Označena biciklistička infrastruktura u području	X	X

⁴⁷ Set standarda obuhvaćen ovim naslovom ukazuje na okruženje u okviru kojeg ugostiteljski objekt posluje. Navedeni standardi su većinom u domeni tijela zaduženog za upravljanje destinacijom, ali važni za nositelje ponude jer ukazuju na percepciju biciklističkog turizma kao ključnog segmenta potražnje za regiju.

GPS podaci o rutama u području		X
Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga		X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja		X
INFORMATIVNO – INTERPRETACIJSKI SADRŽAJI I USLUGE		
Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - vlastita proizvodnja, te hrana, pića i napici uobičajeni za kraj u kojem se OPG nalazi	X	X
Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program		X
Označena biciklistička infrastruktura u području	X	X
Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja		X
Smještaj u tradicijskim objektima u funkciji poljoprivredne proizvodnje (klijet, pastirska koliba, štagalj i slično)	Opcionalni uvjeti – potrebno zadovoljiti jedan	
Usluživanje jela pića i napitaka u tradicijskim objektima u funkciji poljoprivredne proizvodnje (klijet, pastirska koliba, štagalj i slično)		
Organizacija edukativnih radionica na lokaciji OPG-a vezanih uz tradicionalne vrijednosti područja		

Fizički sadržaji i oprema objekta iz skupine „Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“

- **Prostorija za pohranu bicikala i opreme** je prostorija u sastavu objekta ili u neposrednoj blizini. Prostorija mora omogućiti sigurno ostavljanje bicikala u vrijeme kada se ne koriste. Prostorija mora biti čitavo vrijeme **zaključana**, a ključ - u skladu s praksom ugostitelja, gostima stavljen na raspolaganje. Objekti iz skupine objekata na OPG-u mogu se odlučiti prostoriju dodatno osigurati alarmom ili video nadzorom, što nije predmet standardizacije. Ako ne raspolažu video nadzorom, objekti trebaju voditi evidenciju osnovnih podataka o biciklima gostiju, kako bi se izbjegli eventualni pokušaji zloporabe. Dimenzije prostorije nisu precizirane, no ista mora omogućiti prihvat minimalno onog broja bicikala, koji odgovara 70% popunjenosti ukupnog kapaciteta objekta (prosječno 1 m²/bicikl). Prostorija mora biti opremljena nosačima za bicikle, bilo kojom od tržišno dostupnih vrsta koje odgovaraju različitim vrstama bicikala i verzijama kotača. Ukoliko se nastoji omogućiti pohrana i druge opreme biciklista, u prostoru treba biti razmjern broj polica obilježen oznakom smještajne jedinice. Ista prostorija ujedno može služiti i kao radionica za popravke na biciklima (opremljena kompletom osnovnih alata i pomagala). Standard su obvezni zadovoljiti svi objekti skupine. Alternativa postojanju prostorije za pohranu bicikala i opreme je omogućavanje gostima objekta unošenje bicikala u smještajnu jedinicu u kojoj borave.
- **Individualno zaključavanje svakog pojedinog bicikla** u prostoriji za pohranu bicikala ne trebaju omogućiti objekti ponude *bike friendly*, no obveza je za *bike professional* objekte.
- **Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu**. Svaki stalak mora omogućavati vezanje oba kotača, a sukladno preferencijama objekta, isti mogu imati i estetsku funkciju. Spiralni stalci ne zadovoljavaju standard. Najmanji dozvoljeni broj stalaka za pojedini objekt određuje se prema razini biciklističke standardizacije usluge objekta – *bike friendly* najmanje 5 stalaka za bicikle, dok je uvjet za *bike professional* 10 stalaka. Za objekte s manje od 15 kreveta minimalni broj stalaka za bicikle iznosi 70% od broja kreveta. Izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu s manje od 5 smještajnih jedinica.
- **Info punkt za bicikliste** je kutak s informacijama za bicikliste, uključujući i opće, turističke informacije o području u pitanju. Nalazi se na vidnom mjestu u objektu – u zajedničkim prostorijama. Info punkt obaveza je za objekte obje razine standardizacije. Uključuje stalno uređeni postav s:
  - podacima o paket aranžmanima/ponudi objekta za bicikliste s navedenim cijenama,
  - podacima o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon),

- informacijama o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), ali i u zemlji,
- voznim redovima sredstava javnog prijevoza u području i/li brojem taksi službe,
- brojem SOS telefona,
- podacima o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl.,
- besplatnim biciklističkim kartama (zemljovidima) – za uzeti, dostupnim biciklističkim kartama – za pogledati,
- podacima o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni).

Svi navedeni sadržaji info punkta mogu biti u formi mape (registratora) sa spektrom tematskih kataloga. Info punkt također može biti dio definiranog kutka za okupljanje biciklista.

- **Kutak za okupljanje biciklista** mjesto je gdje se biciklisti nalaze za odlazak na ture i izlete – samostalno ili s vodičem. To može biti i postojeći prostor za sastanke, te je moguće da je dio kutka i info punkt. Bitno je da uz informacije, prostor za okupljanje biciklista omogućava pristup internetu ili je pokriven *WiFi* mrežom objekta u pitanju, te da je označen kao kutak za bicikliste. Imati kutak za okupljanje biciklista je prema uvjetima standardizacije obveza razine *bike professional*. Od obveze zadovoljavanja standarda izuzeti su objekti koje čini/koji raspolažu **samo jednom** smještajnom jedinicom, ukoliko udovoljavaju svim ostalim uvjetima razine „bike professional“.
- **Radionica za popravke bicikala** može biti ista prostorija kao ona za pohranu bicikala, ili posebna prostorija. U *bike friendly*, kao i u *bike professional* objektima, mora biti opremljena:
  - stalkom za popravke bicikala, te
  - kompletom osnovnih alata i pomagala, a koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13-16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica.
- **Servis za bicikle na prihvatljivoj udaljenosti od objekta** uvjet je za *bike professional* razinu standardizacije usluga za bicikliste. Ovaj se standard zadovoljava postojanjem servisa (trgovine bicikala koja pruža usluge servisa) u području, odnosno na max. 30 km udaljenosti od objekta.
- **Prostor i oprema za pranje bicikala** uvjet su za obje razine *bike* standardizacije. uvjet su za obje razine *bike* standardizacije. Pranje bicikala treba omogućiti u blizini odvoda i dovoda vode, također i na otvorenom - u blizini prostora za sigurno ostavljanje bicikala ili radionice za popravke na biciklima. Osim označenog prostora za pranje s dovodom i odvodom vode, preporučljivo je imati četku za pranje bicikala i držač/stalak, ili tzv. *mini wash*, iako to nisu obvezni uvjeti.

Usluge objekta iz skupine „Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“ - prilagođene biciklistima

- **Dostupno pranje i čišćenje biciklističke odjeće.** Pranje i čišćenje treba biciklistima, jednako kao i drugim gostima, omogućiti raspoloživošću perilice za rublje u smještajnim jedinicama, odnosno zajedničkim prostorima. O prilagođenosti načina pranja specifičnostima materijala biciklističke odjeće, koji imaju tehničku ulogu (zaštite od vjetra, vode, hladnoće i sl.) biciklisti samostalno vode brigu. Uslugu je moguće naplatiti posebno.
- **Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće.** Objekti nisu obvezni posjedovati sušilicu za potrebe biciklista. Gostima objekta *bike professional* razine treba omogućiti sušenje obuće, kaciga, šušlavaca i ostalog na za to odgovarajućem mjestu - o čemu odlučuje vlasnik ugostiteljskog objekta (zajednička prostorija ili u smještajnim jedinicama, opremljenima sušilom za robu, podmetačem za cipele i sl. jednostavnim pomagalima). Informacija o takvoj usluzi mora biti poznata gostima objekta. Nije uvjet za standardizaciju *bike friendly* razine objekata.

- **Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste**, s istaknutim cijenama. Objekti koji nastoje privući bicikliste moraju svoju ponudu prilagoditi njihovim potrebama plasiranjem na tržište tzv. paketa, paušala ili posebne ponude u okviru koje će kupnjom jedinstvenog spleta usluga biciklisti osigurati boravak posvećen njihovom interesu sa svim potrebnim i željenim sadržajima i aktivnostima. Cjelovitu ponudu koja se na tržište plasira u formi paketa, ugostiteljski objekti smještaja na OPG-u mogu realizirati u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste ili specifičnih znanja. U tom slučaju, osim što treba biti obznanjena na *web* stranicama objekta, objekti prilikom evaluacije trebaju predložiti ugovor sa specijaliziranim ponuđačem.
- **Omogućeno kraće zadržavanje** ključno je za privlačenje predanih biciklističkih turista, dijela koji su izrazito mobilni i iz perspektive destinacije tranzitni. Objekti su obvezni prihvaćati goste i na samo jednu noć, što potvrđuju cjenikom, odnosno objavljenom ponudom kroz službene kanale prodaje. Mogućnost kratkog boravka uvjet je za obje razine *bike* standardizacije usluga.
- **Kasni *check out*** važan je za predane bicikliste, koji na dan odlaska žele poduzeti još poneku vožnju ili izlet, odnosno sudjelovati u događaju u destinaciji. Takvu opciju potrebno je obznaniti tržištu te gostima na zahtjev omogućiti sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska, ukoliko kasni *check out* nije opcija. Navedeni je uvjet obveza obje razine *bike* standardizacije. Od obveze zadovoljavanja standarda izuzeti su objekti koje čini/koji raspolažu **samo jednom** smještajnom jedinicom.
- **Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - vlastita proizvodnja, te hrana, pića i napici uobičajeni za kraj u kojem se OPG nalazi** je obvezni uvjet obje razine *bike* standardizacije. Biciklizam je energetska intenzivna aktivnost zbog čega je gostima potrebno prilagoditi prehranbene usluge, odnosno omogućiti rehidraciju. Osim na nutritivnom balansu obroka, fokus pri pripremi i usluživanju hrane, pića i napitaka treba biti na proizvodima vlastite proizvodnje OPG-a (kako se definira Pravilnikom za ovu skupinu objekata⁴⁸), odnosno usluživanju autohtonih, prepoznatljivih i regionalno obojenih jela, pića i napitaka – na tradicionalan način.
- **SOS telefon**, informacija o kojem se gostima plasira kroz *web* sadržaje objekta za bicikliste i kroz info punkt u objektu (eventualno i *bike service card*⁴⁹), gosti mogu nazvati u slučaju poteškoća (problemi s biciklom, lakše ozlijede, umor i dr.), koje im onemogućavaju samostalni povratak u objekt. Objekt treba imati napisanu proceduru ponašanja za osobe koje se javljaju na broj u pitanju, kako bi se osigurala uvijek adekvatna reakcija. Usluga SOS telefona je u pravilu besplatna, a obveza je za *bike friendly* i *bike professional* razinu standardizacije.

Biciklističke kompetencije objekta iz skupine „Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“

- **Biciklističke kompetencije „u kući“** osigurava zaposlenik objekta ili član obitelji vlasnika objekta koji posjeduje odgovarajuće kompetencije (poznavanje potreba biciklista, terminologije, osnove održavanja bicikla, poznavanje staza u području, znanje upotrebe GPS uređaja)⁵⁰. Ime i fotografija te osobe trebaju biti istaknuti na info punktu ili u kutku za bicikliste. Radi se o osobi koja se i sama bavi biciklizmom, sposobnoj dati savjet o turama u području i izboru adekvatne ture u individualnom slučaju, a na raspolaganju je gostima za kontinuirano pružanje usmenih informacija i savjeta o biciklističkoj ponudi. Teško je dokazati posjedovanje specifičnih znanja za zaposlenike

⁴⁸ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (NN 54/2016).

⁴⁹ Servisne informacije moguće je gostima ponuditi u formi tzv. servisne kartice (*bike service card-a*), odnosno popisa važnih telefonskih brojeva u području.

⁵⁰ Ukoliko nositelj biciklističkih kompetencija „u kući“ nije biciklistički vodič, ista osoba ne može voditi ture u ime objekta.

objekta pa je preporuka da biciklističke kompetencije objekta osiguraju certificirani biciklistički vođači⁵¹ – dostupni gostima na zahtjev (uvjet za *bike friendly*), odnosno određeni broj sati za vrijeme izvođenja biciklističkih programa (uvjet *bike professional*). Prilikom evaluacije objekta potrebno je priložiti ugovor kojim je definiran odnos vođača i objekta, te presliku certifikata/licence vođača.

- **Biciklistički vođač s certifikatom nadležnog tijela**⁵², lociran u području, treba biti na raspolaganju, na zahtjev gosta, u objektima *bike professional* razine. Prilikom utvrđivanja zadovoljavanja standarda, objekt treba priložiti ugovor koji definira odnos vođača i objekta, te presliku certifikata/licence vođača.
- **Razrađena ponuda bike tura** omogućava izbor ture primjerene za pojedinca. Kriteriji za izradu bike tura, jednako kao i njihov opis uključuju:
  - ime ture, te detaljni opis ture sa zemljovidom,
  - itinerar (opis kretanja, popis mjesta uz rutu kretanja),
  - dužina ture i visinska razlika u metrima (eventualno i oznaka težine/zahtjevnosti),
  - procjena trajanja ture u satima (za prosječnog biciklista),
  - tip terena (ravnicu, brdski, riječna dolina...) te tip staze (biciklistička staza, makadam, šumska cesta, asfalt i dr.) i preporučeni tip bicikla (MTB, cestovni, trekking),
  - turističke zanimljivosti uz rutu kretanja,
  - dodatno: informacije vezane uz objekte prehrane i točenja pića spremne prihvatiti bicikliste, te servisne informacije.⁵³

Standard je obvezujući za *bike professional* razinu objekata, od kojih se očekuje da raspolažu **minimalno 4-dnevnim programom** biciklističkih tura u (širem) području. Informacija o ponudi tura mora biti dostupna kroz info punkt u objektu (npr. mapa s popisom i opisom tura) i na web stranicama objekta (moguće u skraćenom obliku). Ponuda tura mora sadržavati **minimalno jednu tematsku turu sa specifičnim obilježjima područja** (vezanu uz prirodnu i kulturnu baštinu regije) i minimalno jednu turu za e-bicikle, koja jednako tako može biti vezana uz prirodnu ili kulturnu baštinu područja.

- **Bike taxi na zahtjev.** Organizirani prijevoz gosta, bicikla i opreme obaveza je za *bike professional* objekte. Takvu uslugu objekt može ugovoriti s trećom stranom – specijaliziranim prijevoznikom ili pružateljem podupirućih usluga u bike turizmu (servis, trgovina, iznajmljivač i sl.), čiji je vozni park za to opremljen (kombi, prikolica za prijevoz bicikala i sl.) i na raspolaganju gostima na zahtjev. Prilikom utvrđivanja zadovoljavanja standarda, objekt treba priložiti ugovor s prijevoznikom i fotografije vozila/prikolice.
- **Punjenje baterije za e-bicikle** nije obvezni zahtjev za *bike friendly* razinu usluga. Standard se zadovoljava osiguravanjem priključka za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla), ili punjačima za e-bicikle (branda odgovarajućeg brandu bicikla ili univerzalnim punjačem za više brandova).
- **Iznajmljivanje bicikala u području.** Za obje razine standardizacije – i *bike friendly*, ali i *bike professional*, dostatna je mogućnost iznajmljivanja bicikala u području (do maksimalne udaljenosti 10 km od objekta). Ukoliko nema iznajmljivača na takvoj udaljenosti, opcija je suradnja s

---

⁵¹ Biciklistički vođači certificirani su prema nacionalnom programu za biciklističkog vođača (u Hrvatskoj), odnosno za vođe programa biciklizma po programu *Pohodništvo in kolesarjenje* (Slovenija). Redovitost osposobljavanja (godišnje) potrebno je provjeravati kroz godišnje kontrole udovoljavanja objekta standardima.

⁵² U Republici Hrvatskoj licencu biciklističkog vođača izdaje Hrvatski biciklistički savez (HBS) po uspješno završenom tečaju za biciklističkog vođača u realizaciji Istarske razvojne turističke agencije (IRTA-e). U Sloveniji, uvjet je da „kolesarski vodniki“ imaju međunarodno priznati certifikat „učitelj gorskega kolesarjenja“ stečen u Bike park Kranjska gora ili „turno kolesarski vodnik“ kojeg izdaje Planinska zveza Slovenije.

⁵³ Servisne informacije moguće je gostima ponuditi u formi tzv. *bike service card*-a.

iznajmljivačima koji nude isporuku unajmljenih bicikala u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača od objekta. Udovoljavanje standardu treba potvrditi ugovorom s ponuđačem usluga iznajmljivanja bicikala.

Regija i turističke informacije - biciklističko okruženje objekta iz skupine „Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“

- **Označena biciklistička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da biciklistička infrastruktura regije (staze, ceste, trake, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne (prirodne) površine te GPS zapisi. Preporučeno je da infrastrukturu za kretanje i mirovanje biciklista prati postojanje biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **GPS podaci o rutama u području** raspoloživi za download nužan su uvjet za objekte *bike professional* razine standardizacije. Takvi zapisi mogu biti dio internetske stranice ugostiteljskog objekta, odnosno istaknute biciklističke ponude na istoj, no prihvatljivo je u pogledu zadovoljavanja standarda ukoliko su GPS zapisi ruta u području za preuzimanje raspoloživi sa stranice nadležne turističke zajednice (eventualno, drugog tijela koje upravlja regionalnim razvojem turizma).
- **Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga** ključna je za goste koji ne poznaju turističku regiju i njezinu ponudu. Osim osoba koje osiguravaju *bike* kompetencije ugostiteljskog objekta (standard *Biciklističke kompetencije „u kući“*) i u nadležnoj bi turističkoj zajednici (eventualno, u drugom tijelu koje upravlja regionalnim razvojem turizma) zaposlenici koji odgovaraju na upite potencijalnih turista o boravku u području trebali imati osnovno znanje o potrebama biciklističkih turista, terminologiji koja se upotrebljava te ponudi regije za bicikliste. Potrebno je da su zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području educirani o specifičnostima biciklističkog turizma.
- **Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja** obveza je *bike professional* razine standardizacije. Kako je biciklistička ponuda u fokusu potražnje ugostiteljskog objekta, *web* stranica treba ponuditi informacije o biciklističkoj regiji, te mogućim turama u području, a navedeno poduprijeti video materijalima i/li GPS zapisima ruta u području raspoloživima za preuzimanje. Internetska stranica objekta na istom mjestu uz isticanje biciklističke ponude treba adresirati kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu područja u kontekstu bavljenja biciklizmom prilikom posjeta području te na taj način doprinijeti komuniciranju vrijednosti regije njezinim posjetiteljima.

Informativno – interpretacijski sadržaji i usluge objekta iz skupine „Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“

Informativno - interpretacijski sadržaji i usluge prvenstveno su vezani uz prirodnu i kulturnu baštinu područja. Adresirani su kroz sljedeće ranije elaborirane **obvezujuće standarde**:

- *Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - vlastita proizvodnja, te hrana, pića i napici uobičajeni za kraj u kojem se OPG nalazi, s fokusom na nutritivno balansirane obroke i usluživanju autohtonih, prepoznatljivih i regionalno obojenih jela, pića i napitaka – na tradicionalan način;*
- *Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima, koja mora sadržavati minimalno jednu tematsku turu sa specifičnim obilježjima područja (vezanu uz prirodnu i kulturnu baštinu regije);*

- Označena biciklistička infrastruktura u području, praćena postojanjem biciklističkih odmorišta i informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu) ;
- Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja, kao i kulturno-povijesnom i prirodnom baštinom područja u kontekstu bavljenja biciklizmom;

kao i **opcionalne uvjete**, od kojih je potrebno zadovoljiti jedan:

- smještaj u tradicijskim objektima u funkciji poljoprivredne proizvodnje (klijet, pastirska koliba, štagalj, i sl.);
- usluživanje jela pića i napitaka u tradicijskim objektima u funkciji poljoprivredne proizvodnje (klijet, pastirska koliba, štagalj, i sl.);
- organizacija edukativnih radionica na lokaciji OPG-a vezanih uz tradicionalne vrijednosti područja.

Ugostiteljski objekti skupine „Objekti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“ sposobni su ih zadovoljiti u okviru razvoja ponude biciklističkog turizma, a u kontekstu svoje redovite aktivnosti.

2.2. Fizički sadržaji i usluge ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića u ponudi biciklističkog turizma

Pandan vrstama ugostiteljskih objekata koji pružaju usluge pripreme i usluživanja hrane i pića u Republici Hrvatskoj (Restorani, Barovi, *Catering* objekti, Objekti jednostavnih usluga - Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, NN 85/2015; Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupina "Restorani", "Barovi", "Catering objekti" i "Objekti jednostavnih usluga", NN 82/2007, NN 69/2013, NN 150/2014) su vrste „restavracija, gostilna, kavarna, slašičarna, okrepčevalnica, bar ter obrat za pripravo in dostavo jedi“ u Sloveniji (Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, Uradni list RS, št. 21/14 in 35/17). Manja su odstupanja u skupinama, odnosno nazivima vrsta objekata između hrvatske i slovenske regulative zanemariva i ne utječu na evaluaciju udovoljavanja propisanim standardima – u nastavku.

Predmet standardizacije RIDE&BIKE pravilnikom nisu „Catering objekti“/“obrat za pripravo in dostavo jedi“ zbog specifičnosti pružanja usluga u odnosu na krajnjeg korisnika, kao ni objekti iz skupine „Barovi“ vrste noćni klub, noćni bar i disco klub koji se zbog specifičnog radnog vremena ne smatraju pogodnima standardizirati za pružanje usluga za bicikliste. Ovim setom standarda su zbog specifičnosti pruženih usluga obuhvaćeni i objekti vrste Vinotočje/kušaonica te Izletište iz skupine „Objekata na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu“.

RIDE&BIKE pravilnik za ugostiteljske objekte prehrane i točenja pića propisuje razinu *bike friendly*, ukoliko udovolje standardima danima tablicom 9, opisanim u nastavku.

Tablica 9: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića

Biciklistički (BIKE) standardi – skupine "Restorani", "Barovi" i "Objekti jednostavnih usluga"	<i>Bike friendly</i>
Označena biciklistička infrastruktura u području	X
Ugostiteljski objekt je na biciklističkoj ruti	X
Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu	X
Informacije za bicikliste – upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije	X
Ponuda autohtonih (lokalnih ili regionalnih) jela i pića – uz interpretaciju	X
Punjenje baterije za e-bicikle	X
Prihvatanje posjetitelja u biciklističkoj odjeći	X
<i>Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge</i>	

- **Označena biciklistička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da biciklistička infrastruktura regije (staze, ceste, trake, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne (prirodne) površine te GPS zapisi. Preporučeno je da infrastrukturu za kretanje i mirovanje biciklista prati postojanje biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **Ugostiteljski objekt je na biciklističkoj ruti.** Zbog obrazaca ponašanja biciklističke turističke potražnje važno je da su *bike friendly* objekti pozicionirani u blizini biciklističkih ruta, odnosno staza u području (do najviše 2 km udaljenosti) kako bi bili posjećeni. Uz objekte trebaju biti postavljeni putokazi (kako bi turistima olakšali povratak na rutu kretanja) ukoliko ugostiteljski objekt nije direktno na biciklističkoj stazi. Izuzetak su ugostiteljski objekti prehrane i točenja pića uz koje su biciklistička odmorišta opremljena kartom područja s ucrtanim rutama u području.
- **Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu** nisu investicijski zahtjevni, a biciklističkim su turistima jedan od prvih signala da ugostiteljski objekt prepoznaje bicikliste kao svoju potražnju. Svaki stalak mora omogućavati vezanje oba kotača, a sukladno preferencijama objekta, isti mogu imati i estetsku funkciju. Najmanji dozvoljeni broj stalaka za pojedini objekt jednak je kao za ugostiteljske objekte smještaja razine biciklističke standardizacije *bike friendly* - minimalno 5 stalaka za bicikle. Spiralni stalci ne zadovoljavaju standard. Alternativa postavljanju biciklističkih stalaka na vidljivom mjestu jest **sigurna prostorija za ostavljanje bicikala**, za vrijeme dok su gosti u objektu. Prostorija treba biti označena, s istaknutim pravilima korištenja na ulazu.
- **Informacije za bicikliste – upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije.** Ugostiteljski objekt ne treba raspolagati s posebnim kutkom s važnim informacijama za bicikliste (karta područja, karte biciklističkih staza, turističke informacije o području, i dr.) ako to zbog objektivnih okolnosti (prije svega prostorno) nije u mogućnosti. Alternativa biciklističkom info kutku, pozicioniranom na istaknutom mjestu u objektu je mapa ili registrator sa spektrom tematskih kataloga. Kako je biciklistička ponuda u fokusu potražnje ugostiteljskog objekta, njegova *web* stranica treba ponuditi informacije o biciklističkoj regiji, te mogućim turama u području, a navedeno poduprijeti video materijalima i/li GPS zapisima ruta u području raspoloživima za preuzimanje. Internetska stranica objekta na istom mjestu uz isticanje biciklističke ponude treba adresirati kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu područja u kontekstu bavljenja biciklizmom i tako doprinijeti komuniciranju vrijednosti regije njezinim posjetiteljima.
- **Ponuda autohtonih (lokalnih ili regionalnih) jela i pića – uz interpretaciju.** Uključivanje tradicijskih i autentičnih jela u ponudu omogućava dodatno osjetilno upoznavanje područja u kojem se boravi i upotpunjuje iskustvo destinacije. Preporuka je tradicijske specijalitete u ponudi popratiti istaknutim kratkim natpisom, koji tumači o čemu se radi. Objekti jednostavnije ponude, ovaj standard mogu zadovoljiti upotrebom lokalno uzgojenih namirnica (voća, povrća) ili lokalno proizvedenih sastojaka svoje ponude (npr. lokalno proizvedeno brašno, meso i mesni proizvodi, mlijeko i mliječni proizvodi i dr.) – uz isticanje te činjenice u promociji ponude i na karti jela. Zadovoljavanje standarda potvrđuju karta ponude objekta, ugovor s proizvođačem ili dobavljačem.
- **Punjenje baterije za e-bicikle.** Standard se zadovoljava osiguravanjem priključka za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla), ili punjačima za e-bicikle (branda odgovarajućeg brandu bicikla ili univerzalnim punjačem za više brandova) na adekvatnom mjestu. Izuzetak od ovog standarda su objekti iz skupine "Objekti jednostavnih usluga".
- **Prihvatanje posjetitelja u biciklističkoj odjeći** implicira izostanak inzistiranja na određenim pravilima odijevanja kada su u pitanju biciklisti.
- **Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge** referiraju se na prirodnu i kulturnu baštinu područja. Adresirani su kroz sljedeće ranije elaborirane standarde:

- *Označena biciklistička infrastruktura u području*, ukoliko infrastrukturu za kretanje i mirovanje biciklista prati postojanje biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije,
- *Ponuda autohtonih (lokalnih ili regionalnih) jela i pića – uz interpretaciju*, upotpunjuje iskustvo boravka u destinaciji baziranjem ponude na lokalno uzgojenim namirnicama ili lokalno proizvedenim sastojcima i informiranjem gostiju o tome;
- *Informacije za bicikliste - upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije*, ako se neovisno o mediju uz isticanje biciklističke ponude adresiraju kulturno-povijesna i prirodna baština područja u kontekstu bavljenja biciklizmom i tako doprinosi komuniciranju vrijednosti regije njezinim posjetiteljima.

Ugostiteljski objekti pružanja usluga prehrane i točenja pića sposobni su ih zadovoljiti u okviru razvoja ponude biciklističkog turizma, a u kontekstu svoje redovite aktivnosti.

2.3. Fizički sadržaji i usluge objekata, institucija i ustanova prirodne i kulturne baštine u ponudi biciklističkog turizma

Neovisno o pružanju ugostiteljskih usluga, što im omogućava Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 85/2015, čl. 5), javne ustanove zaštićene prirodne baštine su, jednako kao i muzeji i galerije koji reprezentiraju kulturnu ponudu određenog područja, obuhvaćeni Pravilnikom RIDE&BIKE standarda.

Standardi za utvrđivanje razine usluge za biciklističke turiste u ustanovama, objektima i institucijama prirodne i kulturne baštine su u nastavku navedeni sumarno. Zbog specifičnih obilježja i karakteristika takvih lokacija, odnosno ustanova, objekata i institucija, popis standarda ograničen je na one koji omogućavaju uključivanje širokog spektra dionika.

Ustanove, objekti i institucije prirodne i kulturne baštine biciklističkim turistima predstavljaju dodatne vrijednosti i sadržaje destinacije. Stoga, iste mogu u kontekstu RIDE&BIKE pravilnika ostvariti isključivo razinu *bike friendly*, ukoliko udovolje standardima danima tablicom 10 i opisom u nastavku.

Tablica 10: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine

Biciklistički (BIKE) standardi ponude ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine	<i>Bike friendly</i>
Označena biciklistička infrastruktura u području	X
Ustanova, objekt ili institucija prirodne ili kulturne baštine je na biciklističkoj ruti	X
Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu	X
Punjenje baterije za e-bicikle	X
Prihvaćanje posjetitelja u biciklističkoj odjeći	X
<i>Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge</i>	

- **Označena biciklistička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da biciklistička infrastruktura regije (staze, ceste, trake, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne (prirodne) površine te GPS zapisi. Preporuka je da infrastrukturu za kretanje i mirovanje biciklista prati postojanje biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **Ustanova, objekt ili institucija prirodne ili kulturne baštine je na biciklističkoj ruti.** Zbog obrazaca ponašanja biciklističke turističke potražnje važno je da su *bike friendly* objekti pozicionirani u blizini biciklističkih ruta, odnosno staza u području (do najviše 2 km udaljenosti) kako bi bili posjećeni. Uz ustanove, objekte ili institucije trebaju biti postavljeni putokazi (kako bi turistima olakšali povratak na rutu kretanja) ukoliko ugostiteljski objekt nije direktno na biciklističkoj stazi. Izuzetak su

ustanove, objekti ili institucije kulturne i prirodne baštine uz koje su biciklistička odmorišta opremljena kartom područja s ucrtanim rutama u području.

- **Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu** nisu investicijski zahtjevni, a biciklističkim su turistima jedan od prvih signala da nositelji kulturne ponude i predstavnici prirodnih područja prepoznaju bicikliste kao svoju potražnju. Svaki stalak mora omogućavati vezanje oba kotača, a mogu imati i estetsku funkciju. Najmanji dozvoljeni broj stalaka za bicikle na pojedinoj lokaciji jednak je kao za ugostiteljske objekte smještaja *bike friendly* razine standardizacije - minimalno 5 stalaka. Stalke treba pozicionirati **na vidnom mjestu**, kako bi posjetiteljima omogućili nesmetani pogled na ostavljene bicikle tijekom posjeta, odnosno razgledavanja. Spiralni stalci ne zadovoljavaju standard. Alternativa postavljanju biciklističkih stalaka na vidljivom mjestu jest **sigurna prostorija za ostavljanje bicikala**, za vrijeme dok su gosti u objektu. Prostorija treba biti označena, s istaknutim pravilima korištenja na ulazu.
- **Punjenje baterije za e-bicikle.** Standard se zadovoljava osiguravanjem priključka za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla), ili punjačima za e-bicikle (branda odgovarajućeg brandu bicikla ili univerzalnim punjačem za više brandova) na adekvatnom mjestu.
- **Prihvatanje posjetitelja u biciklističkoj odjeći** implicira izostanak inzistiranja na određenim pravilima odijevanja kada su u pitanju biciklisti.
- **Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge** referiraju se na prirodnu i kulturnu baštinu područja. Adresirani su kroz sljedeće ranije elaborirane standarde:
  - *Označena biciklistička infrastruktura u području*, ukoliko infrastrukturu za kretanje i mirovanje biciklista prati postojanje biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije, te
  - *Informacije za bicikliste - upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije*, ako se neovisno o mediju uz isticanje biciklističke ponude adresiraju kulturno-povijesna i prirodna baština područja u kontekstu bavljenja biciklizmom i tako doprinosi komuniciranju vrijednosti regije njezinim posjetiteljima.

Ugostiteljski objekti pružanja usluga prehrane i točenja pića sposobni su ih zadovoljiti u okviru razvoja ponude biciklističkog turizma, a u kontekstu svoje redovite aktivnosti.

2.4. Fizički sadržaji i usluge objekata specifičnih usluga u ponudi biciklističkog turizma

Uz prethodno obuhvaćene različite dionike ponude biciklističkog turizma, RIDE&BIKE pravilnik uvažava i ponudu koja implicira kraće zadržavanje posjetitelja, no neizostavno obogaćuje turističku priču područja. Popis standarda u nastavku uvažava činjenicu da neki od postojećih dionika nisu primarno orijentirani na turizam, budući se njihova djelatnost, uz vodene parkove kupališnih (topličkih) kompleksa i izletničkih promatračnica, realizira i u formi parka znanosti, interaktivnog multimedijalnog centra o energiji ili simulacije letenja helikopterom. Set definiranih standarda predviđa kako isti trebaju zadovoljiti uvjete dobivanja oznake *bike friendly*.

Tablica 11: Standardi ponude usluga biciklističkog turizma objekata koji pružaju specifične usluge u turizmu

Biciklistički (BIKE) standardi – objekti koji pružaju specifične usluge važne za turističku ponudu područja	<i>Bike friendly</i>
Označena biciklistička infrastruktura u području	X
Nositelj ponude je lociran na biciklističkoj ruti	X
Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu	X
Punjenje baterije za e-bicikle	X

Prihvatanje posjetitelja u biciklističkoj odjeći	X
<i>Informativno interpretacijski sadržaji i usluge</i>	

- **Označena biciklistička infrastruktura u području** omogućava snalaženje posjetitelja u prostoru. Nije nužno da biciklistička infrastruktura regije (staze, ceste, trake, rute, i dr.) bude izgrađena i fizički označena u prostoru, već dostaju i adekvatne (prirodne) površine te GPS zapisi. Preporučeno je da infrastrukturu za kretanje i mirovanje biciklista prati postojanje biciklističkih odmorišta te informativnih tabela kojima se stvara priča o atraktivnostima ponude destinacije (s naglaskom na prirodnu i kulturnu baštinu).
- **Nositelj ponude je lociran na biciklističkoj ruti.** Zbog obrazaca ponašanja biciklističke turističke potražnje važno je da su *bike friendly* objekti pozicionirani u blizini biciklističkih ruta, odnosno staza u području (do najviše 2 km udaljenosti) kako bi bili posjećeni. Na lokacijama nositelja ponude trebaju biti postavljeni putokazi (kako bi turistima olakšali povratak na rutu kretanja) ukoliko takva ponuda nije direktno na biciklističkoj stazi. Izuzetak su nositelji ponude na lokaciji kojih su biciklistička odmorišta opremljena kartom područja s ucrtanim rutama u području.
- **Kvalitetni stalci za bicikle na vidnom mjestu** nisu investicijski zahtjevni, a biciklističkim su turistima jedan od prvih signala da nositelji ponude prepoznaju bicikliste kao svoju potražnju. Svaki stalak mora omogućavati vezanje oba kotača, a mogu imati i estetsku funkciju. Najmanji dozvoljeni broj stalaka za bicikle na pojedinoj lokaciji je minimalno 5 stalaka. Stalke treba pozicionirati **na vidnom mjestu**, kako bi posjetiteljima omogućili nesmetani pogled na ostavljene bicikle tijekom posjeta, odnosno razgledavanja. Spiralni stalci ne zadovoljavaju standard. Alternativa postavljanju biciklističkih stalaka na vidljivom mjestu jest **sigurna prostorija za ostavljanje bicikala**. Prostorija treba biti označena, s istaknutim pravilima korištenja na ulazu.
- **Punjenje baterije za e-bicikle.** Standard se zadovoljava osiguravanjem priključka za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla), ili punjačima za e-bicikle (branda odgovarajućeg brandu bicikla ili univerzalnim punjačem za više brandova) na adekvatnom mjestu.
- **Prihvatanje posjetitelja u biciklističkoj odjeći** implicira izostanak inzistiranja na određenim pravilima odijevanja kada su u pitanju biciklisti.
- **Informativno-interpretacijski sadržaji i usluge.** S obzirom na individualne različitosti, odnosno specifičnost ponude pojedinih predstavnika ponude, ovim standardom ne propisuje se obvezujući element informativnog i interpretativnog karaktera, već se navodi popis mogućih elemenata, kojima objekti *bike friendly* razine trebaju udovoljiti u minimalno jednom segmentu. Elementi informativnog i interpretativnog karaktera uključuju sljedeće:
  - *tabela s kartografskim prikazom konjičkih ruta u području na lokaciji,*
  - *interpretativno vođenje,*
  - *interpretacijski centar,*
  - *interaktivni znanstveni i edukativni sadržaji,*
  - *centar za posjetitelje,*
  - *interaktivna izložba.*

2.5. Postupak utvrđivanja zadovoljavanja uvjeta BIKE standardizacije

U skladu s kategorijama ponuđača obuhvaćenih RIDE&BIKE pravilnikom, bilo koji pružatelj usluga u turizmu (ugostiteljski objekti smještaja, ugostiteljski objekti pružanja usluga prehrane i točenja pića, ustanove, objekti i institucije zaštite prirodne baštine, ustanove, objekti i institucije (zaštite) kulturne

baštine, te ostali objekti, koji pružaju specifične usluge u turizmu, a namijenjeni su kraćem zadržavanju turista) može iskazati interes za uvrštavanje u sustav BIKE standardizacije, ukoliko smatra da može zadovoljiti postavljene kriterije.

Nakon iskazanog interesa, objekt posjećuje i evaluira „savjetnik za BIKE standardizaciju“. Moguće je dogovoriti preliminarni posjet savjetnika, koji će pregledati objekt i savjetovati o najboljem i najefikasnijem načinu prilagodbe definiranim setu kriterija, kako bi objekt u ponudi biciklističkog turizma iskoristio maksimalno svoj raspoloživi potencijal. Savjetnik za BIKE standardizaciju vrši pregled objekta, ali i kasnije kontrolne obilaski sa svrhom zadržavanja ili unapređenja razine kvalitete usluga za bicikliste. Savjetnik za BIKE standardizaciju je osoba koja dobro poznaje područje u kojem se objekt nalazi, poznaje specifičnosti biciklističkog turizma, kao i uvjete poslovanja svakog pojedinog objekta.

Savjetnik za standardizaciju objekte evaluira na osnovu popisa za provjeru (*check list*) - u Prilogu 2 RIDE&BIKE pravilnika. Za svaku je razinu standardizacije potrebno ispuniti čitav set propisanih uvjeta sadržanih u tablicama Priloga 2 - prema skupini objekata, odnosno razini BIKE standardizacije. Ukoliko objekt koji je predmet evaluacije ne zadovoljava **sve uvjete** za određenu (višu) razinu standardizacije sukladno tablicama i opisu standarda za odgovarajuću skupinu objekata, isti može ostvariti oznaku niže razine standardizacije usluga ili pristupiti prilagodbi standardima željene razine standardizacije uz vodstvo savjetnika za standardizaciju. Prilikom evaluacije objekta, savjetnik za standardizaciju ispunjava *Zapisnik evaluacije udovoljavanja BIKE standardima*, sastavni dio kojeg je i popis za provjeru.

Ulaskom u sustav BIKE standardizacije, odnosno ponude biciklističkog turizma područja, pružatelju se usluga za biciklističke turiste dodjeljuju certifikat i pripadajuća tabela, koja ukazuje uvrštenost u sustav. Tabela koja ukazuje na BIKE standardizaciju te odgovarajuću razinu usluga unutar standardizacije (*bike friendly, bike professional, bike specialist*) ističe se na glavnom ulazu u objekt. Certifikat traje dvije godine, nakon čega je potrebno izvršiti ponovnu evaluaciju zadovoljavanja definiranih kriterija BIKE standardizacije. Objekti su podložni periodičkim provjerama (kontrolnim obilascima) savjetnika za BIKE standardizaciju s ciljem održavanja ili unapređenja razine kvalitete usluga za biciklističke turiste.

Objektima, za koje se prilikom ponovne evaluacije po isteku 2 godine od dodjeljivanja certifikata, ili prilikom periodičkog (kontrolnog) obilaska, utvrdi odstupanje od propisanog seta kriterija za dodijeljenu razinu BIKE standardizacije (preciznije, nezadovoljavanje jednog ili više propisanih standarda), savjetnik za standardizaciju odobrava rok prilagodbe u trajanju od 14 do najviše 30 dana. Nakon isteka roka za prilagodbu savjetnik vrši kontrolu udovoljavanja svih uvjeta za dodijeljenu razinu standardizacije objekta. Za vrijeme trajanja roka za prilagodbu objekti trebaju ukloniti tabelu s oznakom BIKE standardizacije s glavnog ulaza u objekt. Sukladno utvrđenom stanju po isteku roka za prilagodbu savjetnik za standardizaciju svojim izvještajem (*Zapisnikom evaluacije udovoljavanja BIKE standardima*) može preporučiti zadržavanje postojeće oznake (razine standarda), dodjeljivanje oznake niže razine BIKE standarda od prethodno dodijeljene ili izlazak objekta iz BIKE standardizacije.

PRILOG 1. Popisi za provjeru ponude (*check liste*) usluga konjičkog turizma

<i>Tablica 12: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – razina EQUESTRIAN FRIENDLY.....</i>	<i>59</i>
<i>Tablica 13: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – razina EQUESTRIAN PROFESSIONAL.....</i>	<i>60</i>
<i>Tablica 14: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – razina EQUESTRIAN SPECIALIST .....</i>	<i>62</i>
<i>Tablica 15: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića – razina EQUESTRIAN FRIENDLY.....</i>	<i>64</i>
<i>Tablica 16: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine – razina EQUESTRIAN FRIENDLY.....</i>	<i>65</i>
<i>Tablica 17: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma objekata koji pružaju specifične usluge u turizmu – razina EQUESTRIAN FRIENDLY.....</i>	<i>66</i>

Tablica 12: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – razina EQUESTRIAN FRIENDLY

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA OBJEKTA		
1.	<p>Info punkt za konjičke turiste na vidnom mjestu u objektu - s propisanim sadržajima:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ podaci o ponudi za konjičke turiste objekta u pitanju, s navedenim cijenama, ○ podaci o konjičkim klubovima, rančevima i udrugama u području (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), ○ informacije o ostalim <i>equestrian friendly</i> ugostiteljskim objektima, objektima prirodne i kulturne baštine u području (lokacija, telefon), ○ podaci o mogućnostima jahanja u području (o rutama/konjičkim stazama i drugoj infrastrukturi (npr. manježima) u području, u blizini hotela ili konjičkim klubovima; o kulturno-povijesnim baštinskim sadržajima u području, koje je moguće obići jašući; o mogućnostima/preduvjetima samostalnog jahanja (<i>self-guided rides</i>)) ○ podaci o mogućnostima transfera (<i>horse taxi</i>), ○ podaci o organiziranim konjičkim turama i događajima u području, ○ podaci o licenciranim konjičkim vodičima u području, ○ podaci o veterinarima za konje u području, ○ dostupnim promotivnim materijalima konjičkog turizma 	
2.	Smještaj za konja – siguran i natkriven, na lokaciji smještajnog objekta (kada su usluge smještaja ljudi dio ponude na lokaciji konjičkog kluba ili sličnog dionika ponude konjičkog sporta) ILI kod ponuđača specifičnih konjičkih usluga (na osnovu ugovora s precizno definiranim elementima - uvjeti prihvata konja, obuhvat/razina usluge za konja, obuhvat ostalih usluga)	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE KONJIČKOM TURIZMU (usluge za jahače)		
3.	Pranje i čišćenje odjeće za jahanje (dostupnost usluge)	
4.	Mogućnost sušenja odjeće, obuće i opreme za jahanje – kod pružatelja usluga smještaja za konja ILI u ugostiteljskom smještajnom objektu	
5.	Omogućeno kraće zadržavanje za goste u smještajnom objektu, ali i za konje tranzitnih gostiju u smještaju za konje (1 noćenje)	
6.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača, u skladu s ugovorenim pansionskim uslugama - nutritivno prilagođeni <i>buffet</i> doručak <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
7.	Sportski ili wellness sadržaji (u bilo kojem obliku)	
KONJIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za jahače)		
8.	Konjičke kompetencije „u kući“ – zaposlenik objekta ILI član obitelji vlasnika ugostiteljskog objekta koji posjeduje konja ili se bavi jahanjem, ILI konjički vodič s licencom/certifikatom nadležnog tijela (dostupnost vodiča regulira se istim ugovorom kao u 9. standardu; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu za konjičke turiste	
9.	Konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela, na raspolaganju u području (na zahtjev gosta) - na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom, te važećeg certifikata/licence vodiča	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE - KONJIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
10.	Označena konjička infrastruktura u području (staze, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	

Tablica 13: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – razina EQUESTRIAN PROFESSIONAL

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA OBJEKTA		
1.	<p>Info punkt za konjičke turiste na vidnom mjestu u objektu - s propisanim sadržajima:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ podaci o ponudi za konjičke turiste objekta u pitanju, s navedenim cijenama, ○ podaci o konjičkim klubovima, rančevima i udrugama u području (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), ○ informacije o ostalim <i>equestrian friendly</i> ugostiteljskim objektima, objektima prirodne i kulturne baštine u području (lokacija, telefon), ○ podaci o mogućnostima jahanja u području (o rutama/konjičkim stazama i drugoj infrastrukturi (npr. manježima) u području, u blizini hotela ili konjičkim klubovima; o kulturno-povijesnim baštinskim sadržajima u području, koje je moguće obići jašući; o mogućnostima/preduvjetima samostalnog jahanja (<i>self-guided rides</i>)) ○ podaci o mogućnostima transfera (<i>horse taxi</i>), ○ podaci o organiziranim konjičkim turama i događajima u području, ○ podaci o licenciranim konjičkim vodičima u području, ○ podaci o veterinarima za konje u području, <p>dostupnim promotivnim materijalima konjičkog turizma</p>	
2.	Smještaj za konja – siguran i natkriven, na lokaciji smještajnog objekta (kada su usluge smještaja ljudi dio ponude na lokaciji konjičkog kluba ili sličnog dionika ponude konjičkog sporta) ILI kod ponuđača specifičnih konjičkih usluga (na osnovu ugovora s precizno definiranim elementima - uvjeti prihvata konja, obuhvat/razina usluge za konja, obuhvat ostalih usluga)	
3.	Sigurna prostorija za odlaganje jahače opreme – kod pružatelja usluga smještaja (pansiona) za konje ILI u decidiranoj prostoriji ugostiteljskog smještajnog objekta (kapaciteta prihvata opreme u zaključanim ormarićima za min. 10 jahača)	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE KONJIČKOM TURIZMU (usluge za jahače)		
4.	Pranje i čišćenje odjeće za jahanje (dostupnost usluge)	
5.	Mogućnost sušenja odjeće, obuće i opreme za jahanje – kod pružatelja usluga smještaja za konja ILI u ugostiteljskom smještajnom objektu	
6.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za konjičke turiste, s istaknutim cijenama - u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za konjičke turiste ili specifičnih znanja vezanih uz konjički sport, što potvrđuje ugovor o suradnji	
7.	Omogućeno kraće zadržavanje za goste u smještajnom objektu, ali i za konje tranzitnih gostiju u smještaju za konje (1 noćenje)	
8.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača u skladu s ugovorenim pansionskim uslugama - nutritivno prilagođeni <i>buffet</i> doručak <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
9.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača u skladu s ugovorenim pansionskim uslugama - dostupnost <i>lunch</i> paketa <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
10.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača u skladu s ugovorenim pansionskim uslugama - manji obrok nakon jahanja <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
11.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača u skladu s ugovorenim pansionskim uslugama - mogućnost nutritivno prilagođene večere <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
12.	Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	
13.	Wellness sadržaji - masaža na zahtjev	
KONJIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za jahače)		
14.	Konjičke kompetencije „u kući“ – zaposlenik objekta ILI član obitelji vlasnika ugostiteljskog objekta koji posjeduje konja ili se bavi jahanjem, ILI konjički vodič s licencom/certifikatom nadležnog tijela (dostupnost vodiča određeni broj sati vezano uz izvođenje programa dio je istog ugovora kao u 15. standardu; vodič ima važeći	

	certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu za konjičke turiste	
15.	Konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela, na raspolaganju u objektu (na licu mjesta) - na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom, te važećeg certifikata/licence vodiča	
16.	Razrađena ponuda konjičkih tura u području s propisanim elementima (dopušta se istovjetnost s regionalnim rutama) s min. 1 tematskom turom	
17.	Vođene (tematske) ture 4 dana u tjednu, prema objavljenom rasporedu s istaknutom cijenom po osobi i min. brojem učesnika (dostupnost vodiča za vođenje tura dio je istog ugovora kao u 15. standardu)	
18.	<i>Horse taxi</i> na zahtjev - transfer osoba do smještajnog objekta (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
19.	<i>Horse taxi</i> na zahtjev - transfer konja do ugovorenog smještaja za konja (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE - KONJIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
20.	Označena konjička infrastruktura u području (staze, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	
21.	GPS podaci o rutama u području – raspoloživi s <i>web</i> stranice objekta ili <i>web</i> stranice regionalne turističke zajednice	
22.	Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom ponudom (konjičkog turizma) područja/regije	

Tablica 14: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – razina EQUESTRIAN SPECIALIST

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA OBJEKTA		
1.	<p>Info punkt za konjičke turiste na vidnom mjestu u objektu - s propisanim sadržajima:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ podaci o ponudi za konjičke turiste objekta u pitanju, s navedenim cijenama, ○ podaci o konjičkim klubovima, rančevima i udrugama u području (lokacija, radno vrijeme, <i>web</i> stranica, telefon), ○ informacije o ostalim <i>equestrian friendly</i> ugostiteljskim objektima, objektima prirodne i kulturne baštine u području (lokacija, telefon), ○ podaci o mogućnostima jahanja u području (o rutama/konjičkim stazama i drugoj infrastrukturi (npr. manježima) u području, u blizini hotela ili konjičkim klubovima; o kulturno-povijesnim baštinskim sadržajima u području, koje je moguće obići jašući; o mogućnostima/preduvjetima samostalnog jahanja (<i>self-guided rides</i>)) ○ podaci o mogućnostima transfera (<i>horse taxi</i>), ○ podaci o organiziranim konjičkim turama i događajima u području, ○ podaci o licenciranim konjičkim vodičima u području, ○ podaci o veterinarima za konje u području, <p>dostupnim promotivnim materijalima konjičkog turizma</p>	
2.	Smještaj za konja – siguran i natkriven, osiguran na lokaciji ugostiteljskog smještajnog objekta (usluge smještaja ljudi su dio ponude na lokaciji konjičkog kluba ili sličnog dionika ponude konjičkog sporta)	
3.	Sigurna prostorija za odlaganje jahače opreme – kod pružatelja usluga smještaja (pansiona) za konje ili u decidiranoj prostoriji ugostiteljskog smještajnog objekta (kapaciteta prihvata opreme u zaključanim ormarićima za min. 10 jahača)	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE KONJIČKOM TURIZMU (usluge za jahače)		
4.	Pranje i čišćenje odjeće za jahanje (dostupnost usluge)	
5.	Mogućnost sušenja odjeće, obuće i opreme za jahanje	
6.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za konjičke turiste, s istaknutim cijenama - u samostalnoj realizaciji ili u suradnji s drugim ponuđačima specijaliziranih usluga za konjičke turiste ili specifičnih znanja vezanih uz konjički sport, što potvrđuje ugovor o suradnji	
7.	Razvijena ponuda konjičkog turizma za sve goste objekta - za osobe koje nisu jahači i/li ne posjeduju jahaču dozvolu, informacija o kojoj je dostupna putem <i>web</i> stranica objekta i u info kutku za konjičke turiste	
8.	Omogućeno kraće zadržavanje za goste u smještajnom objektu, ali i za konje tranzitnih gostiju u smještaju za konje (1 noćenje)	
9.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača, u skladu s ugovorenim pansionskim uslugama - nutritivno prilagođeni <i>buffet</i> doručak <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
10.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača, u skladu s ugovorenim pansionskim uslugama - dostupnost <i>lunch</i> paketa <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
11.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača, u skladu s ugovorenim pansionskim uslugama - manji obrok nakon jahanja <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
12.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama jahača, u skladu s ugovorenim pansionskim uslugama - mogućnost nutritivno prilagođene večere <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
13.	Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela i/li pića (uz pisanu ili verbalnu interpretaciju prilikom usluživanja) – tradicijska i autentična jela i/li pića u ponudi <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
14.	Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	
15.	Wellness sadržaji - masaža na zahtjev	
16.	Wellness sadržaji - sauna ili parna kupelj u objektu	

KONJIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za jahače)		
17.	Konjičke kompetencije „u kući“ – zaposlenik objekta ILI član obitelji vlasnika ugostiteljskog objekta koji posjeduje konja ili se bavi jahanjem, ILI konjički vodič s licencom/certifikatom nadležnog tijela (automatsko zadovoljavanje standarda ukoliko objekt zadovoljava 18. standard) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu za konjičke turiste	
18.	Konjički vodič s licencom ili certifikatom nadležnog tijela, zaposlen u objektu (potvrda o zaposlenju i preslika važećeg certifikata/licence)	
19.	Razrađena ponuda konjičkih tura u području s propisanim elementima – s uključenim regionalnim rutama te min. 2 vlastite (samostalno definirane) rute, pri čemu ukupna ponuda treba uključivati min. 1 tematsku turo	
20.	Vođene (tematske) ture 7 dana u tjednu, prema objavljenom rasporedu s istaknutom cijenom po osobi i min. brojem učesnika (dostupnost vodiča za vođenje tura implicira zadovoljavanje 18. standarda)	
21.	Satovi (treninzi) jahanja, informacija o čemu se komunicira putem info punkta za konjičke turiste i <i>web</i> stranice objekta	
22.	<i>Horse taxi</i> na zahtjev - transfer osoba do smještajnog objekta (vlastiti prijevoz)	
23.	<i>Horse taxi</i> na zahtjev - transfer konja do ugovorenog smještaja za konja (vlastiti prijevoz)	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE - KONJIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
24.	Označena konjička infrastruktura u području (staze, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
25.	GPS podaci o rutama u području – raspoloživi s <i>web</i> stranice objekta ili <i>web</i> stranice regionalne turističke zajednice	
26.	Stručna pomoć pri planiranju odmora i rezervaciji adekvatnih usluga – nositelji konjičkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	
27.	Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom ponudom (konjičkog turizma) područja/regije	
28.	Postojanje događaja konjičkog sporta u području	

Tablica 15: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića – razina EQUESTRIAN FRIENDLY

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDIA (označiti)
1.	Označena konjička infrastruktura u području (staze, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
2.	Ugostiteljski objekt je na konjičkoj ruti, udaljen maks. 500 m od rute - s postavljenim putokazima za povratak na rutu ILI uz koji je odmorište za konjičke turiste opremljeno kartom područja s ucrtanim rutama u području ILI koji posluje u sastavu konjičkog kluba	
3.	Vez za konja, ispust ili boks na lokaciji nositelja ponude - sigurno mjesto za konja u okruženju ugostiteljskog objekta kojem je isključiva namjena trenutno zbrinjavanje konja, a, koje po potrebi omogućava odvajanje konja u slučaju više posjetitelja na konjima ILI odmorište za konjičke turiste na lokaciji ugostiteljskog objekta, koje omogućava vezanje konja <i>* alternativna rješenja su montažni boksovi ili prijenosni električni pastir</i>	
4.	Hrana i voda za konje (dostupni)	
5.	Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela i/li pića uz interpretaciju (uz pisanu ili verbalnu interpretaciju prilikom usluživanja) – tradicijska i autentična jela i/li pića u ponudi	
6.	Upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije (kutak s informacijama za konjičke turiste ILI mapa/registrator sa spektrom tematskih kataloga; web stranica objekta adresira ponudu regije)	

Tablica 16: *Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine – razina EQUESTRIAN FRIENDLY*

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDIA (označiti)
1.	Označena konjička infrastruktura u području (staze, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
2.	Ustanova, objekt ili institucija prirodne/kulturne baštine je na konjičkoj ruti, udaljena maks. 500 m od rute - s postavljenim putokazima za povratak na rutu ILI uz koju je odmoriste za konjičke turiste opremljeno kartom područja s ucrtanim rutama u području	
3.	Vez za konja, ispust ili boks na lokaciji nositelja ponude - sigurno mjesto za konja u okruženju objekta kojem je isključiva namjena trenutno zbrinjavanje konja, koje po potrebi omogućava odvajanje konja u slučaju više posjetitelja na konjima ILI odmoriste za konjičke turiste na lokaciji ugostiteljskog objekta, koje omogućava vezanje konja <i>* alternativna rješenja su montažni boksovi ili prijenosni električni pastir</i>	
4.	Hrana i voda za konje (dostupni)	
Opcionalni uvjeti – potrebno zadovoljiti jedan od standarda u nastavku		
5.	Tabela s kartografskim prikazom konjičkih ruta u području na lokaciji nositelja ponude	
	Interpretativno vođenje	
	Interpretacijski centar	
	Centar za posjetitelje	
	Interaktivna izložba	

Tablica 17: Popis za provjeru ponude usluga konjičkog turizma objekata koji pružaju specifične usluge u turizmu – razina EQUESTRIAN FRIENDLY

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDIA (označiti)
1.	Označena konjička infrastruktura u području (staze, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	
2.	Nositelj ponude je lociran na konjičkoj ruti (udaljen maks. 500 m) ili dostupan konjem prirodnim površinama - s postavljenim putokazima za povratak na rutu Ili uz kojeg je odmorište za konjičke turiste opremljeno kartom područja s ucrtanim rutama u području	
3.	Vez za konja, ispust ili boks na lokaciji nositelja ponude - sigurno mjesto za konja u okruženju objekta kojem je isključiva namjena trenutno zbrinjavanje konja, koje po potrebi omogućava odvajanje konja u slučaju više posjetitelja na konjima Ili odmorište za konjičke turiste na lokaciji ugostiteljskog objekta, koje omogućava vezanje konja * alternativna rješenja su montažni boksovi ili prijenosni električni pastir	
4.	Hrana i voda za konje (dostupni)	
5.	Upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije (kutak s informacijama za konjičke turiste Ili mapa/registrator sa spektrom tematskih kataloga; web stranica objekta adresira ponudu regije)	
Opcionalni uvjeti – potrebno zadovoljiti jedan od standarda u nastavku		
6.	Tabela s kartografskim prikazom konjičkih ruta u području na lokaciji nositelja ponude	
	Interpretativno vođenje	
	Interpretacijski centar	
	Interaktivni znanstveni i edukativni sadržaji,	
	Centar za posjetitelje	
	Interaktivna izložba	

PRILOG 2. Popisi za provjeru ponude (check liste) usluga biciklističkog turizma

<i>Tablica 18: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina HOTELI – razina BIKE FRIENDLY .....</i>	<i>68</i>
<i>Tablica 19: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina HOTELI – razina BIKE PROFESSIONAL.....</i>	<i>70</i>
<i>Tablica 20: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina HOTELI – razina BIKE SPECIALIST .....</i>	<i>72</i>
<i>Tablica 21: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina KAMPOVI – razina BIKE FRIENDLY.....</i>	<i>75</i>
<i>Tablica 22: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina KAMPOVI – razina BIKE PROFESSIONAL.....</i>	<i>77</i>
<i>Tablica 23: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OSTALI OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ – razina BIKE FRIENDLY .....</i>	<i>79</i>
<i>Tablica 24: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OSTALI OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ – razina BIKE PROFESSIONAL.....</i>	<i>80</i>
<i>Tablica 25: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI U DOMAĆINSTVU, vrste objekata Kamp i Kamp odmorište – razina BIKE FRIENDLY .....</i>	<i>82</i>
<i>Tablica 26: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI U DOMAĆINSTVU, vrste objekata Kamp i Kamp odmorište – razina BIKE PROFESSIONAL.....</i>	<i>84</i>
<i>Tablica 27: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja skupina OBJEKTI U DOMAĆINSTVU, vrste objekata Soba, Apartman, Studio apartman, te Kuća za odmor – razina BIKE FRIENDLY .....</i>	<i>86</i>
<i>Tablica 28: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja skupina OBJEKTI U DOMAĆINSTVU, vrste objekata Soba, Apartman, Studio apartman, te Kuća za odmor – razina BIKE PROFESSIONAL .....</i>	<i>87</i>
<i>Tablica 29: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU – razina BIKE FRIENDLY.....</i>	<i>89</i>
<i>Tablica 30: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU – razina BIKE PROFESSIONAL.....</i>	<i>91</i>
<i>Tablica 31: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića – skupine "Restorani", "Barovi" i "Objekti jednostavnih usluga" – razina BIKE FRIENDLY .....</i>	<i>93</i>
<i>Tablica 32: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine – razina BIKE FRIENDLY.....</i>	<i>94</i>
<i>Tablica 33: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma objekata koji pružaju specifične usluge u turizmu – razina BIKE FRIENDLY .....</i>	<i>95</i>

Tablica 18: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina HOTELI – razina BIKE FRIENDLY

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA OBJEKTA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine min. 10 m ² , opremljena nosačima za bicikle	
2.	Kvalitetni stalci za min. 5 bicikala (ili za 70% od broja kreveta u objektima s manje od 15 kreveta), koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu ispred objekta	
3.	Info punkt za bicikliste s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
4.	Kutak za okupljanje biciklista, pokriven internetskom vezom te označen	
5.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 -16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
6.	Servis za bicikle u objektu ili na prihvatljivoj udaljenosti (maks. 30 km od objekta)	
7.	Prostor i oprema za pranje bicikla, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BICIKLISTIMA		
8.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
9.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
10.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste, s istaknutim cijenama tzv. paketa, paušala ili posebne ponude – samostalno ili u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste (što potvrđuje ugovor sa specijaliziranim ponuđačem)	
11.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
12.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska	
13.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - nutritivno prilagođeni <i>buffet</i> doručak <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
14.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - dostupnost <i>lunch</i> paketa <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
15.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
16.	Mogućnost pružanja medicinske pomoći, što potvrđuje set za pružanje prve pomoći i potvrda o provedenoj obuci zaposlenih (o sigurnosti na radnom mjestu, pružanju prve pomoći, tečaj za biciklističkog vodiča, i sl.)	
17.	Sportski ili wellness sadržaji (u bilo kojem obliku)	
BICIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
18.	Biciklističke kompetencije „u kući“ – zaposlenik objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan na zahtjev (dostupnost vodiča regulira se istim ugovorom kao u 19. standardu; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	

19.	Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela, lociran u području, na raspolaganju (na zahtjev gosta) - na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom, te važećeg certifikata/licence vodiča	
20.	Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program s min. 1 tematskom turom i min. 1 turom za e-bicikle	
21.	Mogućnost vođenih tura 4 dana u tjednu, na osnovu objavljenog tjednog rasporeda uz istaknutu cijenu po osobi (dostupnost vodiča za vođenje tura dio je istog ugovora kao u 19. standardu)	
22.	Vođene ture u manjim skupinama (dostupnost usluge)	
23.	Vođene tematske ture, čiji je popis istaknuti dio <i>razrađene ponude biciklističkih tura</i> objekta – min. 1 vođena tematska tura u ponudi, te min. 1 od raspoloživih tematskih tura prilagođena e-biciklima	
24.	Bike taxi na zahtjev - transfer prtljage među smještajnim objektima (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
25.	Bike taxi na zahtjev - transfer do objekta od stanice javnog prijevoza, i obrnuto (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
26.	Bike taxi na zahtjev - prijevoz do objekta u slučaju kvara na biciklu tijekom vožnje (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
27.	Iznajmljivanje bicikala - samostalno (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) Ili dostupno u području (do maksimalne udaljenosti 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača) na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
28.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	
29.	Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga - nositelji biciklističkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	

Tablica 19: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina HOTELI – razina BIKE PROFESSIONAL

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA OBJEKTA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine min. 10 m ² , opremljena nosačima za bicikle	
2.	Individualno zaključavanje pojedinačnog bicikla u prostoriji za pohranu bicikala	
3.	Kvalitetni stalci za min. 10 bicikala (ili za 70% od broja kreveta u objektima s manje od 15 kreveta), koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu ispred objekta	
4.	Info punkt za bicikliste s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> ○ podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, ○ podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), ○ informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, ○ vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, ○ broj SOS telefona, ○ podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., ○ besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, ○ podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
5.	Kutak za okupljanje biciklista, pokriven internetskom vezom te označen	
6.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 -16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
7.	Servis za bicikle u objektu ili na prihvatljivoj udaljenosti (maks. 30 km od objekta)	
8.	Prostor i oprema za pranje bicikla, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
9.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
10.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
11.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste, s istaknutim cijenama tzv. paketa, paušala ili posebne ponude – samostalno ili u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste (što potvrđuje ugovor sa specijaliziranim ponuđačem)	
12.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
13.	Kasni <i>check out</i> ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska	
14.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - nutritivno prilagođeni <i>buffet</i> doručak <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
15.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - dostupnost <i>lunch</i> paketa <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
16.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - manji obrok nakon vožnje <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
17.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - mogućnost nutritivno prilagođene večere <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
18.	Dnevni "energetski paket" (izotonični napitak, energetski gel/energetska pločica) u cijeni biciklističkog paket aranžmana	
19.	Prodaja energetskih pločica i izotoničnih pića u objektu	
20.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	

21.	Mogućnost pružanja medicinske pomoći, što potvrđuje set za pružanje prve pomoći i potvrda o provedenoj obuci zaposlenih (o sigurnosti na radnom mjestu, pružanju prve pomoći, tečaj za biciklističkog vodiča, i sl.)	
22.	Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	
23.	Wellness sadržaji - masaža na zahtjev	
BICIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
24.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta ILI certificirani biciklistički vodič dostupan gostima za vrijeme izvođenja biciklističkih programa (dostupnost vodiča određeni broj sati vezano uz izvođenje programa dio je istog ugovora kao u 25. standardu; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
25.	2 biciklistička vodiča s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta) na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom, te važećeg certifikata/licence vodiča	
26.	Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 6-dnevni program s min. 1 tematskom turom i min. 1 turom za e-bicikle	
27.	Mogućnost vođenih tura 6 dana u tjednu, na osnovu objavljenog tjednog rasporeda uz istaknutu cijenu po osobi (dostupnost vodiča za vođenje tura na zahtjev dio je istog ugovora kao u 25. standardu)	
28.	Vođene ture u manjim skupinama (do 10 osoba na 1 vodiča)	
29.	Vođene ture u svim vremenskim uvjetima (vremenski uvjeti nisu osnova za jednostrano otkazivanje tura)	
30.	Vođene ture u različitim jakosnim skupinama	
31.	Mogućnost rezervacije ture unaprijed	
32.	Insajderske informacije i savjeti na turama (zadovoljavanje standarda ukoliko je zadovoljen 25. standard, budući ture mogu voditi samo licencirani vodiči)	
33.	Vođene tematske ture, čiji je popis istaknuti dio <i>razrađene ponude biciklističkih tura</i> objekta – min. 1 vođena tematska tura u ponudi, te min. 1 od raspoloživih tematskih tura prilagođena e-biciklima	
34.	Planiranje individualnih tura na zahtjev 6 dana u tjednu – realizira nositelj biciklističkih kompetencija „u kući“ (dostupnost vodiča za planiranje individualnih tura na zahtjev dio je istog ugovora kao u 25. standardu)	
35.	Bike taxi na zahtjev - transfer prtljage među smještajnim objektima (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
36.	Bike taxi na zahtjev - transfer do objekta od stanice javnog prijevoza, i obrnuto (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
37.	Bike taxi na zahtjev - prijevoz do objekta u slučaju kvara na biciklu tijekom vožnje (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
38.	Osnovni popravci bicikla u objektu – ukoliko za popravke zadužena osoba nije certificirani biciklistički vodič potrebno testirati mogućnost realizacije jednostavnih popravaka	
39.	Punjenje baterije za e-bicikle - priključak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjači za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog)	
40.	Iznajmljivanje bicikala - min. 5 bicikala srednjeg razreda ILI 3 e-bicikla	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BICIKLISTIČKO OKRUŽENJE HOTELA		
41.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
42.	GPS podaci o rutama u području – raspoloživi s <i>web</i> stranice objekta ili <i>web</i> stranice regionalne turističke zajednice	
43.	Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga – nositelji biciklističkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	
44.	Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja/regije	
45.	Tjedni program sa svim uslugama biciklističke ponude, koji objedinjuje ponudu objekta i ponudu okolnog područja/regije	

Tablica 20: *Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina HOTELI – razina BIKE SPECIALIST*

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA OBJEKTA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine min. 10 m ² , opremljena nosačima za bicikle	
2.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme s alarmom Ili pod video nadzorom	
3.	Individualno zaključavanje pojedinačnog bicikla u prostoriji za pohranu bicikala	
4.	Prostor za pohranu bicikala i opreme osiguran od krađe pri osiguravajućoj kući, što potvrđuje važeća polica osiguranja	
5.	Kvalitetni stalci za min. 15 bicikala (ili za 70% od broja kreveta u objektima s manje od 15 kreveta), koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu ispred objekta	
6.	Info punkt za bicikliste s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, <i>web</i> stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
7.	Kutak za okupljanje biciklista, pokriven internetskom vezom te označen	
8.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 -16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
9.	Servis za bicikle u objektu ili na prihvatljivoj udaljenosti (maks. 30 km od objekta)	
10.	Prostor i oprema za pranje bicikla, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
11.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
12.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
13.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste, s istaknutim cijenama tzv. paketa, paušala ili posebne ponude – samostalno ili u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste (što potvrđuje ugovor sa specijaliziranim ponuđačem)	
14.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
15.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska	
16.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - nutritivno prilagođeni <i>buffet</i> doručak <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
17.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - dostupnost <i>lunch</i> paketa <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
18.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - manji obrok nakon vožnje <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
19.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista - mogućnost nutritivno prilagođene večere <i>* ukoliko se ne radi o vrsti objekta koji prema važećoj regulativi pruža isključivo usluge smještaja</i>	
20.	Dnevni "energetski paket" (izotonični napitak, energetski gel/energetska pločica) u cijeni biciklističkog paket aranžmana	

21.	Prodaja energetskih pločica i izotoničnih pića u objektu	
22.	Ponuda tipičnih lokalnih/regionalnih jela i/li pića (uz interpretaciju) – tradicijski specijaliteti popraćeni kratkim opisom/tumačenjem osoblja prilikom serviranja	
23.	Ponuda jela na osnovi ekološki uzgojenih namirnica	
24.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
25.	Mogućnost pružanja medicinske pomoći, što potvrđuje set za pružanje prve pomoći i potvrda o provedenoj obuci zaposlenih (o sigurnosti na radnom mjestu, pružanju prve pomoći, tečaj za biciklističkog vodiča, i sl.)	
26.	Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	
27.	Wellness sadržaji - masaža na zahtjev	
28.	Wellness sadržaji - sauna u objektu	
29.	Alternativni programi (postojanje alternativnih programa za komplementarne niše specifičnih interesa - dr. oblici outdoor ponude)	
BICIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
30.	Biciklističke kompetencije „u kući“ (automatsko zadovoljavanje standarda ukoliko objekt zadovoljava 32. standard) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
31.	2 biciklistička vodiča s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta) na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom, te važećeg certifikata/licence vodiča	
32.	Zaposlen biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela (potvrda o zaposlenju i preslika važećeg certifikata/licence)	
33.	Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - 7-dnevni program s min. 1 tematskom turom i min. 1 turom za e-bicikle	
34.	Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 20 prijedloga biciklističkih tura s min. 1 tematskom turom i min. 1 turom za e-bicikle	
35.	Mogućnost vođenih tura 7 dana u tjednu, na osnovu objavljenog tjednog rasporeda uz istaknutu cijenu po osobi (dostupnost vodiča za vođenje tura dio je istog ugovora kao u 31. i 32. standardu)	
36.	Vođene ture u manjim skupinama (do 10 osoba na 1 vodiča)	
37.	Vođene ture u svim vremenskim uvjetima (vremenski uvjeti nisu osnova za jednostrano otkazivanje tura)	
38.	Vođene ture u različitim jakosnim skupinama	
39.	Mogućnost rezervacije ture unaprijed	
40.	Insajderske informacije i savjeti na turama (zadovoljavanje standarda ukoliko su zadovoljeni 31. i 32. standard, budući ture mogu voditi samo licencirani vodiči)	
41.	Treninzi tehnike vožnje, dostupni gostima objekta na zahtjev ili kao dio unaprijed formiranih paketa usluga, čija je dostupnost istaknuta u ponudi objekta	
42.	Vođene tematske ture, čiji je popis istaknuti dio <i>razrađene ponude biciklističkih tura</i> objekta – min. 1 vođena tematska tura u ponudi, te min. 1 od raspoloživih tematskih tura prilagođena e-biciklima	
43.	Planiranje individualnih tura na zahtjev 7 dana u tjednu – realizira nositelj biciklističkih kompetencija „u kući“	
44.	Bike taxi na zahtjev - transfer prtljage među smještajnim objektima (vlastiti prijevoz)	
45.	Bike taxi na zahtjev – transfer do objekta od stanice javnog prijevoza, i obrnuto (vlastiti prijevoz)	
46.	Bike taxi na zahtjev - prijevoz do objekta u slučaju kvara na biciklu tijekom vožnje (vlastiti prijevoz)	
47.	Bike taxi na zahtjev - min. 1 puta tjedno raspoloživa prikolica za prijevoz bicikala (<i>shuttle</i>) za duge ture (vlastiti prijevoz)	
48.	Osnovni popravci bicikla u objektu – ukoliko za popravke zadužena osoba nije certificirani biciklistički vodič potrebno testirati mogućnost realizacije jednostavnih popravaka	
49.	Zajamčen prijevoz bicikla do najbližeg servisa, te raspolaganje zamjenskim kotačima (od 26“ i 29“ za brdske bicikle, 28“ za cestovne, 28“ za <i>trekking</i> bicikle)	

50.	Prodaja različitih zračnica i dostupnost standardnih rezervnih dijelova u objektu, ukoliko u području u kojem se objekt nalazi (ili na udaljenosti do 30 km) nema biciklističkog servisa, odnosno trgovine bicikala – osnovni set zračnica (za 26" i 29" za brdske bicikle u obje verzije ventila, 700c za cestovne s 42mm i 60mm ventilom, te 700c za <i>trekking</i> bicikle u obje verzije ventila) i rezervnih dijelova (pakne za disk kočnice, sajle mjenjača)	
51.	Punjenje baterije za e-bicikle - priključak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjači za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog)	
52.	Iznajmljivanje bicikala - min. 10 bicikala višeg razreda, različitih veličina, uz dodatno 2 bicikla primjerena za djecu (16") ILI 7 e-bicikala	
53.	Iznajmljivanje GPS uređaja	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
54.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
55.	GPS podaci o rutama u području – raspoloživi s <i>web</i> stranice objekta ili <i>web</i> stranice regionalne turističke zajednice	
56.	Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga - nositelji biciklističkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	
57.	Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja/regije	
58.	Tjedni program sa svim uslugama biciklističke ponude, koji objedinjuje ponudu objekta i ponudu okolnog područja/regije	
59.	Postojanje biciklističkih događaja u području	
60.	Digitalna topografska karta s mogućnošću prilagodbe ruta (online/na računalu u kutku za okupljanje biciklista)	
61.	QR kod s informacijama o biciklističkoj ponudi u objektu i regiji (min. u info punktu ili kutku za okupljanje biciklista)	

Tablica 21: *Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina KAMPOVI – razina BIKE FRIENDLY*

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine min. 10 m ² , opremljena nosačima za bicikle	
2.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 5, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 smještajnih jedinica	
3.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u kampu - s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, <i>web</i> stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taxi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
4.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
5.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BICIKLISTIMA		
6.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
7.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
8.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
9.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska	
10.	Ponuda jela, pića i napitaka u okruženju objekta (dostupna izvan prostora kampa, u destinaciji) Ili Ponuda jela, pića i napitaka na prostoru kampa, što je uvijek više razine bike standardizacije, kojim je moguće supstituirati ovaj standard	
11.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
12.	Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	
BICIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
13.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan na zahtjev (dostupnost vodiča regulira se istim ugovorom kao u 14. standardu; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
14.	Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta) na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom te važećeg certifikata/licence vodiča	
15.	Iznajmljivanje bicikala u području (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BICIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
16.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	

17.	Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga - nositelji biciklističkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	
-----	--	--

Tablica 22: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina KAMPOVI – razina BIKE PROFESSIONAL

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDIA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine min. 10 m ² , opremljena nosačima za bicikle	
2.	Individualno zaključavanje bicikala u prostoriji za pohranu bicikala i opreme	
3.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 10, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 smještajnih jedinica	
4.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u kampu - s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> ○ podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, ○ podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), ○ informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, ○ vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, ○ broj SOS telefona, ○ podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., ○ besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, ○ podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
5.	Kutak za okupljanje biciklista, pokriven internetskom vezom te označen	
6.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
7.	Servis za bicikle u kampu ili na prihvatljivoj udaljenosti (maks. 30 km od objekta)	
8.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
9.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
10.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
11.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste, s istaknutim cijenama tzv. paketa, paušala ili posebne ponude – samostalno ili u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste (što potvrđuje ugovor sa specijaliziranim ponuđačem)	
12.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
13.	Kasni <i>check out</i> ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska	
14.	Ponuda jela, pića i napitaka u objektu (na prostoru kampa)	
15.	Dnevni "energetski paket" (izotonični napitak, energetski gel/energetska pločica) u cijeni biciklističkog paket aranžmana	
16.	Prodaja energetskih pločica i izotoničnih pića u objektu	
17.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
18.	Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	
19.	Wellness sadržaji – masaža na zahtjev	
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
20.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta ili certificirani biciklistički vodič dostupan gostima za vrijeme izvođenja biciklističkih programa (dostupnost vodiča	

	određeni broj sati vezano uz izvođenje programa dio je istog ugovora kao u 21. standardu; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
21.	Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta) na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom te važećeg certifikata/licence vodiča	
22.	Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program s min. 1 tematskom turom i min. 1 turom za e-bicikle	
23.	Bike taxi - na zahtjev (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
24.	Prodaja različitih zračnica, ukoliko u području u kojem se objekt nalazi (ili na udaljenosti do 30 km) nema biciklističkog servisa, odnosno trgovine bicikala – osnovni set zračnica (za 26" i 29" za brdske bicikle u obje verzije ventila, 700c za cestovne s 42mm i 60mm ventilom, te 700c za <i>trekking</i> bicikle u obje verzije ventila)	
25.	Punjenje baterije za e-bicikle - priključak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjači za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog)	
26.	Iznajmljivanje bicikala u području (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
27.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
28.	GPS podaci o rutama u području – raspoloživi s <i>web</i> stranice objekta ili <i>web</i> stranice regionalne turističke zajednice	
29.	Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga - nositelji biciklističkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	
30.	Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja/regije	
INFORMATIVNO – INTERPRETACIJSKI SADRŽAJI I USLUGE		
Opcionalni uvjeti – potrebno zadovoljiti jedan od standarda u nastavku		
31.	Tabela s kartografskim prikazom biciklističkih ruta u području na lokaciji kampa	
	Prirodne osobitosti kampa (očuvana prirodna šuma, drveće i dr.) koje reprezentiraju područje	
	Autohtono hortikulturno uređenje kampa	
	Autohtonost izgrađenih objekata u kampu (tradicijski objekti područja)	

Tablica 23: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OSTALI
OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ – razina BIKE FRIENDLY

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDIA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine koja omogućava prihvrat bicikala adekvatan 70% popunjenosti ukupnog kapaciteta objekta (1 m ² /bicikl), opremljena nosačima za bicikle Ili omogućeno unošenje bicikala gostiju u smještajnu jedinicu u kojoj borave	
2.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 5, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 kreveta <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu s manje od 5 smještajnih jedinica</i>	
3.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u objektu (u zajedničkim prostorijama) - s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
4.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
5.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BICIKLISTIMA		
6.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
7.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
8.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu sa samo jednom smještajnom jedinicom</i>	
9.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
BICIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
10.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta Ili član obitelji vlasnika objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan na zahtjev (dostupnost vodiča regulira se ugovorom; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
11.	Iznajmljivanje bicikala u području (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BICIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
12.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	

Tablica 24: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OSTALI
OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ – razina BIKE PROFESSIONAL

STANDARD		ZADOVOLJAVANJE STANDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine koja omogućava prihvat bicikala adekvatan 70% popunjenosti ukupnog kapaciteta objekta (1 m ² /bicikl), opremljena nosačima za bicikle Ili omogućeno unošenje bicikala gostiju u smještajnu jedinicu u kojoj borave	
2.	Individualno zaključavanje bicikala u prostoriji za pohranu bicikala	
3.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 10, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 kreveta <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu s manje od 5 smještajnih jedinica</i>	
4.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u objektu (u zajedničkim prostorijama) - s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovidi) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
5.	Kutak za okupljanje biciklista, pokriven internetskom vezom te označen <i>*izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu sa samo jednom smještajnom jedinicom</i>	
6.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
7.	Servis za bicikle na prihvatljivoj udaljenosti od objekta (maks. 30 km od objekta)	
8.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
9.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
10.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
11.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste, s istaknutim cijenama tzv. paketa, paušala ili posebne ponude – samostalno ili u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste (što potvrđuje ugovor sa specijaliziranim ponuđačem)	
12.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
13.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska <i>*izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu sa samo jednom smještajnom jedinicom</i>	
14.	Dnevni "energetski paket" (izotonični napitak, energetski gel/energetska pločica) u cijeni biciklističkog paket aranžmana	
15.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
16.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta Ili član obitelji vlasnika objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan gostima za vrijeme izvođenja biciklističkih	

	programa (dostupnost vodiča određeni broj sati vezano uz izvođenje programa dio je istog ugovora kao u 17. standardu; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
17.	Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta) na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom te važećeg certifikata/licence vodiča	
18.	Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program s min. 1 tematskom turom i min. 1 turom za e-bicikle	
19.	Bike taxi - na zahtjev (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
20.	Punjenje baterije za e-bicikle - priključak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjači za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog)	
21.	Iznajmljivanje bicikala u području (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
22.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
23.	GPS podaci o rutama u području – raspoloživi s <i>web</i> stranice objekta ili <i>web</i> stranice regionalne turističke zajednice	
24.	Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga - nositelji biciklističkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	
25.	Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja/regije	

Tablica 25: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI U DOMAĆINSTVU, vrste objekata Kamp i Kamp odmorište – razina BIKE FRIENDLY

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine min. 10 m ² , opremljena nosačima za bicikle	
2.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 5, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 smještajnih jedinica	
3.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u kampu – s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
4.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
5.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
6.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
7.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
8.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
9.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska	
10.	Ponuda jela, pića i napitaka u okruženju objekta (izvan prostora kampa, u destinaciji) Ili Ponuda jela, pića i napitaka na prostoru kampa, što je uvjet više razine bike standardizacije, kojim je moguće supstituirati ovaj standard	
11.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
12.	Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
13.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta Ili član obitelji vlasnika objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan na zahtjev (dostupnost vodiča regulira se istim ugovorom kao u 14. standardu; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
14.	Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta) na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom te važećeg certifikata/licence vodiča	
15.	Iznajmljivanje bicikala u području (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
16.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	

17.	Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga - nositelji biciklističkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	
-----	--	--

Tablica 26: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI U DOMAĆINSTVU, vrste objekata Kamp i Kamp odmorište – razina BIKE PROFESSIONAL

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine min. 10 m ² , opremljena nosačima za bicikle	
2.	Individualno zaključavanje bicikala u prostoriji za pohranu bicikala i opreme	
3.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 10, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 smještajnih jedinica	
4.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u kampu – s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> ○ podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, ○ podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), ○ informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, ○ vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, ○ broj SOS telefona, ○ podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., ○ besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, ○ podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
5.	Kutak za okupljanje biciklista, pokriven internetskom vezom te označen	
6.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
7.	Servis za bicikle u kampu ili na prihvatljivoj udaljenosti (maks. 30 km od objekta)	
8.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
9.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
10.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
11.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste, s istaknutim cijenama tzv. paketa, paušala ili posebne ponude – samostalno ili u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste (što potvrđuje ugovor sa specijaliziranim ponuđačem)	
12.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
13.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska	
14.	Ponuda jela, pića i napitaka u objektu (na prostoru kampa)	
15.	Dnevni "energetski paket" (izotonični napitak, energetski gel/energetska pločica) u cijeni biciklističkog paket aranžmana	
16.	Prodaja energetskih pločica i izotoničnih pića u objektu	
17.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
18.	Sportski sadržaji (u bilo kojem obliku)	
19.	Wellness sadržaji – masaža na zahtjev	
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
20.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta Ili član obitelji vlasnika objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan gostima za vrijeme izvođenja biciklističkih	

	programa (dostupnost vođiĉa određeni broj sati vezano uz izvođenje programa dio je istog ugovora kao u 21. standardu; vođiĉ ima vaŹeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
21.	Biciklistiĉki vođiĉ s certifikatom nadleŹnog tijela na raspolaganju u podruĉju (na zahtjev gosta) na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom te vaŹećeg certifikata/licence vođiĉa	
22.	Razrađena ponuda bike tura u podruĉju s propisanim elementima - min. 4-dnevni program s min. 1 tematskom turom i min. 1 turom za e-bicikle	
23.	Bike taxi - na zahtjev (ugovor s trećom stranom – ponuđaĉem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
24.	Prodaja razliĉitih zraĉnica, ukoliko u podruĉju u kojem se objekt nalazi (ili na udaljenosti do 30 km) nema biciklistiĉkog servisa, odnosno trgovine bicikala – osnovni set zraĉnica (za 26" i 29" za brdske bicikle u obje verzije ventila, 700c za cestovne s 42mm i 60mm ventilom, te 700c za <i>trekking</i> bicikle u obje verzije ventila)	
25.	Punjenje baterije za e-bicikle - prikljuĉak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjaĉi za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog)	
26.	Iznajmljivanje bicikala u podruĉju (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivaĉa, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIĉKE INFORMACIJE – BICIKLISTIĉKO OKRUŹENJE OBJEKTA		
27.	Oznaĉena biciklistiĉka infrastruktura u podruĉju (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fiziĉki oznaĉena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
28.	GPS podaci o rutama u podruĉju – raspoloŹivi s <i>web</i> stranice objekta ili <i>web</i> stranice regionalne turistiĉke zajednice	
29.	Struĉna pomoć pri planiranju biciklistiĉkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga - nositelji biciklistiĉkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadleŹnog za razvoj turizma u podruĉju	
30.	Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklistiĉkom ponudom podruĉja/regije	
INFORMATIVNO – INTERPRETACIJSKI SADRŹAJI I USLUGE		
Opcionalni uvjeti – potrebno zadovoljiti jedan od standarda u nastavku		
31.	Tabela s kartografskim prikazom biciklistiĉkih ruta u podruĉju - na lokaciji kampa	
	Prirodne osobitosti kampa (oĉuvana prirodna Źuma, drveće i dr.) koje reprezentiraju podruĉje	
	Autohtono hortikulturno uređenje kampa	
	Autohtonost izgrađenih objekata u kampu (tradicijski objekti podruĉja)	

Tablica 27: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja skupina OBJEKTI U DOMAĆINSTVU, vrste objekata Soba, Apartman, Studio apartman, te Kuća za odmor – razina BIKE FRIENDLY

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine koja omogućava prihvati bicikala adekvatan 70% popunjenosti ukupnog kapaciteta objekta (1 m ² /bicikl), opremljena nosačima za bicikle Ili omogućeno unošenje bicikala gostiju u smještajnu jedinicu u kojoj borave	
2.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 5, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 kreveta <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu s manje od 5 smještajnih jedinica</i>	
3.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u objektu (u zajedničkim prostorijama) – s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
4.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
5.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
6.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
7.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
8.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska <i>*izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu sa samo jednom smještajnom jedinicom</i>	
9.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
10.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta Ili član obitelji vlasnika objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan na zahtjev (dostupnost vodiča regulira se ugovorom; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
11.	Iznajmljivanje bicikala u području (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
12.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	

Tablica 28: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja skupina OBJEKTI U DOMAĆINSTVU, vrste objekata Soba, Apartman, Studio apartman, te Kuća za odmor – razina BIKE PROFESSIONAL

STANDARD		ZADOVOLJAVANJE STANDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine koja omogućava prihvat bicikala adekvatan 70% popunjenosti ukupnog kapaciteta objekta (1 m ² /bicikl), opremljena nosačima za bicikle Ili omogućeno unošenje bicikala gostiju u smještajnu jedinicu u kojoj borave	
2.	Individualno zaključavanje bicikala u prostoriji za pohranu bicikala	
3.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 10, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 kreveta <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu s manje od 5 smještajnih jedinica</i>	
4.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u objektu (u zajedničkim prostorijama) – s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
5.	Kutak za okupljanje biciklista, pokriven internetskom vezom te označen <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu sa samo jednom smještajnom jedinicom</i>	
6.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
7.	Servis za bicikle na prihvatljivoj udaljenosti od objekta (maks. 30 km od objekta)	
8.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
9.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
10.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
11.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste, s istaknutim cijenama tzv. paketa, paušala ili posebne ponude – samostalno ili u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste (što potvrđuje ugovor sa specijaliziranim ponuđačem)	
12.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
13.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu sa samo jednom smještajnom jedinicom</i>	
14.	Dnevni "energetski paket" (izotonični napitak, energetski gel/energetska pločica) u cijeni biciklističkog paket aranžmana	
15.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		
16.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta Ili član obitelji vlasnika objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan gostima za vrijeme izvođenja biciklističkih	

	programa (dostupnost vodiča određeni broj sati vezano uz izvođenje programa dio je istog ugovora kao u 17. standardu; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
17.	Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta) na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom te važećeg certifikata/licence vodiča	
18.	Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program s min. 1 tematskom turom i min. 1 turom za e-bicikle	
19.	Bike taxi - na zahtjev (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
20.	Punjenje baterije za e-bicikle - priključak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjači za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog)	
21.	Iznajmljivanje bicikala u području (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
22.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
23.	GPS podaci o rutama u području – raspoloživi s <i>web</i> stranice objekta ili <i>web</i> stranice regionalne turističke zajednice	
24.	Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga - nositelji biciklističkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	
25.	Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja/regije	

Tablica 29: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU – razina BIKE FRIENDLY

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine koja omogućava prihvat bicikala adekvatan 70% ukupnog kapaciteta objekta (1 m ² /bicikl), opremljena nosačima za bicikle Ili omogućeno unošenje bicikala gostiju u smještajnu jedinicu u kojoj borave	
2.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 5, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 kreveta <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu s manje od 5 smještajnih jedinica</i>	
3.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u objektu (u zajedničkim prostorijama) – s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
4.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
5.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
6.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
7.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
8.	Kasni <i>check out</i> Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska <i>*izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu sa samo jednom smještajnom jedinicom</i>	
9.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista – vlastita proizvodnja te hrana, pića i napici uobičajeni za kraj u kojem se OPG nalazi (usluživanje autohtonih, prepoznatljivih i regionalno obojenih jela, pića i napitaka – na tradicionalan način)	
10.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE (usluge za bicikliste)		
11.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta Ili član obitelji vlasnika objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan na zahtjev (dostupnost vodiča regulira se ugovorom; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
12.	Iznajmljivanje bicikala u području (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
13.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	

INFORMATIVNO – INTERPRETACIJSKI SADRŽAJI I USLUGE Opcionalni uvjeti – **potrebno zadovoljiti jedan od standarda** u nastavku

14.	Smještaj u tradicijskim objektima u funkciji poljoprivredne proizvodnje (klijet, pastirska koliba, štagalj i slično)	
	Usluživanje jela pića i napitaka u tradicijskim objektima u funkciji poljoprivredne proizvodnje (klijet, pastirska koliba, štagalj i slično)	
	Organizacija edukativnih radionica na lokaciji OPG-a vezanih uz tradicionalne vrijednosti područja	

Tablica 30: Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata smještaja – skupina OBJEKTI NA OBITELJSKOM POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU – razina BIKE PROFESSIONAL

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDARDA (označiti)
FIZIČKI SADRŽAJI I OPREMA		
1.	Prostorija za pohranu bicikala i opreme (zaključana), površine koja omogućava prihvat bicikala adekvatan 70% ukupnog kapaciteta objekta (1 m ² /bicikl), opremljena nosačima za bicikle Ili omogućeno unošenje bicikala gostiju u smještajnu jedinicu u kojoj borave	
2.	Individualno zaključavanje bicikala u prostoriji za pohranu bicikala	
3.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – minimalno 10, odnosno 70% od broja kreveta za objekte s manje od 15 kreveta <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu s manje od 5 smještajnih jedinica</i>	
4.	Info punkt za bicikliste na vidnom mjestu u objektu (u zajedničkim prostorijama) – s propisanim sadržajima: <ul style="list-style-type: none"> o podaci o paket aranžmanima/ponudi za bicikliste objekta s navedenim cijenama, o podaci o najbližem bike servisu i/li trgovini (lokacija, radno vrijeme, web stranica, telefon), o informacije o biciklistima prilagođenom smještaju u području (lokacija, telefon), i u zemlji, o vozni redovi sredstava javnog prijevoza u području i/li broj taksi službe, o broj SOS telefona, o podaci o organiziranim biciklističkim turama, događajima u području, vodičima i sl., o besplatne biciklističke karte (zemljovid) – za uzeti, dostupne biciklističke karte – za pogledati, o podaci o lokalnim bike vodičima (popis) i o bike vodičima u ostatku zemlje (informacija o tome gdje su podaci dostupni) 	
5.	Kutak za okupljanje biciklista, pokriven internetskom vezom te označen <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu sa samo jednom smještajnom jedinicom</i>	
6.	Radionica za popravke bicikala s propisanom opremom (stalak za popravke bicikala + komplet osnovnih alata i pomagala koji uključuju: ulje za podmazivanje lanca, pumpu min. 8 bara s nastavcima za različite vrste ventila, set imbusa 2-8 mm, set ključeva 13 - 16 mm, set za skidanje vanjske gume, set za krpanje zračnica, ključ za zatezanje lanca, te alat za napinjanje žbica)	
7.	Servis za bicikle na prihvatljivoj udaljenosti od objekta (maks. 30 km od objekta)	
8.	Prostor i oprema za pranje bicikala, označeno mjesto s odvodom i dovodom vode	
USLUGE OBJEKTA PRILAGOĐENE BIKIKLISTIMA		
9.	Pranje i čišćenje biciklističke odjeće (dostupnost usluge)	
10.	Mogućnost sušenja biciklističke odjeće i obuće	
11.	Posebna ponuda (paket aranžmani) za biciklističke turiste, s istaknutim cijenama tzv. paketa, paušala ili posebne ponude – samostalno ili u suradnji s ponuđačima specijaliziranih usluga za bicikliste (što potvrđuje ugovor sa specijaliziranim ponuđačem)	
12.	Omogućeno kraće zadržavanje (1 noćenje)	
13.	Kasni check out Ili sigurno ostavljanje prtljage i tuširanje prije odlaska <i>* izuzetak od obveze zadovoljavanja standarda su objekti koje čini, odnosno koji raspolažu sa samo jednom smještajnom jedinicom</i>	
14.	Ponuda jela, pića i napitaka prilagođena potrebama biciklista – vlastita proizvodnja te hrana, pića i napici uobičajeni za kraj u kojem se OPG nalazi (usluživanje autohtonih, prepoznatljivih i regionalno obojenih jela, pića i napitaka – na tradicionalan način)	
15.	SOS telefon, informacija o kojem je obznanjena gostima te postoji napisana procedura ponašanja za zaposlenike objekta u slučaju javljanja na SOS pozive	
BIKIKLISTIČKE KOMPETENCIJE OBJEKTA (usluge za bicikliste)		

16.	Biciklističke kompetencije „u kući“ - zaposlenik objekta Ili član obitelji vlasnika objekta Ili certificirani biciklistički vodič dostupan na zahtjev (dostupnost vodiča određeni broj sati vezano uz izvođenje programa dio je istog ugovora kao u 17. standardu; vodič ima važeći certifikat/licencu za kalendarsku godinu) - ime i fotografija te osobe/tih osoba trebaju biti istaknuti na info punktu/u kutku za bicikliste	
17.	Biciklistički vodič s certifikatom nadležnog tijela na raspolaganju u području (na zahtjev gosta) na osnovu ugovora koji potvrđuje odnos s objektom te važećeg certifikata/licence vodiča	
18.	Razrađena ponuda bike tura u području s propisanim elementima - min. 4-dnevni program s min. 1 tematskom turom i min. 1 turom za e-bicikle	
19.	Bike taxi - na zahtjev (ugovor s trećom stranom – ponuđačem prijevoznih usluga i fotografije vozila/prikolice)	
20.	Punjenje baterije za e-bicikle - priključak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjači za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog)	
21.	Iznajmljivanje bicikala u području (bez min. uvjeta u broju, razredu i tipu bicikala) na udaljenosti od maksimalno 10 km od objekta ili isporučivih u objektu, neovisno o udaljenosti iznajmljivača, na osnovu ugovora s trećom stranom	
REGIJA I TURISTIČKE INFORMACIJE – BIKIKLISTIČKO OKRUŽENJE OBJEKTA		
22.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	
23.	GPS podaci o rutama u području – raspoloživi s web stranice objekta ili web stranice regionalne turističke zajednice	
24.	Stručna pomoć pri planiranju biciklističkog odmora i rezervaciji adekvatnih usluga - nositelji biciklističkih kompetencija „u kući“ te educirani zaposlenici tijela nadležnog za razvoj turizma u području	
25.	Internetska stranica ugostiteljskog objekta s istaknutom biciklističkom ponudom područja/regije	
INFORMATIVNO – INTERPRETACIJSKI SADRŽAJI I USLUGE		
Opcionalni uvjeti – potrebno zadovoljiti jedan od standarda u nastavku		
26.	Smještaj u tradicijskim objektima u funkciji poljoprivredne proizvodnje (klijet, pastirska koliba, štagalj i slično)	
	Usluživanje jela pića i napitaka u tradicijskim objektima u funkciji poljoprivredne proizvodnje (klijet, pastirska koliba, štagalj i slično)	
	Organizacija edukativnih radionica na lokaciji OPG-a vezanih uz tradicionalne vrijednosti područja	

Tablica 31: *Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ugostiteljskih objekata prehrane i točenja pića – skupine "Restorani", "Barovi" i "Objekti jednostavnih usluga" – razina BIKE FRIENDLY*

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDA (označiti)
1.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
2.	Ugostiteljski objekt je na biciklističkoj ruti, udaljen maks. 2 km od rute - s postavljenim putokazima za povratak na rutu ILI uz koji je biciklističko odmorište opremljeno kartom područja s ucrtanim rutama u području	
3.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – min. 5 stalaka koji omogućavaju vezanje oba kotača ILI sigurna prostorija za ostavljanje bicikala	
4.	Informacije za bicikliste – upoznavanje gosta s turističkom ponudom regije (kutak s informacijama za bicikliste ILI mapa/registrator sa spektrom tematskih kataloga; <i>web</i> stranica objekta adresira biciklističku ponudu regije)	
5.	Ponuda autohtonih (lokalnih ili regionalnih) jela i pića – uz interpretaciju (upotreba lokalno uzgojenih namirnica ili lokalno proizvedenih sastojaka, uz isticanje te činjenice u promociji ponude i na karti jela; ugovor s proizvođačem ili dobavljačem)	
6.	Punjenje baterije za e-bicikle - priključak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjači za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog) * izuzetak od potrebe zadovoljavanja standarda su objekti iz skupine "Objekti jednostavnih usluga"	
7.	Prihvatanje posjetitelja u biciklističkoj odjeći	

Tablica 32: *Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma ustanova, objekata i institucija prirodne i kulturne baštine – razina BIKE FRIENDLY*

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDIA (označiti)
1.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) Ili virtualna (GPS zapisi)	
2.	Ustanova, objekt ili institucija prirodne/kulturne baštine je na biciklističkoj ruti, udaljena maks. 2 km od rute - s postavljenim putokazima za povratak na rutu Ili uz koju je biciklističko odmorište opremljeno kartom područja s ucrtanim rutama u području	
3.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – min. 5 stalaka koji omogućavaju vezanje oba kotača Ili sigurna prostorija za ostavljanje bicikala	
4.	Punjenje baterije za e-bicikle - priključak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjači za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog)	
5.	Prihvaćanje posjetitelja u biciklističkoj odjeći	

Tablica 33: *Popis za provjeru ponude usluga biciklističkog turizma objekata koji pružaju specifične usluge u turizmu – razina BIKE FRIENDLY*

STANDARDI		ZADOVOLJAVANJE STANDARDIA (označiti)
1.	Označena biciklistička infrastruktura u području (staze, ceste, trake, rute, i dr.) – izgrađena (fizički označena u prostoru) ILI virtualna (GPS zapisi)	
2.	Nositelj ponude je lociran na biciklističkoj ruti, udaljen maks. 2 km od rute - s postavljenim putokazima za povratak na rutu ILI uz koji je biciklističko odmorište opremljeno kartom područja s ucrtanim rutama u području	
3.	Kvalitetni stalci za bicikle, koji omogućavaju vezanje oba kotača, na vidnom mjestu – min. 5 stalaka koji omogućavaju vezanje oba kotača ILI sigurna prostorija za ostavljanje bicikala	
4.	Punjenje baterije za e-bicikle - priključak za struju na mjestu sigurnog ostavljanja bicikla (prostorija za pohranu bicikla) ili punjači za e-bicikle (određenog branda ili univerzalnog)	
5.	Prihvatanje posjetitelja u biciklističkoj odjeći	
Opcionalni uvjeti – potrebno zadovoljiti jedan od standarda u nastavku		
6.	Tabela s kartografskim prikazom konjičkih ruta u području na lokaciji	
	Interpretativno vođenje	
	Interpretacijski centar	
	Interaktivni znanstveni i edukativni sadržaji	
	Centar za posjetitelje	
	Interaktivna izložba	